

309086

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 4. } చెన్నపట్టణము 1917 సం॥ జూలై 16 వ తేది శనివారము } No. 46
సంపుటము. ౪. } శింశనామ సంవత్సర శ్వేతమాస బహుళ ఏకాదశి ౧౧. } సంచిక ౩౩

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు సిద్ధమృతము
వెల సీసా 1-కి 0.8-0 లు మాత్రమే.

తలనొప్పుల మాన్పను.
వాయువుపోట్ల పోగొట్టును.
చార్మపునొప్పుల శార
దోలును. పోట్ల పోగొట్టును.
సువాసన గలిగి యుండును.
ప్రతియింట నుండిగిరిగి.
దీనిని విశేషములలో
కూడ వాడుచున్నారు.
లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయము.

నకలుమంతులను జూచి మోసపోకుడు
మా రిజిస్టరు ప్రేమమార్గ జూచుకొనిన మోసము గలుగదు.
అమృతాంజనం డిపో బొంబాయి - మదరాసు.

చాయకు పూచీఇవ్వబడును.

క్రొత్తకంపెని. బహుచౌక.
మిక్కిలి ప్రసిద్ధమైన ఎత్తపట్టురస్త్రములు చీరలు.
2 1/2 x 1 1/2 గజములు.

మడిపంచలు. వస్త్రములు.
మొదటికం సాగిన నేత గల
తులం. 1కి 0.9-6 0.9-0
రెండవకం నట్టుమైన నేతగలది ,, ,, 0.9-0 0.8-0

మేము చిన్న చేతిరుమాట్లుక, దట్టిలుగు, సాగిన పట్టు
చీరలుకూడ తయారుచేయుచున్నాము.
కాకలసిగవారు ఈ క్రిందివిలువలను వ్రాసికొనవలెను.
యమ్. యస్. నరసింగరావు తి కంపెని,
పట్టుగుడ్డల వర్తకులు, పోస్టు ముక్కలూరు
P. O. Mulkalmuru (మైసూరు ప్రావిన్స్).
Mysore Province 788

సవినయినది. డబ్బోపరస్తా 490

ఇది నూతనమైన గొప్పవాసనగలది. స్పిరిట్ సుబంధము
లేనిది (శ్రేష్ఠమైన పుష్పము
యొక్క సత్తువతో చేయబడినది. ఒక
బొట్టు వస్త్రముమీద తిరిగిన వాసన
వదలక గుండును. ఇతర వాసనల
వలెగాదు. మనోహరమును కలిగించు
నది. ఒకతూరి తెప్పించి చూచిన నిజ
మును నెరుగ గలదు.

1/2 బొట్టు బుడ్డి 2-0-0
1 గ్రాము ,, 0-12-0
1/2 గ్రాము ,, 0-8-0

ధర బుడ్డి 1-కి రూ. 1.0-0 సాంపిల్ 0.0-6
ఏకెంటు కావలయును: తాము కల్పించగలిగిన ధర్మావతు
తెలియపరచినవో ధర్మావతు చేయబడును.

శీత్రములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలయును.
ది పరస్తా పెర్ఫ్యూమరీ కో,
నెం 1, వైభోని, బొంబాయి నెంబరు 8.

Special Large Type Edition

CELEBRATED NOVEL IN BIG TYPES

MARY PIERCE

Or The Memoirs of a Maid Servant.
By G. W. M. REYNOLDS in 8 Volumes
Rs. 5 Single Volume As. 12, printed in glazed
paper, and contains more than 1500 pages.
This novel is one of the Masterpieces of
Reynolds, full of gripping and Thrilling inter-
est throughout. Only a limited number of
Copies are printed owing scarcity of paper.

The virgin's kiss or the bronze Statue.

By G. W. M. REYNOLDS in 4 Volumes, Rs. 2
Single Volume As. 12. This novel is unri-
valled in fluency plot and description of nature,
art and love and characters, and is one of the
excellent productions of Reynolds. Only a
limited number of Copies are printed owing
to scarcity of paper. Apply sharp:—

Superior Watch Co.,
POST BOX No. 167,
5/6 (A.) MADRAS E.

'A Letter to the People of India'

BY

Mr. Lionel Curtis.

A very interesting book which must be read
by all people interested in Indian Politics.
Mr. Curtis is for self-government for India
and how he arrives at this startling conclu-
sion is beautifully set forth in this book. A
scheme for an Imperial Parliament of the
Empire in which India will also be an equal
partner is also sketched.

Price including V. P. charges As. 0-12-0
For copies apply to

Manager,
"ANDHRA PATRIKA."
POST BOX NO. 212
MADRAS. E.

రామదాసు నాటకము.

(తెలుగుభాషయందు)

బల్లారిమంతు

మోదరాబాదు మోకోప్పవకీలు,

ధర్మవరము - గోపాలాచార్యులవలన

రచియింపబడినది.

వెల - ప్రతి 1-కి ఒక రూపాయ.

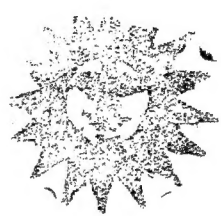
(అంచెకూలికాక)

ప్రతులు దొరుకు స్థలములు.

- (1) ధర్మవరము గోపాలాచార్యులు వకీలు-బల్లారి.
 - (2) నెం॥ 64 తులసింగ పెరుమాళ్ళ కోయిలవిధి,
- 793 తిరువల్లి క్లెరి, మద్రాసు.

కుంకుమపువ్వు

కుంకుమపువ్వు

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
మావద్దదొరకును. కొనువారు మాంబయ్యమాట్లను
గమనింపుడు. కరస్పాక డెన్సు మొదలగు.

ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. సారాయణ అందు కంపెని.
(58) 21. హబ్బుంపేడి, బొంబాయి.

రాణీసంయుక్త గ్రంథకర్తచే తెలిగించబడిన పురుషార్థప్రకాశము.

ఇంగ్లండు మొక్కతాత్పారిక స్థితినిబట్టి దేశమం
కుంకుమపువ్వును బగు విశ్లేషణి! వ్యాపిం
వలెనను సుదీర్ఘము సునమ్మునదికొని, స్పెన్సర్ ఆను
కాత్త్రుడు, ఎవ్వకేమకా అను గ్రంథము తెల్లు
రచించెనో అట్లే ప్రస్తుతకాలపు హిందూదేశపు
స్థితినిబట్టి ఈదేశమందెట్లవలె సత్తమంబగు విశ్లే
షణ్ణి వ్యాపింపవలెనను విశ్లేషణతోడవిశుద్ధానంద
నిత్యానందు శీ గ్రంథమును రచించి యున్నాను.
విద్యయం దభిమానముగల ప్రతి యంగ్లప్రజ్ఞీ ప్రతి
యంగ్లపురుషుడు ఈగ్రంథమును దృఢ చరిత్ర
కలయును. ప్రయత్ని పాఠశాలల యుపాధ్యాయుల
కిది మిక్కిలి యుపయోగకరము. గరిమూ గంధు
సంస్కరణయం దభిమానగల వారల కిది చింత
మణియే యన నొప్పు. 450 పుటల పుస్తకము.
జూలై 15 వ తేది హోగా వ్రాయువానికి భిక్షులు
గాక రు. 1 రు 6, తరువాత వ్రాయువానికి రు. 1-4
కును పంపబడును. కలయువాకిట్లు వ్రాయవలయును.

ఆర్. యమ్. వి. జానకిరావు.

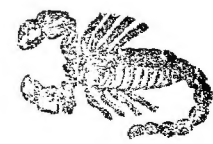
పోస్టు, సాత గుంటూరు.
గుంటూరు.

(800)

తెలుగుమందు వెల సీసా ౧-కి 0.8-0

కుట్టికపోట కొంచెము ముందుపోసిన వాధ మానుగలదు.

వాధ నరముల నెంటు నెద్దనరము
వగ్గరనుండిగలగుట ప్రారంభించును
కుట్టికపోటును బండ్లసాగునము
చేసిన వాధ తగ్గును. ఈవ్రాహ్మణు
ననేమలు పరిశీలించిరి. ఇవి మిగుల
ఘాటుగలిగి నీటివలె నుండును.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, అండ్ మదరాసు.

పెద్ద పెద్ద బట్టలను జేయును.

చుండు, జోడి యగుట, వెండ్రుకలూడుట. పుర్రెపై జల, అన్నియు చుండుపురుగుల వలగలుగును.

పాతబాగా! ఈ పురుగువలె రేయింబవళ్ల, నిధి విరామములేక మీరు పనిచేసినవో మీ మీ గృహములలోని నేలకొట్టెల బంగారుతో నింపబడియుండును.

Dont Let'em Dig

తీరకలేక పనిజేయుచుండు ఈ చుండు పురుగునకు, అతివ్యాప్తికయి శేరింపి: తే నేటిక సహకారిగా నుండగలవంటలు చుండు ఆరంభమయిన వెంటనే నిరోధక నిర్బంధద్రవ్యముల నుపయోగించి ఈ శేరించిన అచిరకాలముననే బట్టలకి వాటిలో సహధ్యాయి గావలసినట్లును.

కావున నిట్టి పరమకృత్రివుడు

“కామినియా నూనె”

సహాయమున సహారంపుడు. చుండును జోగట్టును. వెండ్రుకలను చాలివచ్చును. పుర్రెయందును జోగట్టును కలకట్టుకు పరిమళ ముండుద్రవ్యము.

ఈరీతిని, నకలు చూసెను తయారు చేయవారి నూనెను పడకుడు.

రెండు బాడ్లీ 1-8-0 2-10-0 3-10-0 4-10-0 5-10-0 6-10-0 7-10-0 8-10-0 9-10-0 10-10-0

ఉచితము.

ఈ నుగురువలె రుజువుపరచుటకయి, ఆర్థశాస్త్ర శాస్త్రజ్ఞులవారికెల్ల ఒకసారి వాడుకొనుటకు పరిపూర్ణముగా నె గల సీసా ఉచితముగ బంపబడును.

బాటు ఏజెంట్లు:—

ఆంధ్రోయిండియా డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం 15-2, బామ్మపనేడు బీడ్, బొంబాయి.

మద్రాసు యేజెంట్లు:— మెహతాపురమోక్షం నూత్రి, 29, వై నాబాబుగోడీ, మదరాసు.

పాశ్చాత్య వేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధాంతములు.

యోగ్యతాపత్రములు.

మ॥ రా॥ డాక్టర్ ప్రభాకర్ థెలో ఆయుర్వేదిక్ యూనివర్సిటీ, గ్రాజుయేట్. ఎన్. జె. ఇన్స్టిట్యూట్, లండన్ కన్వెన్షన్ కమిటీ ఏరియర్ వేన్. నం. 2, బొంబై, వీరు వ్రాసినది. తమ “లోకామయవార కస్తూరి మాత్ర”లను, ఉపయోగించుటవలన, శ్వాసోచ్ఛ్వాసముల వ్యత్యాసము, అజీర్ణము, మలబద్ధము, ప్రక్కనోస్సి, కడుపుకొప్పి, అన్నా కజ్వరము, పిత్తసంబంధరోగము. బిడ్డల యెముకవాతముల న్నియు, గుణులయ్యెను, తమకద్దకు ప్రతిదినము వచ్చురోగులకు, నీకస్తూరి మాత్రలనే, స్వదేశీ ఔషధములు ముఖ్యముగా నీయవలయునని శిఫారసు చేయుచున్నాను.

మ॥ రా॥ పి-ఎన్-ఆయ్యకరావ్, సీనియర్ సర్జన్, స్వానిటిరీ కమిషనర్, మైసూరు గవర్నమెంట్; వీరు వ్రాసినది. “లోకామయవార కస్తూరి మాత్ర”లను నే నుపయోగించి యున్నాను.

పండితులు వారిచే పత్రికయందు ప్రచురపరచినట్లే అనేకోత్పన్నమును, గుణులను ఈమాత్రలు గలిగి యున్నవని నేనుచెప్పటం కావందభరితుడనగుచున్నాను.

రిజిస్టరైన యీవ్యాపారగురుకులు, ప్రతి సీసాచుండును ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

తైద్యశాలలో ననేకభములగునట్టియు నుపయోగకరములగు కర్మాటక మూలికలనుండియే యావధములను తయారు చేయుచుండును.”

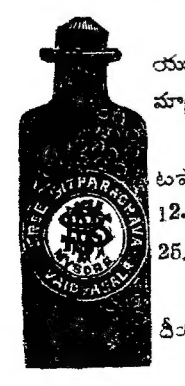
అనుపానపత్రము, ప్రతిసీసాతో గూడి యుండును. 260మాత్రలను సీసా 4 ఆటాలు, మాత్రమే.

6 సీసాల నొకసారి త్రేప్పించికొనినటపాల ఖర్చునోచేరి రూ 1-8-0

12 సీసాలొకసారి కొనిన 2-12-0

25 సీసాలొకసారి కొనిన 5-0-0

సమస్త్రోగములకు మావద్ద ఆయుర్వేదిక్ యూనివర్సిటీ యేజెంట్ల ద్వారాను.

వినియోగము:—(శ్రీ సీతారామన వైద్యశాల, మైసూరు.

ప్రజావాక్యములు

—*—

విశేషకులకు సూచన

వైద్యపురము మునిసిపాలిటీ, భారత పితామహుడు, కమ్యూనికేషన్ల కోకవిజ్ఞప్తి. విద్యావిశేషము. కె. రామచంద్రారెడ్డి గారు:—ప్రకటింప జాలనందులకు చింతిల్లుచున్నాము. కాకితమునకు రెండువైపులను వ్రాయబడిన వ్యాసములును, విడివిడి అక్షరములతో వ్రాయబడిన వ్యాసములును ప్రకటింప బడవు.

I

ఈతముక్కుల యజ్ఞము.

అయ్యో, ఈతముక్కులలో జ్యేష్ఠమాసమున జరుగవచ్చుదని పత్రికలు వ్రాసి పంతులవారు గ్రామాదులలో చాటించిన యజ్ఞము ఏ జ్యేష్ఠమాసములో జరగును అపాహమాసము హస్తమాసమని అందరికిని గూడ తెలియునుగాదా. ఈయజ్ఞమునకు వసూలుచేసిన సోమ్మును యధ్ధబుణమునకుగాని, లేక మడనూరులో పాడుపడి దిక్కులేక ముక్కులు ముక్కులుగా కోసిపడియున్న రథమును బాగుచేయించుటకుగాని వినియోగ పెట్టినను బాగుండెడిది. ఈతముక్కుల గ్రామస్తుడు.

II

అన్నదాన సమాజము.

అయ్యో, బెజవాడయందు విజయవాడ అన్నదాన సమాజముపేర సొకసంఘ మేర్పడి, సుమారు 5 సం॥ గా ప్రతి నెలకు, ఒక పుష్క 15 దినములకును, మండ్రి గ్రుడ్డివాండ్రకు నన్నదానము చేయుచుండిరి. దానికిగాను పుణ్యాత్ముల సహాయమున కొంత ద్రవ్యమును ఇంటింటియందు వియ్యమును పోగు చేయబడుచున్నది. నెలకు నిచ్చు చందాలవలనను, వెయ్యిరూపాయలు మూలధన మేర్పడినది. ఇట్లుండ ఈసమాజ మేకారణమునో ఒక సంవత్సరమునండి బొత్తిగా పనిచేయుటలేదు. దానికిగాను కొంతమంది కార్యదర్శి మొదలగువారలకు, కారణములను కొనినను, వారేకారణమునో శ్రద్ధవహించినట్లు తెలియదు. వసూలయినసొమ్ము ఖర్చు, నిల్వసరిచూచుటకు మ॥ చిట్టూరి రామకృష్ణయ్యగారిని ఏర్పరచిరి. ఇట్లుండగా నీమధ్య బెజవాడ సోమలోనీగువారు ప్రస్తుత మీయన్నదాన సమాజము వారికి నూరురూపాయలు విరాళ మొసంగదలంచి (పూర్వపు తెక్కిలు సరిగా తేలేకపట్టుట నిచ్చెదమని శీరపరచినారు. అట్టి లాభసమయమునకూడ నీసంఘాధికారులు శ్రద్ధవహించినట్లు కనబడదు. కావున నీపురమందలి బీదసాదలయందు దయగల వారందరు సమాజమును వృద్ధి జేయుటకును, సరిగా పూర్వము వలెనెల నెలకు అన్నదానము జరుగునట్లు జరుపుటకు శ్రద్ధతో ప్రయత్నింతురుగాక.

తండలం. అప్పారె మొదలియూర్.

III

పిల్లవాడు కనుబడ కుండుట

అయ్యో, మాబావవారిది 12 సంవత్సరముల వయస్సుగల బాలుడు. సుమారు 15 రోజులక్రిందట యీ గ్రామమునుండి బయలుదేరి వెళ్లినాడు. ఎక్కడకు వెళ్లెనది తెలియదు. కాని యీయధ్య వారంగోజులక్రిందట నిడదవోలు వెళ్లకలేనని, తెలియక హైదరాబాదుబోవు రైల్వేస్టేషనును, వరంగల్లులో యెవరో యీ రైలు నిడదవోలు వెళ్లదని చెప్పినందున, రాగాలుచెట్టగా ఎవరో మహానీయులు దింపి సంగతులు కనుగొని బట్టలు కుట్టించి యిచ్చి, టిక్కెట్టు కొనియిచ్చి నిడదవోలు పంపినట్లును పత్రికలో ప్రకటించిరి. వ్రాసిన మహానుభావునకు అనేక వందనములు. కాని బాలుడు తిరిగి యెక్కడకును చేరడాయెను. బాలునిపేరు వెంకట శాస్త్రిలు. ఇంటిపేరు సోమబొట్లవారు. కాపురధలము పోడూరు. సీతాపతిగారి కుమారుడు. మావద్ద మెనుమదంలో వెరిగినాడు. కాని యిప్పుడు నేను ఈఅంగరూరు బాలికా పాఠశాలలో ఉపాధ్యాయుడనగుటచే ఇక్కడనే నివసించుచుండినాను. పిల్లవాడు కొంచెము ఎర్రగానుండును. కొంచెముకత్తిగా ముగ్ధుడును. నెత్తిమీద చిన్నపువ్వు మేక పొడిచినందున పడిన మచ్చయొకటి గలదు. తల క్రాపింగు చేయించబడి యుండును. ఇట్టి బాలు డెక్కడైనను గాన్నించినవోమాచినవారుఅపినాకు తెలియజేసినవో, అబాలునికొరకు వారికగు ఖర్చులను నేనుఇచ్చిపిల్లవానిని తీసికొనిపోయెదను.

అలపాటి - జగన్నాథం.

అంగరూరు, గుడివాడ తాతా కా కృష్ణాజిల్లా

IV

ఆజీవ ఆంధ్రమహాజన సభ.

అయ్యో, రాజోపు సంవత్సర మాంధ్రమహాజన సభ ఎక్కడ జరుగవలసినది సంపూర్ణ చరింపబడి యుండెను గాని నిష్క్రయంపబడియుండలేదు. ఐదవ ఆంధ్రమహాజన సభాధ్యక్షులగు కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు చెప్పినట్లు ఆంధ్రకన్యకు బాలారిష్టములు తొలగిపోయినది. ఏకకాలముననే గంజామువారును, కర్నూలువారును గూడ సభ నాహ్వనము చేసి యున్నారు. వారు వారు జ్యేష్ఠ మాటలను బట్టియే సభ నెక్కడ పెట్టిన బాగుండునదియు నిశ్చయింపవచ్చును. గంజామువారు చెప్పటలో ఆజిల్లాలోని యాంధ్రులకును, ఓడ్రులకును పచ్చగడ్డివేసిన భగ్గునమంతుననియు, ఆంధ్రులుచేయు ప్రతి కార్యమునకును వారు వ్యతిరేకముగ నుండుననియు, ఈసంవత్సరము మండలసభ కాటంకము వారి మూలముననే జరిగినదనియు ఆంధ్రమహాజన సభ ముందుసంవత్సర మక్కడ పెట్టినగాని ఆంధ్రులకు మానప్రతిష్ఠ లుండవనియు, చెప్పిరి. ఇక కర్నూలువారు నుడివినమాట లెట్లున్నవో చూడు. “ఈసభ ముందుసంవత్సరము మా జిల్లాలో పెట్టుటకు మిగుల నుత్సాహముగనున్నది. అట్లు జరుగని పక్షమున నీయుత్సాహము వైసంవత్సరముండకపోవచ్చును. ఇవి యిట్లుండ మాకేతర కష్టము లున్నవి. కావున మాజిల్లాలోనే జరుప కోరెదము.”

గంజామువారు చెప్పినమాటలు సహేతుకముగ నున్నవో, కర్నూలువారు చెప్పినమాటలు సహేతుకముగ నున్నవో యిందుకు మోచింపుడు. గంజామువారు కష్టములో రమ్మనిరి. కర్నూలువారు రుత్సాహముగ నున్నది రమ్మనిరి. మనకు కష్టములు తొలగించుటోలేక యుత్సాహముగలవారి నుత్సాహపరచుటో ముందుచేయవలసిన విధాయకము? కర్నూలువారి కంటె గంజాము వారి మాటలు సహేతుకముగ నున్నవి. ముందు గంజాము జిల్లాలో పెట్టి, యిటువై వరుసగ దత్తమండలములలో పెట్టిన యిప్పటిలో మరల నుత్తరజిల్లాలకు రావలసిన యగత్యముండదు. ఇదియుగాక నొక నెడ చిట్కొనున గూడ ముందే తొలగించినవా రగుదురు.

చెంగల్వల సత్సారాయణ మూ. 2

V

విదేశీయాత్ర

అయ్యో, ఈ నెల 9-వ తేది ప్రకటింపబడిన “ఆంధ్రపత్రిక” యందు శ్రీపురీరాజుగారు ఇంగ్లండు వెళ్లినచిన్న శ్రీసురంగి రాజుగారి పుత్రులలో నొకరిని స్వీకరింప నూహించుకొనుటవలన మహాతుగారును బండితులును గోలవెట్టు చున్నట్లును దుఃఖించు చున్నట్లును నికనేమేమో యున్నది.

సమద్రయానము చేయవచ్చునా? కూడదా? యను చర్చకమాని చేయవచ్చుననియే యనుకొందము. అంతటితో సరిపోవునా? సరిపోదు. ఏలన:— ఐరోపాఖండవాసులు దినెడి రొట్టెలలో గల్లుబుడ్డిగాని తత్సంబంధ దూర్ణమును గాని వేయుదురు; పండిమాంసమును గోమాంసము నాటంకము లేక తిందురు; మద్యపానము సలుపుదురు. కోడిగ్రుడ్డరసము వేయబడని పిండివంటలు వారలకు లేదనియే చెప్పవచ్చును. ఒకబల్లవైని బట్టనుబజచి దానివైని బండ్రి కొనినములు నేయుచుండుటవలన వారల కుచ్చిష్ట దోషము నున్న. మఱి వారి శాచవిధాన ప్రసంగ మటుండనిత్రము.

వైని వేక్కినబడిన పదార్థముల నభక్ష్యములుగాఁ బరిగణించి, యోధ్రులలో భూగ్రులు నైతము చేతితో దాక నొల్లరు; ఇంకఁ దినుటెక్కడిది? ఓడ్రు లుచ్చిష్టదోషము నెవ్వడుగా నెంతురు

ఐరోపాదేశమునకు వెళ్లినచిన్న వారలు దా మక్కడ మద్యపానము నేయ లేదనియును మాంసభక్షణ మొనర్పలేదనియు సొకప్పుడు చెప్పబూను కొన్నను, అక్కడివారలు పచనము నేసిన రొట్టెలను బిండివంటలను వారలతోడఁ గలిసి తినలేదని చెప్పఁ జాలరుగాదా!

“అట్లు తినిననేమి?” అనువారలు దాము కులభేదమును విడుచుకొని, భారతీయుల మనుకొనుట యుక్తము. “ఆర్యసమాజములు” “బ్రహ్మసమాజములు” అను పదముల కంటె “భారతీయు”లనుపద ముదారితమయినదని తలంతును. మఱియు నొకవిధమగు దోషమును జేసినవారిని మన్నించువారు వేభోకవిధమగు దోషమును జేయువారిని మన్నింపవలయుననెడి విధియెచ్చటను లేదనియెఱుంగవలెను.

శ్రీ విక్రమదేవవర్మ.

హిందూ దేవుల ప్రభుత్వ శాసన,

మొదటి, విశాఖపట్నం జిల్లా

మనదేశము శ్రీమదుగ్రామీణుల మంచితకము రావడవలన ప్రజలకు మంచితక అవకాశము. ఈ దేశములో జనసంఖ్యయును హాటికి తొలగి పంపి గ్రామవాసులు వారి వాగుకొనుటకు కన్నత ప్రారంభద్య (7-వ తరగతి) అత్యంతవశ్యక పని అందకు తెలిసిన విషయము. అట్టివిద్య యీ పాఠశాల యందు ఉచితముగాను ఉన్నతముతో శిష్యాశాల 1909 సం॥ ౧౦౧ డిశంబరు నెలలో స్థాపించబడినది.

ఇప్పటికి ఏడుగురు పాఠ్యములును, 199 రు విద్యార్థులు గలరు. ఆరవతరగతివరకు విద్య గ్రహించుచున్నది. ఈ సం॥ ౧౦౧ జూలై, మాసములో 7-వ తరగతికూడ ప్రారంభమైనది. ఇంగ్లీషు ఇష్టానుసారపాఠముగ బోధించబడుచున్నది.

ఈ పాఠశాల సహాయపాఠ్యములు ఆరుగురికి సం॥ ౧౦౦౦ వరకు జీతములక్రింద రు 768.50. వారు, పాఠశాల నేత, మొదలగు వితరణకులకు ఇందుమించు రు 122-50 ఆగును. ఇంకొక ఉపాధ్యాయుని జూలై మాసమునుండి నియమించబడినందున. ఆయనకు సాలకు రు 300-00 కావలసి వచ్చును. కావున ఇంతటినుండి సాలకు రు 1200-00 ఆగును.

దీనికై యిప్పటికి వచ్చుచున్న గ్రామీణుల దండాల వల్లను ఇతర విద్యార్థిహాతుల దండములచేత పాఠశాల సకముల వల్లను రు 162-8-0 వచ్చుచున్నది. కొరతనువారు గత వత్సరములో రు 417-00 గ్రాంటు దండములచేయించినారు. ఇంతవరకు ప్రతి సం॥ ౧౦౦ వచ్చుచున్న వత్సము, పాఠశాల ఫలము, సానుగ్రహ వత్సరాలకు రు 1800 అప్పు నిలవ యున్నది. ప్రస్తుతముగల రెండు తాటియాకు శాలలు పెంపట్టిగా మార్చవలసి యున్నది. చేతిపనులు నేర్పటకు తగు యత్నము చేయవలయును. విద్యార్థిహాతుల తోడ్పడిననే గాని ప్రయోజనము లేదని ముద్రా సోపానము కృత్రిమము వ్రాసిరి.

పుదుచ్చేరి.

ప్రస్తుతము వివిధదేశములవారు ఇతర విషయములతో పాటు వాణిజ్యాధికార్థ కొరకు ముఖ్యముగా పోరుచున్నారు. ఈ సోపానము విజాతివాదన నభివృద్ధి మొదలగునవి పరిశ్రమల నభివృద్ధి కొందింపవలె ననుట విదితమగు చున్నది. ఇది గొప్ప గొప్ప రాజ్యముల ప్రజలకును చిన్న చిన్న రాజ్యముల ప్రజలకును కూడ వర్తింతును. వీటిలో ముఖ్యముగా పుదుచ్చేరి గొప్పగూడ చేరియున్నది. మైసూరు బరోడా మొదలుగా గల హిందూ రాజ్యములు వర్తకమునందును పరిశ్రమలయందును తల తెల్పి అభివృద్ధిని పొందుచున్నవి. పుదుచ్చేరియును కూడ 1895 వ సంవత్సరమున ప్రజలకు విద్య నేర్పి వారికి జీవనోపాధి కల్పించవలెనను భావము వొరతనము వారికి కలిగినది. మరి కొంత కాలమునకు వర్తకము మొదలుగా గల విషయములను బోధించుటకు పాఠశాల స్థాపించబడెను. కొంత కాలమువఱకును ఇందు విద్య బహు శ్రద్ధాభక్తులతో నేర్పబడెను. పుదుచ్చేరి నధికారులు దానిని గుటచే ఈ వాణిజ్య పాఠశాలను డి. పి డబ్ల్యూ. కర్మాగారముగ మార్చి చేసిరి. పుదుచ్చేరిలో చేరిపనులకు తక్కువయేమియు లేదు. ఈ యూనివర్సిటీ తయారుచేయబడిన రంగుబట్టలు దక్షిణ హిందూ దేశమందంతటను నిండియున్నవి. తరువ్వునందు నేయబడిన చీరలు మిక్కిలి మారుమందున్న రంగును మోరిగు సింగపూరులందు కూడను విస్తారముగ అమ్మబడుచున్నది. కురంబట్టడియందు పూర్వము కప్పుడు చాపలు నేయుపనులు విస్తారముగ జరుగుచుండెను. వయస్థులనందు గాజుతో పాత్రలు, గాజులు మొదలగు నవి చేయవలయుండెనుగాని సామ్యులేకయు తగినశాస్త్రజ్ఞుల సహాయము లేకయు అపను లిప్పుడు నశించెను. సంస్థానమున ఇందు విస్తారముగా వొరతనముగాని దానిని త్రవ్వించుటకు తగిన సాధనములును అవకాశములును లేవు. సంస్థానమునా దశైవ్యమొందిన అసంతృప్తిలుగలవారు. వీనిని మరల నభివృద్ధి కొందింపవలెను. సంస్థానమునకు వచ్చు 18 లక్షల వార్షిక వాయువులలో సుమారు 6 లక్షల రూపాయలు కట్టడములను నిర్మించుట యందును నిహాయలకు, బ్యాంకుకు జీతములక్రింద రు 22767-00 వ్యయపరుచుటకు వెనుదీయక వ్యవసాయపు అభివృద్ధి కొరకు 3001 రూపాయలను వెచ్చించుటకు నీ రయిప్రతిపక్షములకు యుచితముగాను.

కావ్యమునందలి ప్రజలందఱు ఇతరుల సహాయము నపేక్షించి యుండునట్లు చేయుట యుచితముగాదు. కాన సంస్థానాధికారులు ప్రాంతాధికారి పాఠశాలను మరల స్థాపించి విధిల మగుచున్న పరిశ్రమలకు మదుపులేడి పనులు జరిగింప దగును. అని యొక విలేఖరుడు టెలుగుపత్రికను వ్రాసెను.

శ్రీ ఆంధ్ర శిల్పకళాశాల బెజవాడ.

ప్రథమ వార్షికోత్సవము.

జూలై నెలలో ఆంధ్ర శిల్పకళాశాలకు ఒక వత్సరము పూర్తి అయినది. 46 మంది విద్యార్థులు వివిధకళల యందు విద్య నభ్యసించుచున్నారు. ఆంధ్రదేశ కంకిత కళియుగ భీమ ప్రాధానము కోడి రామమూర్తి నాయుడుగారి అధిపత్యము క్రింద కళాశాల వార్షికోత్సవము బహుప్రదముగా జరిగినది. అగ్రాసనాధిపతిగారు శిల్ప పరిశ్రమల వృద్ధికి దేశము తెల్లరు ముందుచేయవలసిన ముఖ్యమగు మార్గములను చూపించిరి. శతావధాని శ్రీరామకృష్ణగారును కోవెలమూడి గోపాలకృష్ణమూర్తి చావరిగారును అత్యంతర కాశ్యోక రావు పంతులుగారును శిల్పపరిశ్రమలు దేశమున కపారమైన మేలులను చేయగలవు, చదువునందు క్రింది కళాశాలతో పూర్తియైన వారెల్లరు పరిశ్రమల వల్ల ఎక్కువరూపాయలను బహుగలరు, దేశమున కంతయో జనులందఱులకు మార్గము లన్నియు విద్యలయందు దణగి యున్నవని శిల్పపరిశ్రమలకు ఎక్కువగా దునమొలగదు అచరణలో నుంచవలెననియు నుడిపిరి. ఇంజనీరింగు మాపనదేజరు గారిచే జరుపబడిన చిత్రలేఖన పరీక్షయందు జయముపొందిన బాలురకు అగ్రాసనాధిపతిగారు పాఠశాల సకముల మొదలగు, ఆంధ్ర శిల్పకళాశాలకు ప్రాధానము కోడి రామమూర్తి నాయుడుగారు 1000 రూ॥ ల నొసగిరి. అత్యంతర కాశ్యోక రావు పంతులుగారు సాలకు ఏమిది రూపాయలు సొంతాదమని వాదన మొనర్చివ్రాసిరి. ఆంధ్ర శిల్పకళాశాల విద్యార్థులచే చేయబడిన శిల్పపరిశ్రమ లన్నియు ప్రదర్శించబడినవి. చిత్రలేఖన విద్యార్థులకు కడుదీనబాలురకు బాలికలకు ఆంధ్ర దేశమునందెచ్చటకు నైనను నెల ఒకటికి ఒక పుస్తకము మంతున పడునెనిమిది పుస్తకములను మా నియమిత ప్రకారము ఉచితముగా పంపెదము.

హిందూదేశపు ఎగుమతులను నిదేశపరిచుకొనుటయందు వివిధకళ నమ్మబడుటకు లండను నగరమున ఒక హిందూ దేశ వర్తక పరిశీలకుని తాత్కాలికముగ లండను నగరమున 1915 సం॥ న నియమించిన పత్రికలు తెలుపుచున్నవి ఇట్టియవస్థయును కొనసాగునా లేదా యని పరీక్షించుటకై ఈయవస్థయును తాత్కాలికముగ నుండునట్లు ఏర్పరచిరి. యుద్ధముచే కొన్ని ఆసాకర్యములు హిందూదేశపు ఎగుమతులకు సంభవించినవి. వీనిని భర్తీచేయుటకు ఈ కొరతపద్ధతి నవలంబించిరి. ప్రథమమున కొంతకాలము ఈయవస్థయును ఎం. ఎం. ఎస్. కె. సి. ఐ. ఐ. సి. ఎస్. గారు పరిపాలించి పీఠ ఇండియాకు వచ్చుటచే ఆయవస్థయును అంత్యమయెను. ఈయవస్థయును కాశ్యోకముగ నుండు నట్లు చేయుటకై ప్రభుత్వమువారు మోదించుచున్నారు. ముందు లండనున గరమున హిందూదేశవర్తకమును గురించి మనము కడు శ్రద్ధవహించి మన సానుభూతి ని జూపుట యవశ్యమని దొరకనము వారు రంగీకరించుచున్నారు. ఏతత్కారణమున దీని విషయమై చేయవలసిన పనులన్నిటిని ఇండియా కార్యదర్శిగారికి తెలియజేసి కాశ్యోకముగ ఈయవస్థయును చేయుపాద్యతను వారిమోహిరి. లండను నగరమున కాశ్యోకముగ హిందూదేశ వ్యాపారమును పరిపాలించు ఉద్యోగస్థుని ఏర్పరచుటకు ఇండియా కార్యదర్శిగారు రంగీకరించిరి. దీనినిపుడు ప్రజలకు తెలియజేయడమైనది. హిందూదేశపు ఎగుమతి వర్తకమును అభివృద్ధి చేయుటయే ఈయవస్థయును ముఖ్యవిధి. వర్తక సంఘమువారిని తయరలయు అవకాశపదార్థములను ఇండియానుండి తెప్పించుకొందని నలహానీయుచుండవలెను. సామ్రాజ్యములో కొత్తక వర్తక సంబంధముల నేర్పరచుట, హిందూదేశపు సామ్రాజ్యములకు యంత్రముల గురించియు వస్తువిద్యయును గురించియు నలహానీ సాయమునప్పుట మున్నగు వానినిగూడ ఈ యవస్థాని చేయుచుండవలెను. వర్తక సమాచార సంఘమువారితో వీరుకలసి సహకారముగ పనిచేసెదరు. హిందూదేశమున వాణిజ్య సమాచార సంఘమునకు దైర్ఘ్యము జనరలుగ నుండెదరు. హిందూదేశ వాణిజ్య పారిశ్రామిక విషయముల గురించి ప్రజలకు సంజాయిషీ నిచ్చుచుండురు. హిందూదేశపు సరుకులయందు ఆసక్తిగల వర్తకులకును, రిటైలరులకును చేయవలసిన ముందునట్లు వీరు కార్యాలయము లండనునగరములో నెలకొల్పబడును. వీనికి సహకారిక వర్తక పరిజ్ఞానముగల ఒక భారతీయుని నియమించెదరు. ఇటీవల హిందూదేశమునకును, ఇటలీ, రషీయా పరాను దేశములకును వర్తక సంబంధములను అభివృద్ధి చేయుటకు ప్రతినిధిగ బోయిన చాడ్విక్స్ గారిని లండనులో మొదటి హిందూదేశ వర్తకపరిశీలకునిగ నియమించిరి. ఏ తేదీని నీరి తమ యధికారపదవి స్వీకరించెదరో ముందు తెలియ చేయబడును. వీనికి సహకారిక భారతీయుని నియమించు విషయమై ఇండియా వొరతనము వారు రాల్చించుచున్నారు.

హెచ్. హెచ్. ది నైజాము గ్యారంటీడు స్టేటు రైల్వే కంపెనీ లి మి టెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకావచ్చుచేయు చేయబడినది.)

నోటీసు

రైల్వే కృత్రిమము స్కూలునకు ప్రాబేషనరులు కావలసియున్నారు. కృత్రిమపురీక్షయందు ఉత్తీర్ణులయి పరీక్షకు రు 15 నుండి 20 వరకు వృద్ధి జేయు జీతముతో ప్రాబేషనరులు సిగ్నల్ గురులుగ నియమించబడుదురు. మిగిలిన స్కూలు పరీక్షయందు ఉత్తీర్ణులయినవారు మాత్రమే దిరఖాస్తు పెట్టుకొనవలెను.

ట్రాఫిక్ మానేజరు ఆఫీసు, సికింద్రాబాదు, డిక్టేటర్. జి. వెడ్జెస్, ట్రాఫిక్ మానేజరు. 8, జూలై, 1917.

నోటీసు. (787)

శ్రీ పండిత గూడెము రాజాగారి వద్ద లండన్ గేజి రయిలు, వేగనుల కుపయోగించు చక్రములు, ఇరుసులు, ఇత్తడి షేరింగులసహా 2 వేగనులకు సరిపడునవిన్ని, రెండు వేగనుల తాలూకు చక్రములు మాత్రమున్ను, ఒక తాలూకున్ను, ఇంక ఇతర ఇరుప, బీజునామానులున్ను అమ్మకమునకు సిద్ధముగ ఉన్నవి. కాబట్టి కావలసినవారు వచ్చిచూచి కొనుక్కోవచ్చును. వివరములు కావలసిన యెడల దిగువ సంతకము చేసినవారికి వ్రాసి తెలిసికొనగలరు.

పండిత గూడెం (P. O) } Ch. Yegneswara Rao కృష్ణ జిల్లా } Hd. Clerk

ప్రాధనరు రామమూర్తి నాయుడు గారి ప్రోగ్రాము.

Table with 3 columns: Item, Dates, Quantity. Rows include అనుభవం, వాయువర్తనం, మండేట, కాకినాడ, నెల్లూరు, పితాపురము, తుని.

AMRUTANJAN Best Indian Pain Balm Price Annas 8 Per Bottle. SOLD EVERYWHERE. AMRUTANJAN DEPOT, Bombay & Madras.

DO YOU USE ORIENTAL SOAPS (730) THE BEST FOR ECONOMY & COMPLEXION ORIENTAL SOAP FACTORY: GOABAGAN, CALCUTTA.

జనంతుగారి లేఖ.

భరతఖండము నందలి నాసోదరులకు,
సోదరీమణులకు ;

దేశీయ పోషణ, యావద్భారత మహమ్మదీయ సమితి యు సామితినిండి ఆధినివేశములతో గమాన భాగస్వామిత్వమును అనుభవించు స్థితికి భరతఖండమును దీసికొనిరావలయునని వెల్లడించెయ్యుచు, కానననిర్మాణసభలను కృత్రిమే, దేశీయ ప్రజాసమితియనుచే వానిని యెన్నుకొనబడుకొట్టుచేయవలయుననియు. ఆ క్షేత్రమున కొనబడిన ప్రజలు ఆయింటి నాలుగువందల లుం డ వలయు ననియు, పన్నులను విధించు నట్టియు' వ్యయమును చేయునట్టియు సభికారి మీ కాననసభలకు మండవలయు ననియు, కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వము కానననిర్మాణ సభలకు లోబడియుండవలయు ననియు వాచిక రాజ్యాంగ సంస్కరణ విధానమును ప్రకటించిరి. ఈ సంస్కరణ విధానమునే మదరాసు గవర్నరు గారి తీవ్ర శిఖండమునకు బాట్రమయినది. దేశీయ నాయకు లందరును ఈ రాజ్యాంగ సంస్కరణమును లక్షింప కాలక్షేపముతో నేకగ్రీవముగా నంగీకరించినను పెంట్లండు ప్రభువు గారు లోకజ్ఞానముగల దేశీయ లెదరులను నిట్టి సంకల్పమునకు తమ యంగీకారము సొంతరని వాత్సల్యముచేసిరి. ఈ మాటలను కలిగి తోగో గాని బరాహో, మైనూరు, తేరువా న్నూరులకు దివానువడవడిపించిన వి. పి. మాధవరావుగారు నుడలూరు సభ క్రాసనాధిపత్యమును వహించి ఈ రాజ్యాంగ సంస్కరణ విధానము ఆశ్చర్య మనుష్టియ మని నెలవెచ్చిరి.

ఈ శ్లేషాభిప్రాయము నటుండ నిడు. చూమురాలు ను ఒలంకిముగా బంపుటకయి చేయదలచిన ప్రయత్నము చాల కఠినమయినది. దేశీయ మహాసభ చూమురాలు సమితులకును, ఉపసభ్యులకును, తదితర సమాజములకును రాజకీయ పరిష్కారమును ప్రజలలో గలుగ జేయవలసినదని వెల్లడిన పనిని ఈవిధముగా బలాత్కారముగా గవర్నరు పెంట్లు వారు జరిపిచేయ జూచుచున్నారు. కాంగ్రెసు ఆజ్ఞలను పాలించవలయునా, లేక గవర్నరు పెంట్లువారికి లోబడవలయునా అను గత్యంతర మిప్పుడు మనల నెదుర్కొనుచున్నది. నామట్టుకు నేను దేశీయమహాసభయొక్క ఆజ్ఞలను బలపరపించెదను. మదరాసు గవర్నరుగారి ఆజ్ఞల నొప్పకొనను. వారిచర్య కాస్త్రవికర్షణయినది. బ్రిటిషు అచారములకును, కాననములకును ప్రతికూలమయినది. దానికి నైతికానుమతి లేదు. మానవస్వాతంత్ర్య ముఖ్యమూలములకు నిర్బంధమును కలిగించుచున్నది. అసహాయులగు ప్రజలచర్య, నిరంకుశ ప్రభుత్వము క్రింద నే నిప్రకాశముచేయు తీర్మానించుట వెట్టితనముగా గవర్నరుచున్నాడు. కాని ఇట్టి వెట్టితనములనునే జాతులు తమ నిష్పాంధములను తొలగించుకొనుటకై యత్నించును. కొంతకాలం యిట్లు నేజేయుట నులభమాహాత్మ్యమును సంపాదించుట కని ఎగతాళి చేసి చేతుదకు గాక.

కాని లోక సేవకు నేను 43 సంవత్సరముల నుండియు నలవాటుపడితిని. నాకు పాతక సంవత్సరముల ప్రాచుర్యమును నా మొదటి క్రైస్తవజీవ విరుద్ధ కరపత్రమును ప్రకటించితిని. ఒక్క సంవత్సరములో నాకు విశ్వాసములేని ప్రభుభావ సంస్కారమునకు రానని విచారించితిని. అంతట నాభర్త నన్ను ఇట్లు వెదలకంజెను. అప్పటికిని ఇప్పటికిని నాభర్తను నేను నిందించను. ఆయనయో క్రైస్తవత ప్రచారకుడు, నేనో ద్రవ్యమధ్యస్థుడాలను. ఇట్టి స్త్రీని శస్త్ర ఎటుల నిం టి యందుచుకొనునా? ఆతని స్నేహితులను నన్ను తరిమిచేయ వలసినదనియే బోధించిరి. 1874 వ సం॥ జూలై 26 వ తేది నేను నేను వెదలక సంఘములో నే తేది ని. ఆగష్టు 2 వ తేదిని క్రాంతాగారి ఉపన్యాసమును వింటిని అందులో శాంతిమతాలనుగా తేరి చెందవలయునని మండవలయునని ఆయనతో ప్రసంగించితిని. ఆగష్టు 30 వ తేదిని నేను నా భార్యకు పత్రికలో నా మొదటివ్యాసమును వ్రాసితిని. క్రాంతా గారు మరణించిన 1901 సం॥ నాకును తప్పక ఆపత్రికను వ్రాయుచుంటిని. నా జీవితాంతర జీవనము నేనొకరినొకరి మొదటియవ వ్యాసము "స్త్రీల రాజకీయస్థితి" నాటినుండియు అనగా ఆగష్టు 1974 నుండియు ప్రారంభమయినది. అప్పటినుండియు నా జీవిత యంతయు దేశీయభావమై భారతోదయవలసినది. కాబట్టి నేనే నామొక్క కేవలం కన్ను తొలగించుటయే నాకు సంభవించవలసిన పరమ దురదృష్టము. స్వాతంత్ర్య పరులును, తే కా భి మా న ము న్యులును

పెంట్లండు ప్రభువుగారి ఉపన్యాసము

దొరతనమువారి సమర్థనము

ఉదయకండలము, జూలై 18:— చెన్నపురి గవర్నరు గారి ఆంతరంగిక కార్యదర్శి యీ క్రింది ప్రకటనమును తంతి మూలముగ తెలియిస్తాడు:

ప్రస్తుతము జరుగుచున్న రాజకీయవిషయక వాదమును గూర్చి ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయమును తెలియపరచవలసినదని యెల్లరును కోరుచున్నారు. ఇందువిషయమై యాం దోళనము చేయు సంఘముల యభిప్రాయములను గూర్చియు, వారు సలహానిచ్చు విధానములను గూర్చియు ఎల్లరకును తమస్థితిని వెల్లడి చేయుటయే ప్రభుత్వము వారి అభిప్రాయము. తమదేశపరిపాలనమున తాము కూడ పాల్గొనవలసినదే భారతీయుల స్వాభావికాశయముల యెవల ప్రభుత్వమువారు క్రియార్పకసానుభూతిని కలిగియున్నారగుట కనేకనిదర్శనములు కలవు. మరియు సామ్రాజ్యమున నుండి స్వరాజ్యమును పొందవలసినదే ఆశయమునకును, అందులకై చేయు న్యాయసమర్థమును ప్రయత్నములకును ప్రభుత్వమువారు విముఖులు గారు. విద్య అభివృద్ధిచేసి, దేశములో వైకమత్యము నెంపాదించి కొలదియు, కాలక్రమమున భార్య తగల స్వరాజ్యమును భారతీయులు పొందుట కట్టి ఆధ్యంతరము! లేనివారయ్య, సంగతిసందర్భములను మోచింపక యుద్ధాంతరముననే గవర్నరు ప్రాంతాధికారము గల స్వరాజ్యమును ప్రసాదించుటకు ప్రభుత్వమువారు విముఖులు. స్వరాజ్యముచేయటకు పూర్వముండవలసిన యంతరువులనుగూర్చియు, అందులకగు కాలపరిమితిని గూర్చియు, స్వరాజ్యాశయముల వివరమును గూర్చియు శ్లేషాభిప్రాయము లుండవచ్చును. ఇట్టి శ్లేషాభిప్రాయములను వివర్ణించుటకు చెన్నపురి ప్రభుత్వము వారు ప్రస్తుతము పూనుకొనరు.

రాజ్యావస్థలను మార్పుచేయు గోరువారు చేసెడి యుద్దయములను వారి ఫలితములను గూర్చి ప్రభుత్వమువారు సర్వకాలమున గమనింపవలసినది. కొందరు వక్తలును గంభకర్తలును ప్రస్తుతమున్న రాజ్యపాలనమును ఖండించుచు, దేశముననున్న కష్టములను తొలగించుటకు ప్రస్తుత పరిపాలనా విధానమును వీడివేయుట ముఖ్యమని యయామతుల కోర్కొనించుచు, పరిపాలనాధికారములకై కొన్ని యనిశితకరములగు నిందాకోపణముల జేయుచున్నారు.

ఇట్టివారు అనుభవజ్ఞానమూలములగు కొందరు యవజనులను రాజకీయాంధోళనమున పాల్గొనవలసి యున్నామనియు, వారిమనములను సహాయకములగు నోకలకు లాగుచున్నారు. మార్పులకు కోరుకొన్నది నిగూఢమగు దెదనెపులును, బహిరంగ గమన ప్రభుత్వవిస్తానమును వీరిచే ప్రయోగింపబడుచున్నది అందుచే ప్రభుత్వమువారి అధికారమును తెక్కుచేయకధిక్కరించుటకు యత్నములు జరుగుటకుతలపించుచున్నది. ఇట్టిప్రయత్నములు దేశశాంతిని దేశాభివృద్ధికి భంగకరముగ పరిణమించుటయు అందుచే యుద్ధవిషయమునకై మన సర్వత్రుల శ్రేద్రికరించుటకు నీలుకలుగకపోవుటయు సంభవించును. అందు మూలమున, స్వరాజ్యాధ్యయ నాయవలయుండు ప్రజలకు నచ్చుకము తగ్గిపోవును. ఇట్టిప్రయత్నములవలనతప్పక కలుగు ఫలితములను చూచి, యీ ప్రయత్నములను వదిలివేయుదురని తలచి, ప్రభుత్వమువారు చాల ఓర్పుతో నూకుండిరి. కాని తమ విభక్త భక్త్యములను నిర్వహింపవలసి యున్నారు. కావున, కాలక్రమమున ఈ రాష్ట్రవాసుల ఆశయములకు భిన్నముగ పట్టుదలతో పనిచేయువారి చర్యకు నిశ్చలచిత్తముతో ప్రభుత్వమువారు తలకొనజాలరు.

దీనిని గ్రహింపజాలరుగాని నావలెనే భర్తామృతము లయిన వారు దీనిని గ్రహింపజాలరుదురు. నేనానందమును, కొంతమంది ఆంతరంగిక స్నేహితుల ప్రేమకలన గలుగు సౌఖ్యమును తప్ప దీనితమనం దెట్టి యాకర్షణమును నాకులేదు. స్వాతంత్ర్యము ను పొందెనుకొనుట కంటెను, నేను ప్రేమించువారితో సంబంధమును క్రియకొనుటకంటెను, నాకు మర్యాదము వేటొకటిలేదు. ఇప్పుడు స్వేచ్ఛుచుగలిగి, మిత్రులతో నుండవలచితి నేని నేమికి వందను, గౌరవహీనురాలను నయ్యెదను. భరత ఖండమునకును, సర్వభూమునకును, ద్రోహినుకును. అప్పుడట్టి జీవనము నాకు నరకహాపమగును. కాబట్టి ఈపరిస్థితులలో సులభమయిన మార్గము ననుసరించెదను. (నశేషము)

చెన్నపురి బజారు రిపోర్టు

జూలై 16-వ తేది శనివారము 1917.

	య. ఆ.
లియ్యము క్రొత్తవి 28½ వళ్ల బస్తా	7-8-0
డిటా పాతవి 29 ప.	7-12-0
జొన్నలు 28 ప.	8-8-0
ధనియాలు బారున 1-కి	45-8-0
నెయ్యి మణుగు 1-కి	14-12-0
మిర్చి క్రొత్తవి బుట్ట 1-కి గుంటూరు	70-0-0
డిటా పాతవి పరికాయ	78-8-0
పొగాకు	225-0-0
దూనికొత్తది	280-0-0
కందులు బస్తా 58 ప.	9-2-0
నవ్వులు 11 ప	8-8-0
ఉలవలు మ. 48 బ 1-కి	6-0-0
చింతపండు బారున 1-కి	85-0-0
పసుపు బా. 1 కి	85-0-0
చక్కెర మ. 1 కి	4-2-0
బెల్లము ,, 1-కి	2-2-0
కొబ్బరి మ. 1-కి	6-0-0
పొకలు మ. 1-కి	13-0-0
ఉప్పు బస్తా 46 లైటికి 3-4-0 చిల్లరకు 31-కి	1-8-0
తోర్లు పా 1-కి వెల 1-10-0; 0-12-0; 0-10-0;	
నీలిమందు మ. 1-కి	75-0-0
గు- సువరసులు 1-కి	15-5-6
రాణి సువరసు	17-0-0
ప్రెంచికానులు	5-0-0
బంగారము	6-11-0
వెండి	98-0-0
గవర్న మెంటు పత్రములు	83-4-0
సీమచేరుసెనగ బా 1-కి	25-8-0

మైనూరు రాజ్యమున ప్లేగు వ్యాధి:—మైనూరు రాజ్యమున ప్లేగు పరిస్థితులనుగూర్చి మైనూరు ప్రభుత్వమువారిక రిపోర్టును ప్రకటించిరి. దీనినిబట్టి మైనూరు ప్రభుత్వము వారు ఈవ్యాధిని సాధ్యమైనంత తగ్గించుట కట్లు ప్రయత్నించుచున్నారో తెలియనగును. 1898-99 వ సంవత్సరమునుండి 1903 వరకు మొత్తముమీద 19490 మందికి వ్యాధిసోకి వారిలో 14700 మంది మరణించిరి. అప్పటినుండి వ్యాధి క్రమముగా తగ్గుచువచ్చి 1908-1913 సం. వఱకు మొత్తముమీద 9669 మందికి తగిలి వారిలో 6972 మంది మరణించిరి. అనగా తగిలినవారిలో నూటికి 72 మంది మరణించిరి. 1913-14 సం. రమున 4782 మందికి తగిలిరి822 మంది మరణించిరి తరువాతసం॥ మున7021 మందికి తగిలి4789 మంది మరణించిరి. గతసంవత్సరము సం॥ 5466 మందికి తగిలి 3808 మంది మరణించిరి. ఆయందు సంవత్సరమునందుకుంటే గత సంవత్సరమున వ్యాధి తగిలినవారి సంఖ్యతగ్గనను నూటికి మరణములసంఖ్య హెచ్చెనది. మైనూరు, బెంగళూరు, సి. మె. గా, చిత్రదుర్గము జిల్లాలయందు మరణములసంఖ్య అధికముగానున్నదని తెలియుచున్నది. బెంగళూరు సి. మె. గాలయందు మరణము లత్యధికము. బెంగళూరు మైనూరు కోలూరు జిల్లాలయందు ప్రతేకముగా ప్లేగు ఆసుపత్రులు గలవు. సి. మె. గాయందు నోకదాని నేర్పజుచుట యవసరము. కోలూరులోని ఆసుపత్రులన ప్రయోజనము గలుగలేదు. అందున్న వైద్యుల అనర్థతయేమో తెలిసిను. దీనిని ఉపయోగకరమగునట్లుగా చేయుట అవసరము కాదు. జిల్లాయందు కొన్ని యేర్పాటులు చేయుటచితము. ప్లేగు విషమునకు విరుగుడుగ మృదు మృదుప్రయోజనమును ప్రజలు గ్రహించి ఎక్కడచుండి "ఇనామ్యులేషను" చేయుచుకొనుటకుభూమకము.

సౌకాసిబ్బందియందు పాశ్చాత్యోరులను నియోగించుటచే చాన్లను మార్కెట్, ఇంకొక ఆరుగురు ఫెయిమెన్లు నాకను నడవకుండ అవిధేయతగ ప్రకర్షించిందులకు ఎస్టానేను పోలీసుకోర్టులో రా॥బి॥ సి. తాలువామగుగారి ఎదుట ఒక అభియోగము లేబడెను. కేసునిచారణ పూర్తియై ముద్దాయిలను నేరస్థులుగ నెంచినచో వారికి పూర్తిగ శిక్ష విధించవలెనని కస్తాను చూడెనుగాను మే. స్త్రీలు గారిని కోరిరి. ముద్దాయిలు తిరుగబాటొనరించుటచే ప్రమాణికులకు చాల యిక్కట్లు కలిగినది. రోజు 1 కి 500, పానులు వ్యయమగుచున్నదని కస్తాను లెలుపముద్దయికి 12 వారములు కఠినశిక్షను నిధించిరి.

చీనాదేశము

చీనాలో ప్రస్తుతము మరల కలవరము కలిగిన దనుట నిశ్చయముగాని ఎంత తీవ్రముగ నున్నదియు వివరింప నవకాశము లేదు. ప్రభుత్వమున ప్రభులగు పరివర్తనము జరిగినది మొదలు తరుచుగ నిట్టి తొందరలు కలుగుచున్న యున్నవి. రాజనీతిజ్ఞులను ఆన ప్రాంత సాధ్యములుగాని భావనోద్భవములకు దాసులగు వారికిని సాధ్యదేశము నందవలె చీనాయందు గూడ నిరుపయోగముగ తగవు కలిగియున్నది.

ప్రస్తుతపుస్థితి

జర్మనులవై యుద్ధమును ప్రకటించు విషయమున నిట్టి వల చీనాలో నిట్టి ప్రాంతాధిపత్యము కలిగినది. వెకిను దొరతనము వారందరును (ఒకరిద్వారతప్ప) యుద్ధమున కనుకూలరు. వారి జ్య సంగమలవారు ప్రతికూలరు. పార్లమెంటు సభలవారు కూలరు. సేనల వారి అధిప్తాయమును తెలిసికొనుట అవసరమగుటచే ప్రత్యేక సభను చేసిరి. అసభయందఁ, చాలచగ్గు జరిగిన వెనుక వారంగీకరించిరి. అంతటితో శాంతికలిగిన దను నగ నితరకారణములు కలిగినవి. చీనాలో ప్రతివారమునను పితూరియను ప్రతివెలయందును పరివర్తనమును జరుగగలదని యొక పత్రిక వ్రాసినది. నుంచూ రాజకుటుంబములోని బాలునకు చీనాదేశపు బాలిక నిచ్చి వివాహముచేసి అతనిని పట్టాభిషిక్తుని గావించి అంగ్లాదేశమునకు పరిమిత రాజప్రభుత్వము నేర్పరచ వలెనని కొంద రాంగ్లాదేశము చేయుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. జర్మనులవై యుద్ధమును ప్రకటించుట వలనను పెద్దయుద్ధములు లంచ గొంతు లయినట్లు రుజువుగుట వలనను మంత్రివర్గము మారుట నిశ్చయము. కొద్ది ప్రాముఖ్యతగల యుద్ధముగు లాండోరులతో కలహించుచు వ్యాధి నెవమున నెలపు గొనుచున్నారు. ప్రజలలో గల అసంతృప్తియను పరిపాలక ప్రభుత్వ దౌర్బల్యము నందులకు కారణములుగ కనబడుచున్నవి.

అధ్యక్షుడు-సేన

మూడునెలల క్రితము ప్రముఖులు జర్మనులవై యుద్ధమును ప్రకటించ గోరిరి. మంత్రివర్గమువారలూ నిశ్చయించిరి. మొదట ప్రసారో నాలోచింపలేదని అధ్యక్షు డందుల కంగీకరింపనెను. మంత్రులు రాజీనామా నిచ్చిరి. మరల ప్రధానమంత్రి రాజీనామాన గద్దుపరచు కొనటచే అధ్యక్షు డంగీకరించెనని తెలుపబడినది. కాని ప్రధానమంత్రి టాంచీజా గారు సైనిక పక్షమునకు నాయకు డని పార్లమెంటువారు తలచి అతనిని అపదవినండి తొలగించినగాని తా మంగీకరింప మనిరి. అప్పటికే సైనికులకును ప్రతి కక్షకులకును కలహ నూచన కనబడినది. త్వలో యుద్ధముజరుగునట్లు తోచినది. కాంటునులోని సేనానులలో మరువదనము పడితమైనది. టాంచీజాగారిని అధ్యక్షులు తొలగించి ఆ స్థానమున సుప్రసిద్ధులగు లీహంగుచంగు గారి జ్ఞాతులగు లీవింగుసీగారిని నియమించిరి. అందులకు పార్లమెంటువారంగీకరించిరిగాని సైనిక పక్షమువారు అధ్యక్షుని పార్లమెంటు వారినిగూడ నిరంించి మంత్రివర్గ పరిపాలనమును వారు రూపుమాపచుచున్నారనిరి. పార్లమెంటును గద్దుపరచి క్రొత్త మంత్రుల నియోజింపగోరిరి. తదాదిగ కలకర మతివేగముగ ప్రబలిినది.

స్వతంత్రరాష్ట్రములు

9 రాష్ట్రములు స్వతంత్రతను ప్రకటించెనని ఇదివరకు వింటిమి. ఇప్పుడు మరికొన్ని గూడ ప్రకటించిన వార్తలు వినవచ్చినవి. వెకినుపట్టణము ఛిన్ బిరాష్ట్రమునందున్నది. ఆ రాష్ట్రము గూడ స్వతంత్రతను ప్రకటించినది-సైనిక - ప్రభుత్వోద్ద్యోగులకు కలిగిన తగవు చివరకు స్వాతంత్ర్య పరివర్తనము క్రింద మారినది - సైనిక కక్షవారు తాత్కాలిక ప్రభుత్వము నేర్పరచి పరిపాలకవర్గమును నియోజించి ప్రధానప్రభుత్వము వారిని నిరసించి తంతివార్త పరికిలము నేర్పరచిరి. ఉత్తరమధ్య రాష్ట్రము లందలి సైనికాధికారులుగల గవర్నరులు స్వతంత్రతను ప్రకటించిరి. వీరందరు ప్రత్యేక స్వాతంత్ర్యాభిలాషులతోక ప్రధాన ప్రభుత్వమును తొలగించుటకు వీరందరు నేకమగు చున్నారో తెలియుటలేదు - సేనయంతయు సుకపక్షమునును ప్రజోద్ద్యోగు లందరు నొకపక్షమునను చేరి నచో పోరుజరుగనే జరుగదని యొకపత్రిక వ్రాసినది.

అధికారుల లంచగొండితనము

లంచగొండితనము పెద్దయుద్ధములలో గూడ ప్రబలియుండుటచే ప్రభుత్వవర్గము గౌరవమును కోల్పోయినది. ధీకమంత్రి డాక్టరు చెనుచినులో గారిని సహాయోద్ద్యో

స్థానిక వార్తలు

(౧)

ఆరండేలు ఆసిబి నెంటు వాడియాగార్లు.

ఆసిబి నెంటు వాడియాగార్లు, నోటీసు అందిన 14 దినములలోగా చెన్నపురి నుండి వెడల్పోయి ఈ క్రింది ప్రదేశములలో నెక్కడనైన నివసించవలెను.

సిరిగిరిజిల్లా, కోయంబురూజిల్లా, బల్లారి జిల్లా, పాల్ని కొండలు, శివరాయి కొండలు, విశాఖపట్టణపురము.

నోటీసు అందిన దినము లగాయతు ఆసిబి నెంటు ఆరండేలు వాడియాగార్లు ఏసభలో న్యాయవ్యవస్థానమును చేయగూడదు. ఏసభతో న్యాయసంబంధమును గలిగి యుండగూడదు. పుస్తకములను గాని కరపత్రములను గాని ప్రకటింపగూడదు. మేజిస్ట్రేటు గారికి ముందుగా చూపకుండ ఏయి త్తరమును గాని తంతివార్తను గాని పంపగూడదు. తీసికొన గూడదు.

ఈనోటీసు ఈ దినము ఆసిబి నెంటు ఆరండేలు వాడియాగార్లకు జారీ చేయబడినది.

సిగరెట్లు:— 1915-16లో చెన్నపురికి వచ్చినసిగరెట్లకంటె 1916-17లో రెండు రెట్లధికముగ వచ్చినవి తేలిినది.

భక్తిమార్గ ప్రసంగసభ:—తంబుసెట్టిపిడి నెం 622 రు యింటియందు బ్రహ్మకీలాల్ గుడి రామస్వామి భాగవతరు గారు 'శకుంతలార్జునము'ను గురించి ఈనెల 17వ తేదీ ఆదివారము మధ్యాహ్నము 4 గంటలకు ఉపన్యసించెదరు.

వైష్ణవ సిద్ధాంతసభ జాగ్జిటపును:— రామా యణపు 14వ ఉపన్యాసము నేటి సాయంకాలము 4 గంటలకు శ్రీఉభయ రంగాచారి బి. ఏ. గారు శ్రీఉభయ ఆర్. డి. కృష్ణమూచారి (స్వామి అభినవభట్టభాణ)గారి ఆధిపత్యముక్రింద ఉపన్యసించెదరు.

హాకింగారి మరణము:—దక్షిణ ఆర్కాటుజిల్లా సిరువాడి గ్రామము బాగీరు చారుగారైన హాకింగలూరు ఆసదుల్లా సాహేబ్ సయ్యదుగారు బుధవారమునాడు రాత్రి స్వగృహమునందు మరణించిరిని వినుట కంతయు చింతిల్లుచున్నారము. ఈయన చాలకాలము మఱకు ఆర్కాటు నబాబులకు రాజవైద్యులుగా నుండిరి.

ఆత్మహత్య:— చెన్నపురి వేపేరి నాకావైద్యశాల రోడ్డు భజనకోవల పీఠియందుండెడి డెడి మురియనూసేటు అను డేజీయ క్రైస్తవుడు వ్యాధివలన బాధపడుచుండెను ఆతని భార్య 14 వ తేదీ సాయంకాల మాటుగంటలకు బహుశకు పోయి తిరిగి 7 గంటలకు ఇంటికి వచ్చునప్పటికి ఆతడు వ్రలిపోసికొని మరణించి యుండెను. పోలీసువారు విచారణ చేసిరి. ఆత్మహత్యయని న్యాయకర్తలు తీర్మానించిరి.

దక్షిణఇండియా బ్రహ్మసమాజము:—చెంగా బజారుకు సమీపమున నున్న అన్న పిల్లేపిడి 97-వ గృహమున గల ఉపాసన మందిరమున ఈనెల 17-వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంకాలము 6 గంటలకు రావుబహుగూరు ఆర్. వెంకటరత్నం నాయుడు ఎం. ఏ. ఎల్. టీ. గారు (కాకినాడలో నున్న పికాపురము రాజాగారి కళాశాలా ప్రధానాధికారి.) ఆంగ్లభాష యందు ప్రాధానము సలిపి బోధించెదరు.

గులను ఇటీవల పట్టుకొనిరి. వారివై దారుణములగు లంచపు నేరములు మోపబడినవి - డాక్టరుచెను గారు విదేశములకుపోయి విద్యనభ్యసించినవారు. ఆధికవిషయములందు నిపుణులు. వీరు చాలా పెద్ద యుద్ద్యోగులను తేసిరి. మొన్నటివరకును విదేశములందు యుద్ధమారంభమైన పిమ్మటగూడ చీనా ఆర్థిక రాయబారిగా నుండిరి. డేజీయ - పధికమంత్రులు గూడ చిక్కులపాలైరని తెలియుచున్నది - వీరందరును లంచగొండి తనమునకే చిక్కులపాలైరి.

చెన్నపురి బ్యాంక్:—నేటిసాయంకాలము 6 గంటలకు ఎస్టేబ్లిమెంట్ యువజన క్రైస్తవ సమాజమందిరమునందు బ్యాంక్ ప్రధానకోశోన్యాయగు నివాసు బహదూరు ఎం. ఏ. పాథ్ సారథి అయ్యంగారు బి. ఏ. బి. ఎల్. గారి సభిసంపించుటకు బాంక్ ఉద్ద్యోగు లందఱును సమావేశ మయ్యెదరు. దోచిలము వారు అయ్యంగార్లకు బిరుదము నొసంగిన సందర్భమున ఈసభ జరుగుచున్నది.

రావుసాహెబు కలవల రామూనుజము శ్రేష్ఠ గారి పాతశాల పెరంబూరు:— ఈ పాతశాలయందః 6 వ ఫారముక్లాసుయూ నెల 21 వ తేదీనుండి ప్రాంభించబడును. బీదవిద్యార్థులకు తగిన సదుపాయములు చేయబడును. ఈ పాతశాలయందు చేంగోరువారు క్రిష్ణుకాలములోనే దరఖాస్తు చేయవలెను. పాతశాలకు సంబంధించిన భోజనశాలా సదుపాయములు ఇదివరకటివలెనే జరుపుదును.

న్యాయస్థానవార్తలు.

కర్ర తొట్టెలను మారించుట:— గోవిందపిల్లే అను నతిదు నాలుగు కట్ట తొట్టెలను దొంగిలించి వాటిని అమ్మి నాపి నందున వానికి 8 నెలలు కఠినకర్మ విధించబడెను.

కోడిదొంగతనము:—16 సంవత్సరముల కయ్యన్నగల రాజానాయక్ అనునతడు నరసింగ మొదలిగారి కోడిని దొంగిలించినందుకు వానికి 8 దెబ్బలు తీక్ష మేజిస్ట్రేటుగారు విధించిరి.

మోసము:— పరశువాకపు కాపురస్తులగు సోమకృష్ణ అను పాలనమ్మ మనిషికి, నేడు మేజిస్ట్రేటుగారు నూలు రూపాయలు జరిమానాయు యియ్యనిచో మూడుమాసముల కఠినకర్మయు విధించిరి. ఈమె ఒక వర్తకునియొద్ద వెండికొరకని నగలను ఎరువుతెచ్చి తాకట్టు పెట్టినందున తీక్షవిధింపబడెను.

ఎలెక్ మేరీ విల్ సకకన్యగారు ఒకనాడు కలకత్తాలో మోటారుబండిలో బోవుచుండగా యెడరవచ్చుచున్న పంజాబు ఇన్ జనీరింగు కంపెనీవారి మోటారుబండి కన్యగారి బండికి డీకొనెను. ఆమెకు గాయములు తగిలెను. మోటారు బండి విరిగెను. ఆమె నష్టమునకుగాను కంపెనీవారివై 2000 రూపాయలకు కలకత్తా హైకోర్టులో దావాతెచ్చెను. జడ్జిగారు ఆమె కనుకూలముగా తీర్మానించిరి. కంపెనీవారి వోడకునకు 100 రూపాయల జరిమానా విధించబడెను.

కృష్ణామండల విభజనము:—ఈమండల విభజన మిట్లుండవగునని కే. అరుణాచలశాస్త్రిగారు పత్రికలకు వ్రాసిరి.

క్రొత్త గుంటూరు జిల్లా డెప్యూతాలాకాలు:—బొప్పల తెనాలి, చేపల్లె.

మెరిక తాలూకాలు:— గుంటూరు సరైవల్లి కల్నాడు, నాసా గావుపేట, సెనుకొండ, నందిగమరు, నంది గామను డివిజి చేర్చి ఒంగోలును నెల్లూరుకు చేర్చవలెను.

క్రొత్త కృష్ణ జిల్లా:— డెప్యూ తాలూకాలు:—బందరు, గుడివాడ, కైకలూరు, ఏలూరు, భీమవరము, క్రొత్త పెంటచాడు.

మెరక తాలూకాలు:— డెవవాడ, గన్నవరము తిరువూరు డివిజన్, విభజింపబడవలె నని కోరబడిన ఈ జిల్లా నుండి నందిగామ, కొవ్వూరు, నంసాపురము, క్రొత్త తెలుకు అను నాలుగు తాలూకాలు తీసివేయబడినవి. ప్రస్తుతపు తెలుకును తెలుకు- పెంటపాడు అను రెండు తాలూకాలుగా భాగించుట కాలోచనలు గావించుచున్నారు. ఇంకను జిల్లాలో తాలూకాలు అధికముగా నున్నయెడల దెవవాడను గూడ గుంటూరునందు చేర్చవచ్చును. అట్లు చేసిన ఒంగోలును నెల్లూరు జిల్లాలో చేర్చుట చాల అవసరమగును.

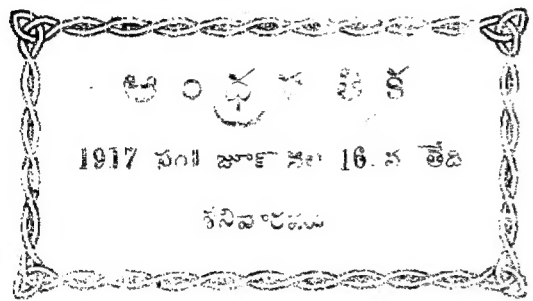
క్రొత్త గోదావరి జిల్లా డెప్యూ తాలూకాలు:— అయలూపురము, రాజనోలు, రామచంద్రపురము, కాకినాడ, నాసాపురము, క్రొత్తతెలుకు (ప్రస్తుతపు తెలుకులో సగముభాగము.)

మెరిక తాలూకాలు:— కొవ్వూరు, రాజమహేంద్రవరము, పెద్దాపురము ధీరాచలము ప్రుస్థప్రదేశము మెరక.

మన్యపు భాగములు:— మెరక, పోలవరము, యల్లవోడు, చోడవరము నర్సాపురము తెలుకు కొవ్వూరు తాలూకాలు కృష్ణాజిల్లానుండి గోదావరికి చేర్చబడును. కాన మధ్యరాష్ట్రము లనుండి గోదావరికి చేర్చబడిన తాలూకాలను మరల నా రాష్ట్రములకు చేర్చవలెను.

విషయానుక్రమణిక.

ప్రజావాక్యము	2-3
బెజంట్ గారి లేఖ, పెండ్లెండు ప్రభువుగారి యువస్వామి	4
స్థానిక, స్వామిస్థానవాక్యము	5
ప్రధానవాక్యము	
రాజ్యాంగ వాతావరణము	6
వాక్యము - వ్యాఖ్యలు	7
విరోధానుభవసంగ్రహము	
విదేశీతంత్రవాదము	8-9
వృత్తాంతములు	10
ఇంగ్లీషు కంట్రీవాక్యము	11-12
సి. పి. గారు స్వామిస్థానానికి లేఖ	13
రాజకీయములు	14

రాజ్యాంగ వాతావరణము.

చెన్నపురి రాజ్యాంగ వాతావరణమునందు ప్రచలన ముద్దించింది. ఉదకమండలమునం దెప్పు డిన ప్రచలన మిప్పుడు మద్రాసునకు వ్యాపించి నది. "స్వామిభక్తిపరాయణులైన ప్రజాజేమ సంరక్షణమునకై" స్వేచ్ఛానిరోధకమార్గముల ననల విధములు యవసరమైనవి పాలకు లొకలేఖను ప్రచురించిరి. ఆలేఖమున కనుగూర్చుముగను ఆరందేలు వాడియా బెజంట్ గాన్లును నిర్బంధప్రవా సదండనమునకు చెన్నపురి దొరతనమువారు నేడు పాలుచేసిరి. ఇంక పెందరీ దండనమునకు బాలుగా వలసి యున్నారో నిర్ణయించుటకు వీలులేకున్నది. శాంతి భూయిష్టమైన చెన్నపురి రాజధానియందు పాలకులు నిరోధకమార్గము నవలంబించుట య శాంతికి గారణంబగుచున్నది. అశాంతిని రగుల్చుట నులభముగాని చల్లార్పుట నులభముగాదు. చెన్నపురి దొరతనమువారి యుత్తరమును బరిశీలించిన వారల కందలి యసంగతములు బోధ్యము లగు చున్నవి. శ్రీ పెంట్లండు ప్రభువర్యుడు శాసన సభ యందు వారు చేసిన ప్రసంగమునకు సమాధాన ముగిను వారి నవలంబింప దలచిన నిరోధకమార్గ మునకు సమాధానముగాను నొకలేఖను ప్రచు రించిరి. ఆలేఖయందు "బ్రిటీషు సామ్రాజ్యాం తగ్గతైన స్వరాజ్యాదర్శము కట్టను ఆయాదర్శ ముకై సక్రమ ప్రచారము కట్టను ప్రభుత్వము వారు ప్రతిఘటించియుండ లేదు. ఆయా దర్శనానుభవమును శంకించుటలేదు." అని ప్రకటిం చిరి. బ్రిటీషు సామ్రాజ్యాంతగ్గతైన స్వరాజ్యస్థా పనమును భావమునందు పాలకు లంగీకరించుచు న్నారు. కాని భావము క్రియగా మారుటకు ప్ర జలు చేయుచున్న ప్రయత్నములను పాలకు లా మోదించుటలేదు. స్వరాజ్యస్థాపనమునకు వలయు కాలపరిమితియందును దాని నిర్ధారణ చేయుట యందును భేదాభిప్రాయములుండవచ్చునని పాల కు లంగీకరించిరి. కాని దేశమునందు విద్యావిపే కములు వ్యాపించి ప్రజలయందు ప్రజాసభ్యత్వ కర్మిణము గలుగునంతవరకును "యుద్ధానంతర ము సంపూర్ణ స్వరాజ్య స్థాపనాదోశమును వారు నిందించుచున్నారు" అని పాలకులు తెలి పిరి. ఇంతేకాకను ప్రస్తుతము రాజ్యాంగాదోశ నమునం దవలంబితములగుచున్న మార్గములను

పాలకులు గర్హించుచున్నారు. చెన్నపురి వరి పాలకులు స్వరాజ్యాదోశమును అక్రమము గాదని యంగీకరించిరి. ఆదోశమును సక్రమ మైనపుడు దానిని నిష్కరించుట క్రమము గాజాలదు. స్వరాజ్యవిధానముకట్టను కాలపరి మితికట్టను భేదాభిప్రాయములుండవచ్చునని పాలకు లంగీకరించిరి. స్వరాజ్యవిధానము కట్ట భారతీయులు వివిధ సభలయందు వారి యభి ప్రాయములను చెప్పిరి. ఆ యభిప్రాయములను స్వరాజ్యవాదులు నూత్రమే ప్రకటించుట లేదు. అన్ని రాజకీయసభలను వైకికంత్వముగ స్వపరి పాలనాదర్శమును ప్రకటించినవి. ఆదర్శము కట్ట ప్రజాభిప్రాయమునందు విశేష భేద ములేదు. కాలపరిమితియందు భేదభావము గలు గుట సహజము. నూత్రమేగ బ్రిటీషుపరిపాలనము దేశమునందు వ్యాపించియున్నది. కాని ప్రజలకు స్వపరిపాలనావసర మైన సోకిన దరుటకు నిదర్శనములు లేవు. ఈవిధమైన వృద్ధి గలిగిన స్వపరిపాలనము స్థాపితమగుట కెన్ని వందల ఏండ్లు కావలయునో పాలకులు నిర్ణయించ వలసియుందురు. మహా సంగ్రామము వలనను కొన్ని శతాబ్దములలో జరుగవలసిన మార్పులు మూడేండ్లలో జరిగినవని లాయుడుజార్జిగారు తెలి పిన భావమును చెన్నపురి పరిపాలకులు గ్రహింప వలసి యుందురు. ధర్మసూత్రములు లోకమున కంతయును సమానముగ నుండును గాని దేశదేశ మనకు భిన్నముగ నుండవు. ఇతర రాజ్యము లందు సాధ్యమైన రాజ్యాంగ సంస్కరణములు భారతఖండమునందును సాధ్యము లని భారతీయు లు విశ్వసించుచున్నారు. ఈభావములందు విపరీత మేమియును లేదు.

యుద్ధానంతరమునందు భారతీయులు సంపూ ర్ణ స్వరాజ్యమును గోరుచున్నారనుట మిథ్యా వాదము. రాజ్యాంగ సంస్కరణములు ప్రయో జనకరములుగ నుండుటకై భారతీయులు సంస్క రణములను నిర్ణయించిరి. అందు కార్యనిర్వాహ కాధికారము శాసన నిర్వహణాధికారమునకులో బడియుండుట యొక ముఖ్య సంస్కరణము. శ్రీ పెంట్లండు ప్రభువర్యుని ఖండనమునకు ముఖ్య ముగ సీ సంస్కరణము గురియైనది. నూతన సంస్థాపనలు వాంఛనీయము లని యంగీకరించి నపుడు వర్తమాన సంస్థాపనలందలి లోపములను జూపుట యవసరము. విమర్శము చేయునపుడు చూపిన లోపములను నిందావాక్యములను గ్రహించుట ప్రయోజనకరము గాదు. ఉపన్యాసకులు పత్రికలు చేయు ఖండనములందు అధికారావమానము గాని అధికారధిక్కారము గాని కలదని తలచుట యసంగతము. రాజ్యాంగ చర్చలందు పూర్వపక్ష సిద్ధాంతములు సహజ ముగ గలుగుచుండును. పాలకులు రాజ్యాంగ విమర్శల ని దృష్టితో నవలోకించుట సమంజసము గాని కేవలము దురుద్దేశము నారోపించుట సమా జనముగాదు. ఇంతవరకును వ్యాపించిన స్వపరి పాలనాదోశమువలనను శాంతికిని షేమము నకును భంగము గలిగినదని నిర్ణయించుటకు నూ చలలు లేవు. ముందును భంగము గలుగునని నమ్ము ట కవకాశములు లేవు. ఇంతవరకును పాలకుల చిత్తము చలించకుండుట ధర్మము. ముందైనను లేనిపోని కలవరమును బొంది దేశమునం దశాం తిని గలిగించుట ధర్మముగాదు. శ్రీ పెంట్లండు ప్రభువు గారు వారికి సహజమైన యుదారస్వభా వమును వదలి దేశమునం దశాంతిబీజములను నాటుట యవసరదాయకము.

శ్రీమతి ఆనిబెజంట్ గారు

"నేను భగవత్పూజన ప్రేమించుటవలనను కాలాత్రిక్రమ జము గాక పూర్వము ప్రబోధముదయింపజేయ బ్రతుకొందా టవలనను నేను నిర్బంధక వాగ్బంధనమును కారాగృహవాస మును స్వీకరించుచున్నాను. ఆధర్మాచరణముకంటెను కష్టో పభోగము శ్రేయస్కరము. మానవోనికంటెను స్వతంత్రవాద నము శ్రేయస్కరము నేను ముసలితనమునందున్నాను. నామ రణమునకు పూర్వము భరతఖండమునకు స్వరాజ్యము సంప్రా ప్తమగునని నమ్ముచున్నాను. ఆచూపాదాశయ ప్రాప్తికై నేను స్వల్పముగ నైనను దోడ్పడియుండిన నేను భగ్యురాలను. వందేమాతరం"

శ్రీమతి ఆనిబెజంట్ గారు మ్రోదన సోదరి సోదరులకు ప్రాసినలేఖ యశోకుని శిలాశాసన ముల వలె నాచ ద్రార్కము భారత జాతీయేతి హాసము లగు స్థిరపథమును గొంచ గలను. బెజంట్ గారు స్వేచ్ఛావతార మునట యతిశ యోక్తి గాదు. ఆమె తన ఇనపదిమొదన యేట నుండియును మానవస్వాతంత్ర్యములను రక్షించు టకై కంకణమును గట్టుకొనినది మనోస్వాతంత్ర్య మును గాపాడుకొనుటకై సంసారవియోగమున కంగీకరించినది. మతస్వాతంత్ర్యమును బూచుకొని పరమత ప్రవేశమును గైకొనినది. హిందూదేశ సేవను జేయుటకై సకలకష్టముల ననుభవించు చున్నది. అవ్యాజమైన మానవసేవను జేయుటకై జీవితమును ధార ప్రాసినది. ఆనిబెజంట్ గారి జీవి తమునందొక యశ్వత్థతీలము గోచరంబగుచున్నది. ఆమె యాదోశనముతయును ధర్మబద్ధము గాని ధర్మప్రతికూలము గాదు. హత్యలను క్రూరకృత్య ములను బెజంట్ గారు గర్హించుచున్నారు. కాని నమ్మికదానిని నిర్భయముగ కష్టనుఖములను బరిగ ణింపకను ధర్మమార్గమున వ్యాపింప జేయుట కహర్నిశములు పాటుపడుచున్నది. పాశ్చాత్యస్వా తంత్ర్యసిద్ధినినుభవించిన బెజంట్ గారిండులకు భిన్న ముగ ప్రవర్తించుట యసంభవము. నిరంకుశాధి కారాయత్తమైన భారతఖండమునందు బ్రిటీషు అధి కారవర్గము వారి అధికారిబలమును నిర్మూలయు చేయ సమర్థుడని నమ్మిబెజంట్ గారిని గర్హించుట యందుమితలేదు. కాని అధికారవర్గమైనను దేశ షే మమును ప్రజాజేమమును సంపూర్ణదృష్టితో నవ లోకించినపుడు బెజంట్ గారిని గర్హించుటకు గా రణంబులుండవు. విషయానలోకనమునందు పాల కులకును పాలితకులకును భేదము గలను. బెజంట్ గారు సంపూర్ణముగ పాలితకులపక్షము నవలం బించి విషయానలోకనమును జేయుచున్నారు. బె జంట్ గారు కోరన స్వరాజ్యమునకును సామ్రా జ్యసభయందు మ్రోదన ప్రతినిధులు గోరిన స్వ పరిపాలనమునకును జాతీయ మహాసభయందును మహమ్మదీయ మహాసభయందును మ్రోదనపులును మహమ్మదీయులును గోరిన స్వపరిపాలనమునకును విమర్శించినపుడు విశేషమైన భేదము గన్పించును. జాతీయమహాసభలు బెజంట్ గారుచేసిన యాందో శనమునకు బూనుకొనలేదు. బెజంట్ గారుచేయ పూనుకొనిన మహాదాందోశనమే ఆమె యవరాధ మునకుమూలకారణము. ఈయాందోశనమునందు బెజంట్ సక్రమమార్గము నవలంబించుచున్నది గాని యక్రమ మార్గము నవలంబించుట లేదు. బెజంట్ గారు గతించిన మూడేండ్లలోను భరత ఖండమున కవారమైన సేవను జేసినది. పాలకు లేమి చేసినను భారతీయులు బెజంట్ గారి దేశ సేవను మఱవజాలరు. దేశ శాంతికి భంగము గలుగు నని దేశరక్షక శాసనమును బెజంట్ గారిపై ప్ర యోగించుట ధర్మవిరుద్ధముగాని ధర్మానుకూలము గాదు. పాలకు లీ మార్గము నవలంబించుటవల నను శాంతిమయమైన చెన్నపురి రాష్ట్రమునం

దశాంతిని పాపించినవారగుదురు. పాలకులు బెజంట్లు గారికి నిర్బంధప్రవాసశిక్షను విధించినచోడల లోకమునం దంతటను బ్రటిషు పరిపాలనము పట్ల దురభిప్రాయమును గలిగించిన వారగుదురు.

ఆనిబెజంట్లుగారి సుగుణశీలములు లోకమున కంతకును తెలిసియున్నవి. అన్ని దేశమాలందును నామె పేరు ప్రసిద్ధిని బడసినది. ఆ ప్రసిద్ధివలనను చెన్నపురి పాలకు లవలంబించెడి నిరోధకమార్గములు లోకవ్యాప్తములై యపఖ్యాతికిని దేశము నం దశాంతికిని గారణములు గాగలవు. అరువది ఎనిమిది ఏండ్లు నిండిన బెజంట్లుగారు రాజ్యద్వేష పరవశయైన దనుట యసంగతము. దేశభక్తిప్రేరేపకము బ్రటిషుసామ్రాజ్యాభిమానపూరితమై బెజంట్లుగారి యాందోళనమునకు పూనుకొనినది గాని స్వలాభాపేక్షకై పూనుకొనలేదు. బెజంట్లు గారి లేఖ యం దలి ఈ క్రింది వాక్యము లాపె హృదయము నం దుదయించిన పరితాపమునకు నిదర్శనములు. “నలువది మూడేండ్ల నుండియును నాజీవితమును నేను లోకోపకారార్థమై వినియోగించుచున్నాను. సేవనుజేసెడి నా స్వాతంత్ర్యము పోయినపుడు నాకు సర్వమును శూన్యము గాగలదు” శ్రీమెట్లందు ప్రభువుగారు ప్రశాంత చిత్తముతో బ్రటిషు సామ్రాజ్యస్థితిని భారతీయులస్థితిని బెజంట్లుగారి స్థితిని నవలోకించి వ్యవహార నిర్ణయమునకు బూనుకొనకుండుట సంతాపకరము.

వలసరాజ్యములందు ప్రవాసకులు

గత సంవత్సరమునందు చెన్నపురినుండి ఫిజీ (ఓనిడా)కు బ్రటిషు గయానా జిమెయికామారుషిప్ దేశములకు 2,516 మంది ప్రవాసకులు వెళ్లియుండిరి. మరియు ద్వీపములకు 97,711 మందియును బర్మాకు 75,251 మందియును సింహళమునకు 181,052 మందియును పోయియుండిరి. గత సంవత్సరమునందు నిర్బంధక వ్రాతపద్ధతి నాపుటకు పూర్వము ఫిజీ ద్వీపములకు 950 మంది వెళ్లియుండిరి. రాజప్రతినిధి నిర్బంధక వ్రాతపద్ధతి నాపిదేశమున కుపకృతిచేసినారు. కాని ఫిజీ ద్వీపము లంకింపవరకు నిలిచియున్న వారిగతిని నిర్ణయించుటకు వియర్ను గారచటికి వెళ్లియున్నారు. బర్మాకు పోయెడివారి కష్టము లిటీసల ప్రచురించిన లేఖనలను పత్రికాసాక్షకులకు విదితమయి యున్నది. ప్రతియేటను లక్షలకొలది ప్రజలు పని పాటులకయి చెన్నపురినుండి విదేశములకు పోవుచున్నారు. వారికి దగిన కట్టుదిట్టములను దిగాడి రేవుస్థలములందు చెన్నపురి పరిపాలకులు చేయవలసియుండును. లేనిచో చెన్నపురిపాలనముయొక్క గౌరవమునకు భంగముగలుగుట ప్రజలకు కష్టముల పాలగుటయును సంభవించుచున్నది.

యుద్ధమునము.

నిన్నటితో యుద్ధమునపు కాలపరిమితి ప్రస్తుతము పరిగమిస్తే మొందినది. ఇంతవరకును రహదారికి కొట్టెరూపుములు వహించినవి. అందుబాంబయి బంగారా రాష్ట్రములు చేరి కొట్టెవంతున రహదారి 18 కొట్టె రూపుముల సురక్షములను గొనినవి. కలకత్తా అగ్రస్థానము నంకించినది. చెన్నపురి రాష్ట్రము 170 లక్షల రూపుముల సురక్షములను గొనినది. కోశాధ్యక్షుని నిర్ణయముల సంపూర్ణముగ ఫలవంతములైనవి. కోశాధ్యక్షుడు జూను పుర్యభాగమునకు 15 కొట్టె పత్రముల ముద్రవహించి అంధవాసేసెను. రెట్టింపు మొత్తమునకు మించినది. ఇంగ్లాండు దేశముతోబోల్చి ఈ మొత్తము స్వల్పమైనను హిందూదేశ స్థితితోబోల్చినపు డీ మొత్తము పెద్దదని తేలుచున్నది. ఇంతవరకును హిందూ దేశము నందు రెండుమామూ కొట్టెకు మించిన పత్రము లేవనెత్తవలసివచ్చుచున్నది. ఈ కష్టరూపకాలమునందు 18 కొట్టె రూపుముల పత్రముల నమ్ముటకు బట్టి ప్రజలకు బ్రటిషుసామ్రాజ్యము పట్లగా ధాభిమానము కృత్యవహించుచున్నది. అయినను హైందవులరాజభక్తిని కంకించెడి హవానీయు లనేకులుగలరు. ప్రజలువారి సంపదలకు తగినరీతిని పత్రములను గొనలేదని ఇంగ్లీషువును

పత్రికవంటి పత్రికలు విసుగువిరామములేకను నిరంతరము ఘోషించుచుండును. కోశాధ్యక్షుడు సర్. విలియంస్ మేయరుగారు వేసిన చుదింపు సరిపోయినది. ఆధికారవద్దాభిమానులు మేయరుగారి మార్గమునవలంబించుట శ్రేయస్కరము.

శ్రీ బెజంట్లు ఉరండేలు వాడియా

గార్లకు ప్రవాసదండనము శ్రీ మెట్లందు ప్రభువత్వము శాసనసభయందు మూచించిన మార్గమును పట్టదృష్టిని బూసకను నవలంబించుట సంతాపకరము. దేశసంరక్షక శాసనము ననుసరించి ఆరండేలు గారు వాడియాగారు నిర్బంధ ప్రవాస దండనమునకు గురియైరి. చెన్నపురియందు రాజ్యాంగాందోళనమునం ది శాసనమును ప్రయోగించుటకు పాలకులు పత్రమించిరి. దేశసంరక్షక శాసనము దేశ ప్రజలను దండించుటకై నిర్మింపబడినది గాని రాజ్యాంగాందోళనకర్తలపై ప్రయోగించుటకు నిర్మింపబడలేదు. ఆ తీర్మాత్రమును శాంతియుమైన చెన్నపురి రాజధానియందు ప్రయోగించుట సంతాపకరము. ఆరండేలుగారికి పంపిన యుక్తపునందు “ప్రజాక్షేమమునకు ప్రతికూలమగు విధమునకు ప్రవర్తించినారనియును ప్రవర్తించబోవుచున్నారనియును నమ్ముటకు వచికారణములు గలవు.” అని వ్రాయబడినది. ప్రజాక్షేమమునకు భంగకరమగు మార్గములను వారే మకలంబించినది దేశసంరక్షక శాసనమును ప్రయోగించుట వలనను విదితముగాదు. అధికారులకీ మార్గమును నవలంబించుట సులభమైనను న్యాయాచరణమునకు మాత్రము మార్గము గాబాలదు. ఆరండేలు గారినిర్బంధ ప్రవాసముతో వారిబాతీయవిద్యావిధాన మంత మొందుట సంభవము. బాతీయవిద్యా విధానము సయితము పాలకులకు భయోత్పాతముగ నుండవచ్చును. పాలకుల యాచరణము వలనను ప్రజల హృదయంబులందు గలగల సంతాపమును పాలకు లూహింపజాలరు. పాలకులు ప్రజాభిప్రాయమును నియతము గమనించుట నిరంతరాధికార వ్యవహారములందైనను ప్రయోజనకరము. నిరోధకతంత్రమారంభమైనతరువాతను బ్రహ్మిత్వమువలె సర్వత్ర ప్రయోగమును గాంచుట సహజము. అధికారవర్గ మియ్యత్రము నెంతవరకు వ్యాపింపజేయుదురో కాలము తెలువగలదు. శ్రీమతి బెజంట్లు గారును నిర్బంధ ప్రవాస దండనమునకు పాలుచేయుచుది.

వృత్తాంతములు

ఈనెల 5వ తేదీ కిరవన ప్రభువుగారి మరణదినముగావున కలకత్తాలోనున్న ఆయన విగ్రహమునకు పూలదండలు వేసి ఉత్సవము గావించిరి.

ఇంగ్లాండులో జరిగిన నీలియరు ర్వేంగ్లర్ పరీక్షలో ఈ క్రింది పేర్లగువారు రత్తిర్లరై:—డి.యి. రూబెక్ (పూనా) ఎస్. ఆర్. సామ్రా (యదరాసు) ఎస్. పి. ప్రసాద్.

మార్పు వంగ రాష్ట్ర పాలంటియరు రైఫిల్సు, కలకత్తా పోస్టుడిఫెన్సు వాలంటరు కోరులకు వంగదేశపు గవర్నరు కోనాల్టా పే ప్రభువుగారు హాసరీ కర్నలుగ నియమించ బడిరి.

విమానవాహినీల కేపుగారి గృహమున 104 గురు హతులైరి. 104 గురికి గొప్ప గాయములు తగిలినవి. 262 మందికి స్వల్పగాయములుతగిలినవి. 120 మంది మృతులగుడ మృతులైరి.

రాకపోకలు.—వైజామువారికి ఆంగరక్షకుడుగానున్న కర్నలు నవాబ్ ఆఫ్ బెజ్ ముల్ ముల్ గారు చెన్నపురికివచ్చి ఎక్కారు రిఫన్ బాడ్జిలో కొద్దికాల ముండెదనని తెలియజచ్చుచున్నది.

ప్రాశ్ననము:—మార్పు వైద్యుగారి ఆజ్ఞలప్రకారము చెన్నపురి మహమ్మదీయు లందఱును అమీరుసాహేబుగారి ఆధ్వర్యక్రంద చుసేవనందు సమాజకేమై దొరతనమువారికిని వారి సహాయులకును జనుముకలగకతననియు, యుద్ధము క్రిష్ణముగా అంతయుకావలెననియు ప్రార్థించిని సుఫీ అంబా మాత సంభాకాగ్యదర్శులకు ఆద్యులు హుస్సేను దివానీకింపెనీ వారు గవర్నరుగారికి తంజివార్తనంపిరి.

తిరుమనాపల్లి చిదంబరస్వామివారి 30వ వార్షికోత్సవము యీనెల 13 వ తేదీన జరుపబడెను. కావేరీనదునుండి నలముతేబడి స్వామివారికి అభిషేకములు 12 గంటలవరకు చేయబడెను. సాధువులకును సన్యాసులకును మహోత్సవపూజ యందు అన్న వానము చేయబడెను. సాయంకాలము 4 గంటల వరకు వీరలక్ష్మీ దాన మొనంగబడెను. ఆనెని ఉపవాసములువగయుగా లిక్వబడెను.

గడ్డెనుసతి:—గడ్డెనుసతి మరణమును గూర్చి బంగారీ పత్రిక విపులముగ వ్రాసినది. 1886లో నీమెకు పరిణయము జరిగినది. ఈమె ఈవత్సరారంభమున నే శర్వతోగూడ ఈదేశమునకు వచ్చిలక్కొ నగరమందు నివసించుచుండెను. ఆచటనే వ్యాధిపోకినది. ఆమెను కలకత్తాకు తీసుకొని గామిరి అచట నామెకు డాక్టరు నీలరత్న సర్గాగారు మంపిరమున చికిత్సచేసిరిగాని ఆమె ఆచటనే క్రితశ్శయ్యపై పైకి.

కాంజీవరమున దేవ గారును స్వామి మహోత్సవము ఈనెల 1వ తేదీన ప్రారంభమై 14వ తేదీ వాత్సవిశ్వముతో ముగిసెను. అందఱును సహాయ మొనర్చి. పోలీసువారు చాల శ్రద్ధగ పనిచేయుటచే అల్లరు లేమియు జరుగలేదు. మూనిసి పాలిటీవారు చాలశ్రద్ధపూరి పారిశుధ్యమును గమనించుటచే కలరా మొదలగు వ్యాధులు కలుగలేదు. కాని సమీపమందుండిన పల్లెలయందుమాత్ర మొక రిద్దఱు కలరావలన చని పోయిరి.

యావద్భారత మహమ్మదీయ సంఘాధ్యక్షుడు జిన్నా గారును, యితర మహమ్మదీయ నాయకులును స్వరాజ్య సమితియందు సభ్యులైనటులు తంజివార్త చేరెను. మహమ్మదీయ నాయకు లొనర్చిన కృత్యము కిషన్ బాహుపాత్రమై వారలదేశ ప్రాంతీని వెల్లడించుచున్నది. దేశీయ మహాజన, మహమ్మదీయ మహాసభలు తలపెట్టిన జ్ఞాపదేశక కార్యక్రమమును సాగనీయకుండ చేయ కట్టుదిట్టమగు యత్నములు జరుగుచున్నవిగాన, విట్టి సమయమున నంద డేశ మైనయెడల, సందిగ్ధవ్యవస్థ తొలగి దేశము వృద్ధి నొందునని న్యూఇండియాపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

ఈతముక్కల యజ్ఞము—మదరాసు రయలువేలయిన ఈశాన్యవైపున సుమారు 5 మైళ్లకు తక్కువగానుండు చక్కని తూర్పుసముద్ర తీరమున నుండిడి. ఈతముక్కల గ్రామమున బ్రహ్మక్రీ కప్పగంతుల సీతారామయ్య శాస్త్రిగారి వలన యజ్ఞము ఆనూశక్తుద్ధ ౧౭ బుధవారము (20-6-1917 మొదలు 23-6-1917) జరుపబడును. కనుక అందఱు సకుటుంబ సభివారము గా యాగముకు విచ్చేసి యథాశక్తి యజ్ఞ శ్రేష్ఠపూజనభాజనలై క్రతుసాకల్యము మొందింకలంతులకు ప్రార్థింతులు. ఈపర్యాయము తప్పక జరుగునని పోలూరునుబ్బారావుగారు తెలుపుచున్నారు.

సముద్రముమీద పయనముజేసి బర్మాదేశమునకు బోవు హైందవుల ఆదరణకు గురించి స్థానిక ప్రభుత్వమువారిట్లు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి:—

ప్రస్తుతము యుద్ధసమయమగుటచే నిబంధనలను రద్దుజేయుటకు గాని, మార్పులు కలుగజేయుటకు గాని వీలుపడదు. ఈ నిబంధన లిటులే యుండవలెను. పోలీసు, కస్టము ఉన్యోగ్యులకు ఈయధికారము యుండవలసినదే యనియు బర్మా ప్రభుత్వమువారు తెలియజేసిరి. ఇండియానుండి ప్రజలు బర్మాకు పోవుటచే నుచట చరచివివాదాగి బర్మాదేశమందు వ్యాపించినదని పోర్టు హెల్తు ఆఫీసురు తెలిజేసినాడు. దీనిని నివారించుటకు టీకాలను వేయించుటకు ఏర్పాటులు చేయబడినవి.

హిందూదేశ యుద్ధములను నిమిత్తము దొరతనమువారికి ప్రజలు ఆగ్రేతే. సాయమొసర్చిండులగు విధిండ్లను ప్రభువుగారు ప్రజల నెరియు ఆభివందింబు. హిందూ వారి మనీ కాఫివారు 62 లక్షల రూపుముల నొసంగిరి. బాంబాయి రాజధాని ప్రజలందరు తమ శక్త్యులవలె ఆధికసాయ మొనర్చిరి నుడిచిరి. ఇట్టిసాయముచే బ్రటిషు సామ్రాజ్యము వారు ఇండియనులకు కలుగజేసిన మహోపకారములను తెలిసి కొనగలరు. ఆంధ్ర యులు భాగ్యవంతులు కలిసి సామ్రాజ్య కాగ్యములయందు సమభాగము వహించి కాగ్యనిర్వహణమును వహించెదరు. నిన్నటికోటాన ముద్దపుటప్పపత్రికములను గొనుటకు కోగాను కోట్లు ములు విచ్చేసిరి బాంబాయిలో యుద్ధముల చండాల 10 కొట్ల 15 లక్షల సరుకూడినవి

విరోధామహాసంగమము

కనకస్థానైను రాజు గ్రీసునుండి వెడలిపోవుట

జర్మనుల సందేహ సూచనలు—ప్రసిద్ధి చెందిన విల్సనుగారి హెచ్చరిక

లండను పై విమాన దాడి—బాంబుల వలన నష్టము

సప్తమరంగమున 600 X జములు మిత్రులందలివారికి వశమగుట

జర్మనులలోని పరికరములను వదలుట—బోవర్గ్లగారి ప్రసంగము

(రైటు దు ఏ జి సి.)

ఇంగ్లండు

బ్రిటిషు నావికా నష్టములు

లండను, జూన్ 15:—జర్మనుజలాం దిగ్గాములు మరల నవ్యుటలకల వర్తకపుటాదలు విశేషముగ ముంచి నేను బడుచున్నవని తెల్పుచుచున్నది. అందుచేతనే ముంచి నేను బడుచున్న నావిక సంఖ్య తగ్గిపోయినది. కాని శత్రువులు తమని జ్యుంధణ దినములలో ముంచి నేనుచుండిన నావికల సంఖ్య నిశ్చయింప సంఖ్య చాలకొలదిగ నున్నది.

లండన్ పై విమాన దాడి.

లండను, జూన్ 14:—జననవ్యుత్పన్నములైన జిల్లాల యందు బాంబులవల్ల మును గురిపించిరి. విమానపదవలను ప్రయోగించిరి. ఇంత విపరీతముగ తీరపరంపరలుగ బాంబులు పరప బడినను కొండ రిట్లతో యత్నేష్యుతముగ ప్రాణముల తప్పించు కొని పారిపోయిరి. కొన్ని యిండ్లముందు 2, 3 వేల ప్రజలు వాసముజేయుచుండిరి. ఈగృహములయందు దున్న గవాక్షము లన్నియు చల్లారినవి. పెండ్లికలనలె సహస్ర కుటుంబములైనవి. రస్తాయందు రంధ్రముగూడ బడినది. ఇట్టివల్లము తెల్లనికొండు ఇంకను కలిగినది. కాని ఒకడైనను హత్య దగపడలేదు. ఒక పాతకాలలో, పడిన బాంబులు (వేలవేలేదు. ఆచుట్టుప్రక్కలనున్న ఇంకొక పాతకాలయందు గూడ బాంబులు పడినపుడు విద్యార్థులను దొడ్డిలో పాటులు పాడించుచుండిరి. జైమానికులు సూపించు చున్నారను వర్తమానము తెలియగనే పిల్లలందరు దొమ్మిజరుగు కాలముందు సంగీతముల పాడుచుండిరి. ఎవరికిని ఆహాయము కలుగలేదు. ఈర్ష్య ఎండులో నున్న పాతకాలయందు మాత్రము కొన్ని నష్టములు కలిగినవి. పాతకాల కప్పలోనికి కొన్ని బాంబులు దూరినవి. వై అంత స్త్రులందఱు చాలికోక తె చనిపోయిరి. దానికి కొంచెము దూరములోనున్న అంతస్తుపైనున్న బాంబుల నేకులు చనిపోయిరి. క్రింది యంతస్తులోనున్న గదిలో కొన్ని బాంబులు పడినవి. 64 పిల్లలను చల్లారినవారుగ జేసెను. బల్లలు మున్న గునవి యన్నియు సగ్గయైవును. అనేకమంది శైవ్యముపూని చాలవరకు చని పోయినవారిని, గాయములను జెందినవారిని యితర చోట్లకు గొంపోయిరి. ఇద్దరు ఉపాధ్యాయులు గా తమము లేకుండక తప్పించుకొని పారిపోయిరి. కాని వారిదేహములకు కత్తముతో నిండియుండెను. గాయములు జెందినవారిలో అనేక మందికి అవయవము నాడిపోయినవి.

నష్టములగురించి యధికారులు తెలియజేయుట

లండన్, జూన్ 15:—శత్రువిమానముల దాడివలన 104 మంది హతయైరి. 154 మందికి గొప్ప గాయములు తగిలినవి. 269 మందికి కొంచెము దెబ్బలుతగిలినవి. పిల్లలు 120 మంది చనిపోయినవని కామన్వెల్త్ లో సర్ జార్జి కేపుగారు నడిచిరి.

శత్రుకు తెలియకు వాతులగుట లేదు.

లండను, జూన్ 15:—శత్రువులు తగ్గిన విమానదాడి వలన మున్నవైపు తెగగును చనిపోలేదు. శత్రువిమాన మొకటియు నేలగుల్బబడలేదు. ప్రభువులసభలో డిప్యూ ప్రభువు గారు తెలియజేసెను.

ఆహారాధికారాధ్యక్షము తమ కక్కరలేదని బోతరు మునుగు ప్రభువుగారు విరాళించిరిని ప్రతీకలు ప్రకటించుచున్నది.

తమ కాపుదలలు బాగున్నవని అధికారులు

సంతసించుట.

లండన్, జూన్ 15:—ఇంగ్లీషు ఛానలును శత్రువులు 12 నిమిషములలో దాటిరి. పోలెర్ నెస్సునగర ఒక శత్రు విమానము నేలగుల్బబడెనని నేను వినియుంటిని. జీవిత ప్రదేశ మును చురము పలుసారులు, బాంబులను వేసి శత్రువులను హింసించుటచే జర్మనులు ప్రతిక్రియలక్రింద ఇట్లు లండన్ పై బాంబులను బగపెరిని వినుచున్నాను. లండనునందు శత్రువిమానముల దాడిని భంగపుచ్చుటకు తగిన ప్రయత్నములు చేయబడినవని అధికారు లంగీకరించి సంతృప్తు లైరిని కామన్వెల్త్ సభలో మ్యాకప్పర్ను గారు తెలియజేసిరి.

జనరలు స్వేటు-మంత్రివర్గము

లండన్, జూన్ 14:—జనరలు స్వేటుగారు మంత్రివర్గమున జేరుదురని వార్తాపత్రికలన్నియు సంతసించుచున్నవి. సంగతు లన్నియు దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వము వారి సీర్కా నమునుబట్టి స్థిరపడునని 'మాన్సింగు పోస్టు' పత్రిక ప్రకటించుచున్నది.

ఇంగ్లండు బందీల నందరిని విడుదలజేయుట.

లండన్, జూన్ 15:—ఇంగ్లాండు బందీలందరిని విడుదల జేసెదరని బోవర్గ్లగారు కామన్వెల్త్ సభలో తెలియజేసిరి.

దూది సరఫరా చాలకుండుట.

ప్రపంచకపు దూదిసరఫరా చాలకుండుటచే లంకా మైరు పారిశ్రామికముల భయముజెందిన వారై సామ్రాజ్యముందు కొరతజేకుండగ ఎత్తువకగ దూదిని ఉత్పత్తిని కలుగజేయు సాధనములరయుటకు కొన్ని సంఘముల నేర్పరచ వలయునని దొరకమువారిని ప్రార్థించుచున్నారని నీడుహుగారు నడిచిరి.

ప్రాస్తు

మిత్రమండలివారి ఫిరంగులు

అమెరికనుల ఆమోదము

లండను, జూన్ 15:—అమెరికావారి ప్రాధికారమునం పవలలో వారి రెయిల్వే సేవలను మిగుల సంస్తవనీయులు వారు తమ పనియందు వారిలేనవారగుటయే గాక యూరపు లోనున్న యందరికంపై నధికులుగ నున్నారు. వారి యందలి సహాయమును మిత్రమండలివారికి లభింపగలదని వా కొనబడుచున్నది. వా కప్పుడే రెయిల్వే కంపెనీని నిర్ధమజేసిరి. పశ్చిమ ముద్దరంగము వెనుక నవసరముగనుండు రెయిల్వేపని సంతయు వారు నిర్వహింప బూనుకొనిరి. శత్రువు లెక్కడ దొరికిన నక్కడివరకు వారిని వెంబడించి శిక్షింపవలయునని మిత్రమండలియొక్క ఫిరంగి దళమువారాలోచించు న్నారు. ఇట్టి ప్రతిదిన శత్రు శత్రువుల కెంత భయప్రదముగ నున్నదిను కడపటి యాక్రమణ మాలమున దెలియనగును.

నాకల రాకపోకలు.

పార్లమెంట్, జూన్ 15:—జూన్ 10 వ తేదీతో అంత గురు వారములో 1034 వర్తక నాకలా పరాసు శత్రువులలో నుకట్టితముగ ప్రదేశించినవి. 1015 నాకలు శత్రువులండి వెడలిచినవి. 1600 టన్నులవలె బడ్డ 4 పాగయోడలు మునిగినవి. 1600 టన్నులవలె లోబడ్డ నా కొకటి మునిగినది. 3 చాపల పడవలు మునిగినవి. 6 పాగయోడలు అంతర్గాములనుండి పారి పోయినవి.

బ్రికాలా పరాసువారి స్వాసనముగుట

మా ఆర్థిక దళములు బ్రికాలా నాక్రమించుకొన్నవని థెనల్లో నున్న పరాసువారు ప్రకటించు చున్నారు. మా లైటు ఫెంట్రీ పటాలము వోలోకు పయనమై పోయినది.

శత్రుస్థానములను దొమ్మిజేయుట.

బ్రిటిషు వార్తలు ప్రకటింపి:—గురువారము నాటి యుద్ధమున మాంబిలి ప్రెత్తుకు తూర్పుగనున్న ప్రదేశములను వశీకరణము జేసికొంటిమి. మాకు మైల్ వరకు వ్యాపించి యున్న శత్రుస్థానములను దొమ్మి జేసితిమి. ఇది శత్రువులకు చాలవర తుపయోగముగ నుండెను. ఈస్థానములన్నియు పరాతులు దండు విడిచిన కొండవై నున్నవి. వీరి విమర్శలు ఇది వరలో అనేకమారులు మొండియుద్ధము జరిగినవి. మేరుకుకొన్న కార్యము లన్నిటిని నిర్వహించితిమి. 175 మందిని బంధించి జేసితిమి. గురువారము నాడు ఒక జర్మను విమానమును నేల గూల్చితిమి. మూడింటినిక్రిందకు పారదోలితిమి. మా విమానము లేవియు నష్టపోలేదు.

జనరలు మెర్సింగుగారు

పార్లమెంట్, జూన్ 15:—మెర్సింగుగారు జనరలు మెర్సింగుగారు రాజ్యాంగసభ కేటించిరి. ఎం. రిబట్టు, వివియానిగారి యుపన్యాసమును ఆకర్షించిరి. గ్రీకుదేశమును సాంప్రదాయ నిర్ధమగు పరిపాలనను ప్రవేశజేయించుటకు మిత్రమండలివారిని రిబట్టుగారు ఆభివందించిరి. వెనిజిలనుగారు గూడ స్థానికంబు బడిరి. గ్రీకుదేశమును జర్మనుల దండగములు జోహార్తగారి వలన అణగదొక్కబడినవి. జర్మనుల కపటోపాయములకు భంగము కలిగినది. వర్తమాన ఘోరసంగ్రామముందు యున్న టెడ్డు స్టేట్సువారు సమరమునకు దిగినందులకు వారి సంతయు రిబట్టుగారు కొనియాడిరి. ఇట్టి సంగతులు దేశచారిత్రములందు మహా త్యాగములు గగపరిగ జరింప బడును. యున్న టెడ్డు స్టేట్సువారి సమరోద్దేశముల గురించి నూచించు రషియాదేశమునకు ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారిపేరి సందేశమును మరల ప్రజలకు తెలియజేసిరి. ఆల్బెను లోకేరు పరాసువారి స్వాధీనము జేయుట న్యాయమైనదని యున్న టెడ్డు స్టేట్సుగారు గోకరించిరిని వ్యక్తీకరించుచు మనము శత్రువుల స్వాధీనము కాగూడదు. మానము జయించువరకు పోరవలెనని హెచ్చరించిరి. వివియానిగారు తమకు ఆమెరికా దేశమును సందర్శించిన విషయమును వర్ణించుచు విజయములేనిది సందేహముకూడబడదను అభిప్రాయముతో ఆమెరికావారు సంగ్రామమునకు దొడంగిరిని నడిచిరి. దౌర్జన్యముతోగూడిన నిరంకుశాధికారమును ప్రేక్షతో నిర్మూలము జేసినగారి సందేహ కలుగజాలదు.

24 గంటలనుండి స్వేచ్ఛాబుణమునకు చందాలనిచ్చుటకు ప్రజలు గుంపు గుంపులుగ జేరుచున్నారు. యున్న టెడ్డు స్టేట్సులో నిన్నటి మధ్యాహ్నము సంతయు ప్రజలు యిదేపనిగ తెరిపి లేకుండగనున్నవారు. ప్రజలకు తెలియజేయుటకు దేశమున దంతటకు దండోరా వెయ్యింది. ఫిలడెల్ఫియాలో స్వేచ్ఛగంట (లిబర్టీ బెల్) అనేక వర్తకములనుండి మోగుట లేదు. మరల ప్రభువులు నేకు ఆగంటను వాయిచిరి. ఆలస్యమైన చందాలను ప్రజలు లెక్కలేకుండగ సమర్పించుచున్నారు. 100 వేల విమానములను తిక్షణము తయారు చేయుటకు దేశోత్తర సంయుచువారు విశ్వయింపు కొన్నట్లు మ్యా యార్కులో నున్న 'ఈవినింగుపోస్టు' పత్రికా విశేషకుడు వాషింగ్టన్ నుండి తెలియజేయు చున్నాడు.

జర్మనీలో ఆగ్నిప్రమాదము.

కానెలలో అడవిని చాలమైల్లవరకు ఎవరో మరల తగుల పెట్టిరి. రెండు నెలలనుండి జర్మనీలో వీనితో 20 మారులు అడవులు తగులబడినవి. ఎవరో ద్రోహులు ప్రత్యేకముగ ఇట్లు చేయుచున్నారని అనుమానించు చున్నారు.

బ్రిటిషుఫిరంగిదళమును జర్మనులు మెచ్చుకొనుట.

లండను, జూన్ 15:—ముద్దరంగము నందలి విశేషకు దొకడిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—సోమురగాంతమున దొరకిన కొన్ని బాబులలో, బ్రిటిషువారి శత్రువులను వారి ప్రయోగములను ప్రజల సాధ్యమును, విశేషముగ సంతసించుచు జర్మను వైవిధ్యము వ్రాసికొనినవి విదితమగుచున్నది. "ఈ విషయమున మన మాంగ్లేయులతో పోటీకి నిల్వజాలదు"నియు "నిన్నటిదినమున వొక్క గుండు దెబ్బకే 21 రు చురణింపగా మన ఫిరంగులు మారు మాటాడలేదని"యు వానిలో వ్రాయబడినవి.

మిత్రమండలివారి వైమానికపు దాడులు.

అక్టోబరు, జూన్ 15:—రెయిన్స్ లెఫ్టినెంట్ లెఫ్టినెంట్ జెయింటింగు పత్రిక యిటుల వ్రాయుచున్నది. జూన్ 4 వ తేదీ నాటి రాత్రి అనేకమంది శత్రువైమానికులు మోసెల్ సార్ల మధ్య ససేక బాంబులవేసిరి.

మోసెస్ను యుద్ధఫలితములు.

మోసెస్ను యుద్ధఫలితము లింక నధిక మగుచున్నది. శత్రువులు దక్షిణరంగము లింకను విడిచి పోవుచున్నారు. పోలి గెట్టెవనము మొదలు లీనునదివరకుగల శత్రురణాంగణ కందకముల మేమాక్రమించితిమి. జర్మను ఫిరంగిదెబ్బలు తగ్గిపోవుచున్నవి. వీనిబట్టిజూచిన వాక్కుమారుగ తమ ఫిరంగుల తీసివేయక క్రమక్రమమున వారు వాని నింకొక ప్రదేశమునకు గొనిపోవుచున్నారనుట స్పష్టము. మాకావలి సేనలు శత్రువుల విశేష చిహ్నులపాలు సేయుచున్నవి. శత్రుల క్రొత్తరంగముల స్వాధీనము జేసికొనుచున్నారు. జర్మను లెఫ్టెంటు విడచిపెట్టి బోవుచున్న ప్రదేశము బురదగ నున్నది. కానిఎంతలు చాలకాలము నుండియు నడచి తీరము గనున్నందున మనవైద్యులు ముందునకు బోవుట శేమాటంక ము నుండదు. ఇప్పటిస్థితిగతులు మాకు చాల అనుకూలముగ నున్నది.

బ్రిటిషు ప్రకటన

గత సాయంకాలము బ్రిటిషు వారిట్లు ప్రకటించిరి:— మెస్సెన్సుకు దక్షిణమునను ప్రాప్తిక్కునను జైమెను-కోమె న్ను కాల్య కర్మగను మేము శత్రువులను ముట్టడించితిమి. అతి శీఘ్రముగ శత్రువులను బారదోలి రెండు చోట్లయందును మే మునుకొన్న స్థానములను వశముజేసికొంటిమి. 150 మంది వైనికులు, 1 పెద్ద ఫిరంగి, 7 ముఖ్యిరంగులు కూడ మా స్వాధీన మైనవి.

జూన్, 7-వ తేదీనుండి మేము శత్రువులకు ఒత్తిడి కలుగ జేయు చుండుటచే లినునదినుండి వార్తా లేనదివరకు వ్యాపించియున్న శత్రువుల కందకములను వశముజేసికొంటిమి. శేవునది మొదలుకొని క్లిన్సుబుబోకు వరకు 7 మైళ్ల దూర ముగల రణరంగమును 500-1000 గజములు ముందుకేగితిమి.

లేస్సుకు త్తూముఖమున గతరాత్రి జయవంతమైన దాడి పల్పితిమి.

పడమటిరంగముందు 600 చదరపు మైళ్లు మా వశమగుట.

అండె, జూన్ 15:— పడమటిరంగమును 1917 సం॥ జూలై 1వ తేదీ మొదలు నేటివరకు 600 చదరపు మైళ్లను బ్రిటిషువారు మరల జైకొనిరని కామన్వెంథలో మ్యాక్ ఫర్లెనుగారు నడిపిరి.

నూతన ఆహారమంత్రిగారు.

అండె, జూన్ 15:—గోండా ప్రభువుగారు ఆహార మంత్రిగ నియమించబడిన బోకన్గాగారు ప్రకటించిరి.

సార్వభౌముడు సతీసమేతుడై నాకలదొడ్డిని సందర్శించుట.

అండె, జూన్ 15:—నిన్నటిదినము సార్వభౌముడు సతీ సమేతుడై ఈశాన్యభాగమునున్న నాకల దొడ్డిని, మందుగుండు క గ్రామములను సందర్శించిరి. ఒకేసమయమున నాకల నేకముగ నిర్మింపబడుట సార్వభౌముడు జూచెను. టీను లోయలోనన్ని జర్మను బండిలు సార్వభౌముని, సార్వభౌముని సందర్శించి స్వాగత మొసంగిరి.

రుష్యా

ఎర్రసముద్రమందు (రెడీస్)

శత్రుసానము పట్టుచుండుట.

అండె, జూన్ 14:— పెరాకుత్తర భాగమున 180 మైళ్లదూరము నున్న ఎర్రసముద్ర తీరమందు తూర్పుభాగ మందున్న స్వాల్లిపుకోటను ఈ మంగళవారము నాడు మాయుధ సాకల స్వాధీనముజేసికొన్నావని నాకా కార్యాలయమువారు తెలియజేయు చున్నారు. మానుగుంటలు శత్రువులతో నెదిరి పోరి 94 మందిని బండిలుగ జేసితిమి. మాకు మరఫిరంగులు, 2 కొండఫిరంగులు, పైనిక ఉగ్రాణము, ఒంటెలు, నాకాతరు యంత్ర సామగ్రికూడ మా స్వాధీనమైనవి.

మిత్రమండలివారి అంతసంధులు

సెప్టెంబరు, జూన్ 14:—మిత్రమండలివారి పలు విధములగు సంఘటనగూర్చి మిత్రమండలివారి నాగ్యోనించుచు వెంటనే వారికంపు ప్రకటనము కేబిన్లులో తర్జిమానుడగు.

అండె, జూన్ 14:— క్రాస్వెడ్జ్ వారికి ఆహార సామగ్రి నంపకాదదని గుమ్మా కృషిక మహాసభలో తీర్మానింపబడినది. ప్రాచీనముల దొరతనమువారి యిష్టానిష్టముల బట్టి ఆహార సామగ్రి నాపి వేయవచ్చును.

అమెరికా

జర్మనీ సంధిలేంత్రములు

విల్సనుగారు తెలియబరచుట

వాషింగ్టన్, జూన్ 15:— “ప్లాట్” యుక్తన సం దర్శమున వెనిడెంటు విల్సనుగారు వాషింగ్టన్ మాయమెం టు పరిసరములలో సమావేశమైన సభలో నిచ్చిన యుపన్యా సమున నిట్లుచెప్పిరి. జర్మనులు తామకుకొనిన యుద్ధేశము ప్ర కారము విశేష ప్రదేశము నాక్రమించుకొనుట వలన తమ స్వాధీనములోని పప్పుడున్న ప్రదేశముల స్థిరముగ నుంచుకొనవలయునను చెనుతలంపుతో సంధి ప్రయత్నముల జేయుచున్నారు. సంధి వాక్యములలో కొన్నిమాత్ర మే బహిరంగము చేయబడినవి గాని వానిలో విశేషభాగ ము దాచివేయబడినది. అని యనేక నిధముల నతనికి తెలియవచ్చెనుగాని జర్మనుల అసలు సంధి ఉద్దేశములు మాత్రమిది వరకును తెలియలేదు. జర్మను లింక నధిక ప్రదేశముల జయింప జాలరు. ఇప్పుడు జయించిన వానివినువనోపయ. కనుక నెంత లాభము వచ్చిన నంతయే చాలునని భేదములాడు చున్నారు. ఇప్పటిలో వెనుకకు తిరిమివేయబడినది లేక ఒకఅంగుళ ప్రదేశము నైన వీగినను వారియధికారము స్వదేశమునకు, విదేశ ములందుకు విచ్చిన్నము కాగలదు. తమదేశమున గృహింపు చున్నవారి యధికారమును గూర్చియే జర్మనీ పైనికాధికారు లిప్పుడు విశేషముగ నాలోచించు చున్నారు. వారి హృదయములు మహాభీతిని వణకి పోవుచున్నవి. అందుచేతనే సాధ్యమైనంత లాభకరముగ సంధి చేసికొనవలయునని చూచుచున్నారు. కేవల మర్త్యబలమున వారు విజయము జేసినవారు సంపాదించిన సేమకొనిన జర్మనీ యధికార విస్తరణ తయు, జర్మనీ నానిక పరిశ్రామికాభివృద్ధియు సంపాదించుకొన గలిగి తమ గౌరవమును రాజకీ యాధికారమును గాపాడుకొనగలరు. వారు పరాజయ మొందిన ప్రజలు వారి దక్కిమిచ్చెచి తమ కిష్టమగురీతిని ఇంగ్లాండు అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు, ఫ్రాన్సు మొదలగు దేశముల నున్న పరిపాలన వంటి పరిపాలన నెలకొల్పుకొనియెదరు. వారు విజయవందిన వారు సేవముగనే చేయుదురు. కాని జర్మనీయు, ప్రపంచ మంతయు విభల మనోరథములైన వరును. వారిపరమ మొం దిన జర్మనీ సురక్షితముగ నుండగలదు. ప్రపంచ మంతయు శాంతిమొందును.

వెనిడెంటు విల్సనుగారికి నిటుల జెప్పసాగిరి. “ప్ర పంచములో ప్రభాధికారముల పక్షమున, స్వపరిపాలనా పక్షమును అవలంబించి వారి నందఱిని మోసపుచ్చవలయునని వారి ప్రస్తుతోద్దేశము. ఏలయున న్నాయనస్వాతంత్ర్యముల పక్షమున నెన్నిబలములు వారి యుద్ధమున జేరుచున్నవియు వారి కి వి శే ష ము. వారి యుద్ధము న వి జ య మొం ది తి రే ని ఈ స్వేచ్ఛా వాదు లు ను, వారి పరికర ములును మహాపైనిక సామ్రాజ్యసాధనాత్మిక గుండగుండగ జి దుకగలవు. రుమ్మాదేశ విప్లవకారులందఱును నిస్సహాయులుగ జేయబడుదురు. వారిలో క్రొత్తరిప్లవము సంభవింపగలదు. అది మిగుల బలవత్తరమైనదిగ జేయబడగలదు. జర్మనీలో స్వాతంత్ర్యము నిర్మూలమగును. అంత యూహంతయు తురియొక చు హా సంగ్రామమునకు శత్రు ధారి గా వలసి వచ్చును. అంత జర్మనీ యూ రపునందలి దేశములన్నిటికిని తండ్రికారులకు మాయవాదుల నంపగలరు. ఈ ప్రయత్నము అమెరికాలో సావ వారు జయప ముచుగాని అట్టి యుపద్రవము లేనియు రాకుండ ఇదివరకే అమెరికాలో కట్టుదిట్టములు చేయబడినవి. అమెరికా తన కోరికప్రకారము పనుల నిర్వర్తించుకొనెను. అజాతీయపర మాసధివిమిత్త మది యతిగానప్రేమతో నెంచుకొనిన యున్న తాదర్శముల జెనుప బ్రయత్నించువారికి దుఃఖమొకగూడును. చరిత్రన్యాయసానమున మేము వాదింప సిద్ధముగ నున్నాము. మాధ్యజ మిక్ర నూతనకాంతిని మెరుగుగలదు. ఏనయ్యకమును నిర్వహింప మేము జన్మించితిమో యానయ్యకము కొఱకు మావిత్త ప్రాణముల నిర్మించియైన దాని నుద్ధరించెదము. అంత మాప్రజల యాననముల నూతనకీర్తి ప్రకాశింపగలను.

ఇటలీ

జర్మనులు తమ నష్టముల దాచుకొనుట.

అండె, జూన్ 15:— “కోరియర్” ను ఇటలీయను పత్రికయొక్క స్వాగచ్ఛి పిల్లకుడిటల వ్రాయుచున్నాడు. మిత్రమండలివారు యిచ్చివేసిన నాకలసంఖ్యను ప్రయత్నింప కూడదని జర్మను దొరతనమువా రాజుపించిరి.

గ్రీసు

కాన్స్టాన్టైను గారు దేశమును విడిచిపోవుట.

ఏథెస్సు, జూన్ 15:— యాటరు విశేషము 13 వ తేదీని ఇట్లు తలచినదిగాను:—అట్లు తేలియు లేకుండగా కాన్స్టాన్టైన్ రాజుగారు దేశమును విడిచిపోయిరి. రాజ కుటుంబము వారు రాజధానము నుండి 10 వేలమందిని తప్పించుకొని బ్రిటి షు యుద్ధనౌకపై వెళ్ళి పయనమైరి.

ఆహారకాలకు వదలిపెట్టుట.

స్వాల్మియానువద్ద బంధింపబడిన వస్తువులన్నియు తక్షణ ము బట్టాదాచేయబడునని జోస్వాగుారు ప్రభుత్వము వారికి తెలియజేసిరి. గోధుమలు, గాక్షునిబాగు మొక్కజొన్నతో వైరముకు బోవుచున్న నాకలు తమ గర్భస్థానములకు పోవుట కుత్తర నీయబడినది.

కన్స్టాన్టైను రాజుగారి ప్రకటనము

ఏథెస్సు, జూన్ 15:— కన్స్టాన్టైను రాజుగారు క్రింది ప్రకటనము నంపిరి. సుయూచిత్యమునకు బద్ధుడ నయి, గ్రీకుదేశమునకు నేను జేయవలయు ధర్మము నిర్వర్తించుచు నేను నాప్రియభూమిని నా కుమారునకు విడిచి బోవుచు న్నాను. మీరు నా తీర్మానమును శాంతిభావముతో నంగీకరింప ప్రార్థించు చున్నాను. ఇం దేమాత్ర మవకతనక సంభవించినను మహావిపత్తు సంభవింపగలదు.

గ్రీకులలో వైకమత్యము నెలకొల్పుట.

అండె, జూన్ 14:—ఒక సందర్భన సుయూచన విని జోలూసుగారి స్నేహితుడు ప్రాప్తసమ బ్రోసుగా రిటుల జెప్పిరి.— రాజుగారి యంగరక్షక బలములోనున్న మార్గము పై నికులతనితో దేశాంతరము బోవుదురు. తక్కిన చట్టబద్ధ ప్రభుత్వ మంతయు యధాస్థితి నుండవలెనన్న వినిజిలూసు గారు మరల నధికారము నొసగబడవలెను; గ్రీకుల సంఘభావతీర్మానము బలపరప బడవలెను.

హాలండు

నూతన యుద్ధమంత్రి.

హేగ్, జూన్ 15:— జాన్ డీసు జూంకిగారు యుద్ధ మంత్రిగ నిర్దేశింపబడిరి. న్యాయశాస్త్ర వేర్తలలో ఇట్టి యుగోగ్యమును బడసినవానిలో ఈయన ప్రాథమకులు. నాకా దళములు నాశనముజేసిన జెపివిను ఏప్రిల్ 42 గా దని ఇటీవలి తంతివాదలు తెలుపుచున్నవి.

చీనా

చీనా పార్లమెంటుసభను నిలిపివేయుట

పీకింగు, జూన్ 14:— చీనా దేశపు పోలీసు అధికారి, పియాంగు ఛెయోటంగు గారు ప్రధానమంత్రిత్వ పంకిరించి, పార్లమెంటుసభ నాపివేయ వలయునని శాసించుచు అధికార పత్రములపై సంతకము జేసిరి. ఇందువలన జేజు లూలో నంకికల హము సంభవింప గలదని నమ్మబడుచున్నది. దక్షిణరాష్ట్రము లవారి యధ్యక్షుని యాజమాన్యము నంగీకరింపవని అధ్యక్షునికి తంతివాద నిచ్చెను.

విశాఖపట్టణమున ఇంజనీరింగు పాఠశాల:—ఇదివరకు పనిచేయుచున్న వారితో పనులు తెనులనందునను, ఉద్యోగులు చాలనందునను విద్యార్థులకు తావులేనందునను క్రొత్తగ మరి యొక ఇంజనీరింగు పాఠశాలను పెట్టుటకు కొరతను నారు నిశ్చయించిరి. తెలుగు జిల్లాలనుండి విశేషముగ విద్యార్థులు వచ్చునిమిత్తము విశాఖపట్టణమునకు ఇంజనీరింగు పాఠ శాలను పెట్టుటకు దొరతనమువా గుంకిరించి యుత్తరువులను ప్రకటించిరి.

కాకినాడ వార్తలు.

(మా స్వకీయ విశేషములనుండి)

వివరము.

కాకినాడ, జూన్ 9:—ఆంధ్ర నెలారంభమునుండియు తాము ద్వారమును చాలించుకొనుచున్న మా జిల్లా మొదటి తర గతి తహసీలుదారు ఉండవల్లి - నాగభూషణముగారు కలెక్టరుగారికి తెలియజేసిరి. కలెక్టరు కచ్చేరిలోని ఉద్యోగ నియామకముల కాకినాడకు వచ్చు పన్నులు ఇసిప్టెంటు కలెక్టరుగారి ద్వారా తమకు పంపబడుచున్న కలెక్టరుగారి జ్ఞాపించిరి.

లోకముపై.

ఇచ్చటనుండి ములదారుజిల్లాకు బిల్లి అయిన డిస్ట్రిక్టు బోర్డు ఇంజనీరు మే. నాగభూషణముగారు రానున్నాడని పురమునుండి జి. నాగభూషణము అయ్యునుగారు గోదావరి జిల్లా బోర్డు ఇంజనీరుగారి నిమిషముపడిరి. కాకినాడ తాలూకా బోర్డు ప్రెసిడెంటు గంటి - నుబ్బరాయుడుగారి ఉద్యోగ గ్రహణపు ఈనెల 15 తేదీనో సమాప్తమగును. వారు తమ పదవి నుండి నక్కరలేదని తెలియజేసినట్లు. వైసుప్రెసిడెంటు బుర్రా - సూర్యప్రకాశరావు చుండులుగా రిపడవికి నియమించబడుచున్న పదవీ కలను.

కోర్టు.

తుట్టరుతు రామచంద్రపురం తాలూకా మునసబు కోర్టును రామచంద్రపురమునం పీసెల 5 వ తేదీనో స్థాపించిరి. పని జరుగుచున్నది.

ఒక డిప్యూటీ.

అమలాపురమున జరిగిన మండల సభలో కలెక్టరుగారిని సంబోధించుటకు నియమించబడిన డిప్యూటీ మేజర్ వారిని తాము జిల్లా స్థానికులను బోధించుచున్నారని చెప్పక కలుసుకొందుమని జిల్లా కలెక్టరుగారు జిల్లా సంఘమువారికి తెలిపియున్నారు.

కేసు.

ఇచ్చటిరేవున జరుగు దొంగత్వములను నివారించుటకు పోలీసువారికిరకు నిర్బంధమునున్న చిక్కపీచురు పని చాలవరకు ముగిసినదని కచ్చేరి ప్రెసిడెన్సీ పోస్టు ఆఫీసురుగారు కాకినాడ పోస్టు కన్స్టేబుల్ బోర్డువారికి తెలిపిరి.

మ్యూనిసిపల్.

గత సంవత్సరపు టిప్టూరు మ్యూనిసిపల్ టెన్డురు నిన్నటి సాయంత్రము ఏటాసభలో నామోదించిరి. మా చైరమన్ హాజరేయి కాపురమాద్యుర కోడిరెడ్డి సూర్య నారాయణమూర్తి నాయకుగారు శేటికనము నీలగిరినండి తిరిగివచ్చిరి.

చేపల యెత్తు.

పశ్చిమతీరమునకలనే రయిలులకు చవుకగా చేపల యెత్తును సప్తయజ్ఞములకు నీజిల్లాలో సుక చేపలయెత్తు పూర్తి చేస్తున్నదని జిల్లాసభలో తీర్మానించిరి. తూర్పు తీరమున చమురు, గువానో దొంగచేపలు సమృద్ధిగా దొరకవనియు తిండి కువయోగింబు చేపలకు ఎరువుగా నుపయోగించుట కర్తవ్యము కాదనియు, పశ్చిమతీరమునుండి తీయెరువును తెప్పించి తంజావూరు జిల్లాలోకల రయిలులకు కోక పరపతి సంఘమువారు పూనుకొని యందుపాటుచేయుట తగునని 57 నికల్నైట్ దొరగారు గోదావరి జిల్లా సంఘమువారికి తెల్పి యున్నారు.

ఈ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి నెలలో పూనా నగరములో జరిగిన అఖిల భారతవర్షీయ ఆయుర్వేద వైద్యసమ్మేళనములో మన దేశములోని ప్రతిరాజధానిని కొన్నిభాషప్రయుక్త రాష్ట్రములుగా విభజించి ఒక్కొక్క రాష్ట్రమున కొక్కొక్క కార్యదర్శిని నియమించి యున్నారు. ఆయుర్వేద వైద్యాభివృద్ధికి ప్రతిరాష్ట్రమును వైద్యసమ్మేళనములు, జామధ ప్రదర్శనములు, ఉపన్యాసములు మొదలగువానివల్ల సాధ్యమైనంతవరకు ప్రచారముచేయుట విధియైయున్నది. కాన యీ ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు కూడ అట్టి ప్రయత్నములు జరుపుట ఆవశ్యకమని యెంచి యీ సంవత్సరము విజయవాడనుండి “ఆంధ్రరాష్ట్రీయ ఆయుర్వేద వైద్యసమ్మేళనము” ను తిరుగుబంధముగ జైషధాది ప్రదర్శనమును జరుపుట తత్సహము కలిగి కొంతమంది పెద్దల సలహాలవలన నిశ్చయింపబడినది. ఆహ్వానము మేర్పాటుచేయుటకును, వైద్యసమ్మేళనమున కావశ్యకములయిన విషయములను మోచించుటకును ఈ నెల 21 వ తేదీనో సాయంత్రము 6 గంటలకు బెజవాడలోని రామమోహన ధర్మపుస్తక భాండాగారమున ఆంధ్రదేశమునందుండి ఆయుర్వేదవైద్యులయొక్కయు, వైద్యాభిమానులయొక్కయు సమావేశము జరుగును. ఆంగ్లలగు నాయుర్వేదాభిమానులందఱును రాకలెనని బెజవాడ భూషణ నోరి రామకృష్ణగారు వాయుచున్నారు.

Students and Politics.

An Apprehended Prohibition.

CALCUTTA, June 15.

Says the "Bangalee":—In view of the next Congress being held in Calcutta and the possibility of an active propaganda on behalf of Self Government for India, it is believed in some well-informed quarters that the Bengal Government will shortly follow the Governments of Madras and Bombay in issuing a circular interdicting the participation of students in politics in their part of the country. We hope the rumour is not correct for we cannot believe that Lord Ronaldshay will further complicate Bengal affairs at the start of his administrative career. The Bengalee students have had enough troubles under the Defence of India Act and it is indeed high time that they were let alone.

BOMBAY

INDIAN WAR LOAN.

Bombay's Notable Effort.

Eulogy from H. E. the Governor.

BOMBAY, June 15.

Presiding at the meeting of the Bombay General Committee of the Indian War Loan at the Secretariat on Thursday evening, His Excellency Lord Willingdon thanked all for the splendid zeal and devotion in the matter of popularising and helping forward in every possible way the Indian War Loan. His Excellency announced in the midst of applause that the Bombay Women's Branch have secured Rs. 62 lakhs for the War Loan. His Excellency in concluding said that he believed that the people of the Presidency had done their best. The effect of this investment throughout India would be, His Excellency said, "that India will get to realise more and more what the British Empire really means; that Indians will begin to realise more and more how absolutely important to them is the protection that has been given to them by the British Empire; that Englishmen and Indians will realise more and more that their interests in such great circumstances as these are absolutely alike, absolutely identical as common citizens of a common Empire."

There was a great rush of investors in war loan bonds yesterday. The figure of Bombay last evening stood at 10 crores and 75 lakhs.

Retractory Ship Workmen.

Convicted and Punished.

BOMBAY, June 15.

At the Esplanade Police Court the case in which Charles Martin and 63 other trimmers and firemen at seamen were charged before Rao Bahadur Setalva Chief Presidency Magistrate, for disobedience of lawf orders in refusing to work because coloured men were engaged as part of the crew, has concluded. Captai Hughes, R. N., asked the Magistrate to inflict upon th accused the maximum punishment allowed by law if h found them guilty. He said owing to the conduct of th accused the ship had been detained, which was costin £500 a day. His Worship in convicting the accuse said that the maximum punishment he could inflict wa only 12 weeks' rigorous imprisonment. He sentence them accordingly to 12 weeks' rigorous imprisonment.

CENTRAL PROVINCES

The C. P. Lottery.

Handsome Prizes.

NAGPUR, June 14.

The following is the result of the Maharaj Bag Clai War Loan Sweepstake Lottery drawn this evening. Amount collected Rs. 27,000. Amount distributed 24,851 into 283 prizes. First prize Rs. 8100 was won by N. C Barve, Accountant, P. W. D. Akola, Second Prize of Rs. 5400 was won by Erakshah Dadarwala Badnera Mills. Third prize of Rs. 2700 was won by Doctor S. N. Barat Wardha. Ter prizes of Rs. 300 each were won by the following gentlemen: 9606 Dhanibhai Contractor, Khandwa, 849 S Pathak, Engineering School, Nagpur, 16,163 J. Caccia Calcutta, 11,584 Bhagirathi Bai, Warkha 12,529, N. B. Nizamuddin Ahmed, Hoshangabad, 2573 P. Patal, Court Inspector, Seoni, 5668 Gulabrao Shamrao, 3336 Sunder-lail Malguzar Umaria, 15,177 Seth Sheodas Fulgaon, 7172 Nowroji Wadia Sarangarh.

Plague Mortality

SIMLA, June 15.

There were 2,101 deaths and 2,708 seizures from plague in India during the week ending the 9th June. The following are the provincial figures: - Bombay Presidency and Sind had 438 deaths, Madras Presidency 20, Bihar and Orissa 119, the United Provinces 607, the Punjab 219, Burma 69, the Central Provinces 142, Mysore State 36, Hyderabad State 264, Central India 48, Rajputana 168 and Kashmir 31.

Burma's Subscriptions.

RANGOON, June 15.

Burma's war loan to-day (closing day) totals 1 crore 93 lakhs and odd. With amounts to be received from the districts the total is expected to be over two crores.

ORIENTAL

Government

Security

LIFE

Assurance Co. Ltd.,

ESTABLISHED 1874. HEAD OFFICE-BOMBAY
WOL PREMIUMS. LIBERAL CONDITIONS

Prompt Payment of Claims.

DEAR SIR, Egmore, Madras,
19. March 1917.

I have your letter dated to-day and the cheque in settlement of my policy, as the Policy fell due only yesterday. I greatly appreciate the celerity with which my claim has been settled. I also take this opportunity to express my appreciation of the courtesy and consideration which I have always had in my dealings with your company both when I was dealing direct with the Head Office at Bombay and since my policy was transferred to the Madras Branch.

Yours Sincerely,

P. Rajagopalachariar

Member of Council,
Government of Madras.

Wanted Immediately

Agents on fixed salaries and Commission required in all important Towns of Ganjam, Vizagapatam, Godavari, Kistna, Guntur, Nellore, Cuddapah, Kurnool, Bellary, Chittoor, and Anantapur Districts.

Apply to:—

The Superintendent of Agents.

ORIENTAL LIFE OFFICE

C/o POST MASTER,

BERHAMPORE (GANJAM)

OR TO:—

The Branch Secretary

ORIENTAL ASSURANCE BUILDINGS,

Post Box No. 8, Madras.

The Glory of Man is his
STRENGTH

NOT PHYSICAL ALONE, BUT FUNCTIONAL, SEXUAL AND NERVOUS TOO.
Hence, one and all ought to try to preserve it in the heyday of Youth, guard and insure against its loss as a precautionary measure, and obtain and regain it, at any age and at any expense, if already lost, through any cause whatsoever. How? By a timely use of the world-renowned mechanical device called "E" manufactured on Dr. Bier's Principle of Hypo-thermic Treatment by Messrs. Huston Brothers Co., of Chicago U. S. A. priced at Rs. 15 only (packing postage &c. charged extra) Patented all over, highly recommended by several leading medical authorities of the East and the West and countless numbers of gratified cured patients.
Why? because if other wise, the Man who does not possess this necessary attribute of life is only a so called Man.
Absolute secrecy guaranteed. Correspondence only in English: write to-day, in all confidence if really interested of freedescriptive literature regarding this marvellous cure, especially mentioning the "Andhra Patrika" to the—

ECTREUSS (A. P. DEPTT) SOLE AGENCY FOR THE EAST, BATALA.

THE GREAT WAR

TELEGRAMS.

CONSTANTINE'S DEPARTURE FROM GREECE

WILSON'S WARNING AGAINST GERMAN PEACE MANOEUVRES

LONDON AIR RAID: HAVOC OF BOMBS

600 SQUARE MILES REGAINED ON WESTERN FRONT

RELEASE OF IRISH REBELS: MR. LAW'S STATEMENT

[REUTER'S AGENCY.]

GREECE

King Constantine's Proclamation.
A Warning to Royalists.

LONDON, June 15.

ATHENS.—King Constantine has issued the following Proclamation: "O yeing nobility and faithful my duty to Greece I am departing from my beloved country with the heir to the throne leaving my son Alexander on the throne. I beg you to accept my decision calmly, as the slightest incident may lead to a great catastrophe."

To Restore Greek Unity.

Emigration of King and Entourage Vital.

LAHORE, June 15.

LONDON, June 15th.—Professor Burrows, a friend of M. Venzelos, has stated in an interview that the vital point now is the emigration with King Constantine of the hundred men who form his entourage, chiefly of the General Staff and the organisers of the League of Reservists. The rehabilitation of the constitutional government must inevitably add to M. Venzelos's return to power and the resolution of Greek unity.—["C. and M. Gazette."]

King Constantine's Departure.

LONDON, June 15.

Reuter's correspondent in Athens wiring on 13th inst. says that the Ex-King's departure was followed by no disorders. The Royal family left the palace eluding a crowd of ten thousand persons and proceeded on board a British Warship.

Food Ships to be Released.

M. Jannart has informed the Government that commodities held up at Salamis will be delivered immediately and ships bound for Piraeus with wheat, coal and maize have been ordered to proceed to their destination.

GREAT BRITAIN

Their Majesties Visit Shipyards.

LONDON, June 15.

The King and Queen had a busy day yesterday inspecting North-Eastern shipyards and munition works. They saw many standardised ships being constructed. German prisoners in Tees valley cheered Their Majesties.

Papers state that Lord Eothermore has declined the food controller-ship.

The New Food Controller.

LONDON, June 15.

Mr. Bonar Law announced that Lord Rhonda had been appointed Food Controller.

600 Square Miles Regained on
Western Front

LONDON, June 15.

In the House of Commons Mr. Macpherson stated that since July 1st 1915 last year the British had regained about six hundred square miles on Western front.

Shortage of Cotton Supply.

Lancashire's Alarm

LONDON, June 15.

Mr. Needham said that Lancashire was getting alarmed at the growing shortage in world's cotton supply and urged Government immediately to set up a committee to consider the question of increasing cotton growing within the Empire.

Enemy Port Captured in Red Sea.

LONDON, June 15.

The Admiralty says: "Our warships captured on Tuesday Fort Saff on the Eastern shore of Red Sea 180 miles Northward of Perim. After three hours resistance we captured ninety four prisoners, three machineguns, two mountain guns, Military stores, camels and harbour plant."

General Smuts and the Cabinet.

South Africa's Decision Awaited.

LONDON, June 15.

The newspapers generally express satisfaction at the prospect of General Smuts joining the Cabinet. The "Morning Post" states that everything depends on the decision of the Union Government.

Mercantile Marine's War Victims.

Roll of Honour Instituted.

LONDON, June 15.

Mr. George Roberts, representing the Board of Trade, announced the institution and periodic publication of a special Roll of Honour for mercantile mariners who were killed or taken prisoners in the service of the Empire. The question of compensation would be sympathetically reviewed.

British Shipping Losses.

Reason for Increase.

LONDON, June 15.

The increase in the sinking of merchantmen was expected and is attributed to the return of submarines which had been refitting. Hence there is no depression over the returns which are still considerably below those of the enemy's most active weeks.

The Air Raid on London.

The Havoc Caused by Bombs.

Some Miraculous Escapes.

LONDON, June 15.

Considering the shower of bombs, including aerial torpedoes, which accompanied the air raid in populous districts, there were some miraculous escapes. For instance, tenements inhabited by at least two thousand and five hundred persons had thousands of windows smashed and a hole blown in the roadway and other damage of like nature, but there was not a single fatality. Bombs fell in a school without exploding, and also in the vicinity of another school, where the children were marshalled in the yard on the sounding of the alarm and kept singing while the raid was in progress. All of them were scatheless, but parrowing scenes were witnessed at the school in the East End, where the bombs penetrated the roof, killing a girl on the top floor and several boys in the senior class on the next floor. It then exploded in the infant room on the ground floor, scattering sixty-four infants and reducing forms and tables to a chaotic mass. Two women teachers escaped uninjured, but they were covered with blood. They worked heroically, recovering the dead and injured. Many of the latter were without limbs.

No Soldier Victims.

No Enemy Aircraft Felled.

LONDON, June 15.

In the House of Lords, Lord Derby stated that there were no soldiers among the casualties in the air raid and that no enemy aeroplane was brought down.

Authorities Satisfied with Defences.

In the House of Commons, Mr. Macpherson mentioned that the raiders crossed the Channel in twelve minutes. He understood it was true that one enemy aeroplane had been brought down near Shoeburyness. He regarded the raid as a reprisal for continuous and effective raids on the Zeebrugge region. The authorities were satisfied with London's air defences.

All Irish Prisoners Being Released.

LONDON, June 15.

In the House of Commons Mr. Bonar Law announced that Government was releasing all Irish prisoners without reservation.

Release of Sinn Feiners.

Mr. Bonar Law's Apology.

LONDON, June 15.

In the House of Commons to-day, Mr. Bonar Law said Government had long and anxiously considered the position of Irish political prisoners and had arrived at a decision which it was now his duty to announce. Government felt after carefully considering the approaching session of the convention in which Irishmen themselves would meet to settle the difficult problem of the future administration of their country that this great experiment would mark a new era in the relations between Ireland, the United Kingdom and the Empire. It was therefore beyond measure desirable that the convention should meet in an atmosphere of harmony and goodwill in which all parties could unreservedly join. Nothing could be more regrettable than that the work of convention should be prejudiced at the outset by embittered association which might even hinder that settlement to which we all looked forward with hope. Under these circumstances, Mr. Bonar Law continued, Government has decided that they cannot give a better

earnest of the spirit in which they approach the convention than by removing one of main causes of serious misunderstanding in this subject with which it is in their power to deal. They have decided therefore upon release of all the prisoners now in confinement in connection with the recent rebellion in Ireland. They have not however arrived at this decision without careful consideration of two aspects of the case which it is desirable to state. They have satisfied themselves in the first place that public security will not be endangered by such an act of grace and secondly that in none of the cases concerned participation in rebellion was accompanied by individual acts which would render such a display of clemency impossible. In recommending His Majesty to grant a general amnesty to persons in question the Government are inspired by sanguine hope that their action will be welcomed in a spirit of magnanimity and that the Convention will enter upon its arduous and fitting in circumstances that will constitute a good and firm reconciliation which is desire of all parties in every part of the United Kingdom and Empire. (Loud Cheers.)

Mr. Devlin expressed the gratitude of the Nationalists at Government's action which representatives of Liberals and Labour cordially approved.

Two Indian Wranglers.

LONDON, June 15.

Wranglers include D. E. Reuben of Power and S. R. Saver of Madras. Other names include S. P. Prasad.

Official Statement.

LONDON, June 15.

In the House of Commons Mr. Cave stated that air raid casualties were 194 killed 154 seriously injured and 269 slightly injured including 120 casualties among children.

Messrs. Montagu's official report says market has at length left doldrums in which it had remained over a month and change was accompanied by abrupt upward movements in price. Daily news from China aggravated firmness of market.

Cable correction shows that it was Zep-Lin L 43 not L 42 that was destroyed by the Navy.

AMERICA

The Liberty Loan.

Liberty Bell Rang in Philadelphia.

LONDON, June 15.

The last twenty-four hours for subscribing to the Liberty Loan in the United States, were unbroken in at noon yesterday, the ringing of bells and the blowing of whistles throughout the country. The Liberty Bell was rung at Philadelphia for the first time for years. Delayed subscriptions are pouring in.

100,000 Aeroplanes to be
Built in America.

LONDON, June 15.

A Washington correspondent of the New York "Evening Post" says that the Council of National Defence has decided on the immediate construction of a hundred thousand aeroplanes.

Germany's Peace Intrigues.

Exposed by President Wilson.

SOLEMN WARNING AGAINST DECEPTION.

LONDON, June 15.

WASHINGTON.—President Wilson, in the course of a "Flag Day" address in the Washington Monument grounds warned the American people that Germany having carried out the greater part of her immediate plan of conquest was intriguing for peace with the object of securing her aggressions. He emphasized that the peace of which Wilhelmstrasse had been talking for over a year was not peace upon Germany's own initiative but upon the initiative of the nations over which Germany now thought she had the advantage. A little of the peace talk, President Wilson continued, had been public, but most was private and it had come to him through all sorts of channels and in all sorts of guises, but Germany's terms had never been disclosed. President Wilson emphasized that in the matter of conquest the German Government could not go farther and dare not go back, therefore it wished to close its bargain before it was too late. The military masters of Germany saw very clearly that if they fell back or were forced back an inch their power at home and abroad would fall to pieces. They were thinking now more especially of their power at home which was trembling under their feet. Deep fear had entered their hearts and their only chance to perpetuate their military power or even their controlling political influence was to secure peace now with the immense advantage still in their favour. President Wilson proceeded: "They would thus have gained by force what they promised to gain by it namely, the immense expansion of German power and the immense enlargement of German industrial and commercial opportunities and their prestige and political power would be secure. If they fail their people will thrust them aside and a government accountable to the people themselves will be set up in Germany as in England, the United States, and France and to all great countries of modern times except Germany. If they succeed they are safe and Germany and the world are undone. If they fail Germany is saved and the world will be at peace."

President Wilson proceeded: "Their present particular aim is to deceive all those who throughout the world stand for the rights of people and the Government of nations. For they see what immense strength the forces of justice and liberalism are gathering out of this war. They are employing liberals in their enterprises, but their own end is to lead them on now their tools will be ground to powder beneath the

TELEGRAMS.

weight of a great military Empire. Revolutionists in Russia will be cut off from all succour and from co-operation with Western Europe and a counter-revolution will be fostered and supported. Germany herself will lose her change of freedom and all Europe will arm for the next and final struggle. President Wilson affirmed that this sinister intrigue was being conducted in every country in Europe to which agents and spies of the German Government could get access. It was being conducted in America no less actively than in Russia, but Germany's agents in America had learned discretion and kept within the law. They sought to undermine the Government while professing loyalty, but they would make no headway. America had made her choice and was to anyone who sought to stand in the way of her high resolution, to vindicate and make secure for the salvation of the nation every principle she held dearest. We are ready to plead at the bar of history, and our flag shall wear a new lustre. We shall make good with our lives and fortunes the great faith to which we were born, and a new glory shall shine in the face of our people.

Allies' Artillery Transport.

Valuable Help from America.

German Testimony to British Gunfire.

ALLAHABAD, June 15.
LONDON, June 14th.—One of America's great military assets consists in her railwaymen who are highly expert and outnumber those of the whole of Europe. It is understood that she has already arranged to give the Allies the fullest benefit of this advantage. The best of her "personnel" has already been formed into a Railway Company. It is highly probable she will eventually undertake all railway work behind the western battle front for the French and British alike. Experts are making plans for producing the material with a view to ensuring that, however fast the Germans go back, the Allies' artillery shall continue to seek and punish them with undiminished fury. The latest advance has yielded striking evidence of the way this daily punishment is shaking the enemy. Captured corps and divisional orders show that the authorities find it necessary to enhance their men's confidence by assuring them of the strength of their reserves just behind and to adjure them to fight on, even if surrounded, in the hope of relief.

The men's private letters, one correspondent at the front states, resemble those found towards the end of the Somme fighting when German morale was at its worst. They dwell upon the effects of the British artillery and wonder whence we get all the ammunition we use. The letters include such phrases as "Drumfire, day and night in this respect we cannot compete with the English," "yesterday twenty-one men were killed and seven wounded by the shot and our artillery does not speak",—"Pioneer" Cables.]

FRANCE

American General Present in French Chamber.

LONDON, June 15.
PARIS.—General Pershing was present on the Chamber yesterday and listened to the speeches made by M. Ribot and M. Viviani. The former defended the action of the Powers in restoring the Greek Constitution, praised M. Venizelos and said that M. Jonnart's action in Greece proved that the best way of curbing German insolence and ousting German tricks was to act decisively. M. Ribot also paid tribute to the intervention of the United States as one of the greatest events in history and quoted President Wilson's message to Russia, reciting United States' aims in the war as a justification of France's claim to Alsace-Lorraine and concluded, "We will not yield, we shall conquer."

M. Viviani described his recent visit to America and said that America had entered the war, determined that there should be no peace without victory. M. Viviani added, "there will be no peace till the sanguinary autocracy, which has already received deadly blows, does not exist."

Arrivals and Departures.

LONDON, June 15.
PARIS.—During the week ended June 10th 1034 merchantmen arrived at French ports and 1015 left. Four steamers above sixteen hundred tons one under and three fishing boats were sunk and six steamers were unsuccessfully attacked.

RUSSIA

Inter-Allied Treaties.

Russia Proposes an Examining Conference.

LONDON, June 15.
PETROGRAD.—The Cabinet has discussed a Note which it is sending to the Allies immediately regarding the calling of an inter-Allies Conference to examine jointly the various inter-Allied Treaties.

Participation in Allied Offensive.

Optimistic French Views.

LAHORE, June 15.
LONDON, June 14th.—Some French writers take a very optimistic view regarding Russian participation in the allied offensive. M. Marcel Hatin ascribes to M. Kerensky the statement that discipline has become normal and anticipates an early and enthusiastic carrying out of the orders of the Chief Command.

Peasants and Kronstadt.

At the Russian Congress of Peasants, the delegates have voted by 1,000 to 4 in favour of withholding food from Kronstadt, pending its recognition of the Provisional Government.

GERMANY

Forest Fire in Germany.

LONDON, June 15.
Fire has destroyed miles of forest near Cassel, making the twentieth forest fire in Germany in two months. Incendiarism is suspected.

Germany Hiding Her Failure.

LAHORE, June 15.
LONDON, June 14th.—The "Corriere d'Italia's" Zurich correspondent says that the publication in Germany of the Allies' shipping losses is now prohibited.

HOLLAND

New Minister of War.

LONDON, June 15.
HAGUE.—M. Jonkhoeer Jonge has been appointed Minister of War. He is the first civilian to hold the post.

CHINA

Dissolution of Chinese Parliament.

Civil War Probable.

LONDON, June 15.
PEKING.—Chiang Chao lung, Chief of Police, is accepting the acting Premiership and has counter-signed the Presidential mandates dissolving Parliament. It is believed that the dissolution will result in civil war, the Southern Provinces having telegraphed to the President that they do not recognise the President's authority.

Chinese Dissensions.

The U. S. Note.

LONDON, June 15.
In the House of Commons, Lord Robert Cecil stated that the United States had recently addressed a note to China deploring recent dissensions in China and hoping that tranquillity would be forthwith established. The Note had not yet been communicated to Britain.

BRITISH FRONT

Allied Air Raids.

A German Report.

LONDON, June 15.
AMSTERDAM.—The 'Rheinische Westfälische Zeitung' states that during the night of June 4th several squadrons of enemy armoured planes bombed places between the Moselle and the Saar.

Enemy Withdrawal Extending.

Reuter's correspondent at headquarters says the effect of the victory of Messines continues to develop. The enemy withdrawal is extending southwards. We now occupy German front line trenches from Polegate Wood to the bank of the River Lys, where it bends sharply westward nearly midway to Arras. The German heavy shells are generally falling at extreme range, indicating that the enemy has withdrawn his big guns as far as possible without actually putting them out of action. Our patrols are harassing the enemy as much as possible, and we are steadily bombarding his new positions. The country over which the Germans are now retiring is low and marshy, but owing to the long drought our progress is at present not difficult. The strategic situation is assuming a phase full of very interesting possibilities.

The British Communique.

LONDON, June 15.
The British communique says:—Last evening we attacked Eastward and Southward of Messines astride Ypres-Comines canal. We quickly overcame all resistance and gained the whole of our objectives in both localities, taking over one hundred and fifty prisoners, one Howitzer and seven Machineguns.

As result of these operations and constant pressure since June 7th, we occupy German front trenches from Lys river to Warnave river, and we have advanced our line from five hundred to a thousand yards on the whole from iron Nave river to Kleinsilleboke, a distance of seven miles.

We made a successful raid last night northward of Lens.

Hostile Positions Stormed.

An Important British Success.

LONDON, June 15.
The British communique says:—We carried out a successful operation Thursday morning eastward of Mouchy Le-Frux where we stormed hostile positions of considerable local importance on a frontage of three quarters of a mile on high ground of infantry hill which has been stubbornly contested on numerous occasions. We gained all our objectives and took 175 prisoners. We brought down on Thursday one German aeroplane and drove down three others. None of ours is missing.

FRENCH FRONT

French Eastern Communique.

LONDON, June 15.
The French Eastern communique says in Thessaly our cavalry occupied Trikala. A battalion of Light Infantry has moved to Volo.

BURMA

The Government Reply.

RANGOON, June 15.
The Local Government, replying to the letter regarding treatment of Indians coming into Burma by sea, say that this being the time of war travellers in all countries are subjected to strict enquiries. The Local Government regrets that the measures taken by the Police and Customs authorities arising out of the war cannot be relaxed at present. As regards the precautions taken by the Port Health Authorities, it was discovered that small-pox was introduced into Burma from India and the provisions of the Vaccination Act were enforced and Burma was protected from severe epidemics.

INDIAN TELEGRAMS.

From our own Correspondents.

(By Wire.)

SIMLA

Treasury Bills and War Loans.

SIMLA, June 15.
In continuation of the Government of India Notification in the Finance Department No. 1122 F, dated the 21st May 1917, it is announced that applications for the payment of subscriptions to the Indian War Loan in England in the shape of British Treasury Bills will be received by the Controller of Currency at Calcutta between 16th June 1917 and the 31st October 1917 inclusive. The application should state the subscription in cash made to the loan in India, the date and place of such subscription and the amount which it is desired to subscribe in Treasury Bills. The Controller of Currency will verify the facts stated in the application and inform the Secretary of State for India that Treasury Bills may be received on behalf of the applicant up to a named amount an intimation being simultaneously sent to the latter. The applicant should then arrange with his representative in England for the tender of the Treasury Bills to the Secretary of State along with a certificate of ownership of the bills prior to the 17th April 1917. He should also pay to the credit of the Government in India any cash subscription require to make up an exact multiple of Rs 100 and forward the acknowledgment of the Government Treasury or Presidency Bank to the Controller of Currency. On receipt of the acknowledgment and of a telegraphic intimation from the Secretary of State regarding the tender of the Treasury Bills the controller of Currency will issue to the applicant allotment letter which can be exchanged at the Public Debt Office for War Loan script in the usual way.

Indian Order of Merit Bestowed On Brave Indian Soldiers.

SIMLA, June 15.
The following is published in the current issue of the Gazette of India-Army Department:—
The following promotion in and admissions to military division of the Indian Order of Merit have been sanctioned:—

For promotion to 1st Class of Order No. 2103 Havildar Bir Singh, I. O. M. Sikhs, for conspicuous gallantry and skill. On the 15th April 1916 when in command of a picket of 14th rifles he organised and led an attack on a hostile picket over 200 yards of open ground in broad daylight. The attack was made by a rush over open ground to bombing distance whence bombs were thrown until the enemy surrendered. This non-commissioned officer led the charge himself and threw the first bomb. Enemy picket consisted of 1 officer and 21 other ranks of which the officer and 17 others ranks were captured, 2 were killed and 2 escaped. The attack was made under flanking fire from the remainder of enemy picket.

Award of 2nd Class Indian Order of Merit to No. 2103 Havildar Bir Singh, I. O. M., Army Department notification No. 1387 dated the 17th November 1916, is cancelled for admission to the 2nd Class of the order.

No. 764 Naik Sawad Singh and No. 785 Naik Bhullan Khan, Sappers and Miners, for conspicuous gallantry and coolness. On the night of 4th April 1916 when in charge of parties joining up a gap of 350 yards in the front line, these non-commissioned officers freely exposed themselves under heavy rifle and machine gun fire and cleared casualties. It was mainly due to their action that the line was successfully consolidated. They had previously rendered very good service by the energy with which they pushed forward the saps against enemy positions.

Award of Indian Distinguished Service Medal to No. 764 Naik Sawad Singh and No. 785 Naik Bhullan Khan Sappers and Miners, in Army Department notification No. 1388 dated the 17th November 1916, is cancelled.

Admission of the undermentioned Indian Officers to 2nd Class Military division of the Indian order of Merit is sanctioned:—Subadar Turra Baz, Southern Aziristan Militia. This Officer showed great personal gallantry on the 9th April 1917 in an encounter with a gang of Mahruds by his promptitude in taking up the position at the commencement of action and by his bravery in maintaining his position under heavy fire at close range. Although he had lost one third of his party killed and wounded Subadar Turra Baz enabled a picket which had been attacked to return to a position of comparative safety.

H. M. the King Emperor has been graciously pleased to declare that all Indian non-combatants attached to a force in the field shall be liable for the grant of Indian Distinguished Service Medal as reward for gallantry or meritorious service.

CALCUTTA

Indian National Congress.

Meeting of Reception Committee.

CALCUTTA, June 15.
The first meeting of the Reception Committee of the forthcoming Indian National Congress was held to-day. Mr. Surendra Nath Banerjee presiding. Rai Baikunta Nath Sen Bahadur of Murshidabad was elected Chairman of the Reception Committee. The meeting also elected Vice-Presidents and Secretaries.

BRIEF TELEGRAMS.

H. E. the Right Hon'ble Lawrence John Lumley Dundas, Earl of Ronaldshay, G. C. S. I., Governor of Bengal is appointed to be Honorary Colonel of the following corps:—Eastern Bengal Volunteer Rifles; Calcutta Port Defence Volunteer Corps.

The total approximate gross earnings of the State and Guaranteed Railways from the 1st April to the 2nd June, 1917 are more by Rs. 80,87,601 than the figures for the corresponding period of 1916-17.

సి.పి.రామస్వామి
అయ్యరుగారి లేఖ.

గత జూలై 16వ తేదీన జరిగిన ప్రతినిధులను ఆధినివేశపు పార్లమెంటు సభల ప్రతినిధులను సమావేశమై యుండ ఇండియా జేతపు సమావేశమంత్రి, ఇండింగుటన్ను ప్రభువు, "సామ్రాజ్య సమాఖ్యవిషయమునను, స్థిరపరిపాలనము నిమిత్తము ననేక మగు ఎత్తులు పొందుపరుపబడినవి. వీటియందొకటియు హిందూజాత విషయమును న్యాయబుద్ధితో పరిశీలించి యుండలేదు. కావున హిందూజాతము సంపాదించుకొనిన ఆసామాన్యస్థితి నిపుడైన గమనింపవలయు"నని విన్నవించెదను.

మున్ముందు గొప్ప మార్పులు జరుగునట్టి స్థితిగతులు ప్రబలియున్నవి. హిందూజాతము ఆంగ్ల మౌనదృక్పథమున తన విధ్యుక్తమును నెరవేర్చుకొనుటగానూ పరిపాలకులరాష్ట్రీయుల న్యాయసమృత్తులగు వాంఛల వీర్వలయునని విశ్వసితమైనచో రాజావారు ఫిబ్రవరి 7 వ తేదీన జరిగిన విందున సుపర్యసించి యుండిరి.

ఈ కుమారీయులు వెలువరించిన దేశావశ్యకతలను క్రమముగ గ్రహింప దేశీయులకు తోలు మగత్యము. ప్రజలయందెట్టి జ్ఞానము కలుగజేయవలయునని హామీయూలు సమితివారి నమ్మకము. కాంగ్రెసు మహమ్మదీయుమహాసభల యాశయములు సమితివారి యాశయములు నొక్కటియై యున్నవి. ఇండియా దొరతనమువారును ఆధినివేశనయంత్రులును ఆధినివేశన ప్రజలను సామ్రాజ్య పునర్నిర్మాణవ్యాపారముల చేర్చించి, ప్రభుత్వమువారికి సూచనము లంపుకొనుచుండ, హైందవు లిట్టిచర్య జరుపుట యుక్తముకాదని వాదించుట సహేతుకముగాదని స్పష్టముగ జెప్ప వచ్చును. యధికారణమున ప్రభుత్వము వారి కనేకమగు తొందరలన్నవని హైందవులు గమనింపకపోలేదు. వారి కంటే నధికముగ యధిస్థాని హిత్యము కలిగియుండిన వారికిగల హక్కును తమకు గూడ ప్రసాదింపు డని హైందవులు దొరతనమువారి కోరుచున్నారు. మిలిటరీన ఖండము మున్నగు వాక్యముల నుచ్చించునపుడూ, వెంట్రెండు ప్రభువు భర్తాశాస్త్రములు వివరితవర్తనలగు వ్యక్తులను శిక్షించునను నంశమును మరచి యుండలేదు. కాని గవర్నరుగారి వాక్యములకు వ్యక్తులు నిదానమున తోపక శీఘ్రకాలమున బాధ్యతాయుతమగు స్వపరిపాలనము నేమాత్రమైన సంపాదించుమని రిక్షయ శలను బెట్టుకొనకుడని బోధించ వారి యుపన్యాస విషయము స్ఫురించెడిది.

మనదేశమునకు స్వపరిపాలనమును ప్రసాదించునదియు మాననీయు, ఆంగ్లరాజ్య పార్లమెంటుసభ నిర్ణయింపవలెనుగాని యీవిషయమున "పార్లమెంటుసభ యిట్లానర్చును. అట్లానర్చును" అని భవ్యవృత్తును చెప్ప నేవ్యక్తికిని అధికారములేదు. పార్లమెంటుసభ యెట్లానరించినను, స్వపరిపాలనా విషయము యొక్క మంచి చెడ్డల నామూలాగ్రముగ ఇండియాయందును, ఇంగ్లండునందును ప్రజలకు విని కిడిచేసి ప్రజాభిప్రాయము నేర్పడజేయుట యత్యావశ్యకము. కాంగ్రెసు సభాసభ్యులుగాని మదగాను స్వరాజ్యముమితి వారుగాని తామెనర్పించుకొనమును దక్రమమగు విధానముల నవలంబించుట గాని, ప్రజల ఋజుమాన్యవర్తనమును సదభిప్రాయములను చెబించియుండుట గాని జరుగలేదని స్పష్టముగ జెప్పగలను. నామకార్థమగు ప్రాతినిధ్యముగాక నిజమగు ప్రాతినిధ్యమును సంపాదించు యత్నముల నొనర్చుడని కాంగ్రెసుమహాసభ దేశీయమగు నన్ని రాజకీయసంఘములను ప్రోత్సహించి యున్నది. సామ్రాజ్యకీర్తయను, సాంప్రదాయము కూలమయిన యలజడికలిగించు హక్కును వెంట్రెండు ప్రభువున కెంతప్రియమో, కాంగ్రెసు భావానుభవముగూడ నవి యంత ప్రాణపదమై యున్నవి. వారన్నియు నాలోచించి యే సభయందు వైరితని ప్రోత్సహించియున్నారు. మీరూపిన మాన్యు ననుసరించి వర్తించుటయే, కాంగ్రెసు సభాదర్శముల నెరవేర్చు నేర్పడిన యితర సంఘ సభ్యులకును విధియై యున్నది. ఈరాష్ట్రమునందు రాజకీయాంధోళనము నాపుజేయుటకు దొరతనమువారు యత్నింప నవసరము లేదు. — న్యూ ఇండియ.

దివాను బహద్దరు ఎల్.ఎ. గోవిందరావు
వయ్యరుగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

గవర్నరుగారి వచనములయందలి వివేకము, భక్త్యుగామ్యంబునము లెట్లుండినను, ఇండియామంత్రిగాని, ఇండియా రాజప్రతినిధిగాని గవర్నరుగారు చెప్పిన చొప్పున వచ్చియుండిన ననుకూలముగ నుండెడిది. ఇదిగాక హిందూజాతమునకు స్వపరిపాలనము నొసగుటకు సంబంధించిన శ్రీవారి వాక్యములు వ్యక్తములుగా నున్నవి. గవర్నరుగారి యభిప్రాయము లెన్నియో, వారేవిషయములను ప్రజల మనముల నెలకొల్పినెంచినో స్పష్టముగా నున్నవి. కాని రెండువిషయములను మాత్రము మీరు నొక్కపలుక నెంచినట్లు నాకు తోచుచున్నది. జ్ఞానసంపన్నులగు భారతీయనాయకులు కష్టపడి యాలోచించి ప్రకటించిన సంస్కరణవిధానమును దొరతనమువారు వలంబించుట దని తలచుట వెర్రియనుట మొదటిది. ఈసంస్కరణములను కార్యరూపమొనరింప జరుప బడునలజడి కలెనాద్యములనికోరింపబడవచ్చుననునది రెండవది. నోటి గుడుగుదనము కూడదనట న్యాయమే గాని స్వపరిపాలనా విషయములను కలలోనైన తలపెట్టుకుడని నుపన్యసింపు నవసరమున శ్రీవారు నై నూత్రమున గమనింపలేదు. "చరిత్రను పరికించిన సైకప్పుడుకొన్ని శతాబ్దములు గలిగినను ప్రపంచమున మార్పులుగనట్లుల గోచరించును. మరికొన్ని సమయముల యందు శతాబ్దములు శతాబ్దములు గడచినను జరుగ లేనట్టి మార్పు లొక సంవత్సరమున కలిగినట్లుల గానవచ్చును. కర్తమాన కాలము రెండవ తరగతికి చెందియున్న"నని ప్రధానమంత్రి పలికిన వచనముల సారమును మన గవర్నరుగారు గ్రహింపలేదు.

గవర్నరుగారు రధిక్షేపించిన సంస్కరణ సూచనము ప్రజల కత్యంత ప్రీయమైయున్నది. సామ్రాజ్య కాసనసభా సభికారసభ్యుల నేకులకును, రాజకీయముల చేరించుదేశీయులలో వెక్కండ్రకును ప్రాణసమానమై యున్నది. మీరూ సామిధిక్తి గలవారై, ఆంగ్లేయులు తమ్ము సదాపరిపాలింపవలెనని గోరువా రేగాని యితరచింతతో పనిచేయుచున్నవారు కారు. కనుకనిట్టి మహనీయులు దీనినవదలి గవర్నరుగారు సూచించినమార్గమును పట్టుదురని శ్రీవా రూపించుట యవిశేకము. ఎట్టి సంస్కార పథకు లుపసాదింపబడు చున్నవియు గవర్నరుగారు పరిశీలించుచుండిరిగాని యీపద్ధతుల నెవరు సూచించుచున్నదియు గవర్నరుగారు గమనించుచుండుటలేదు.

గవర్నరుగారు ప్రకటించుచుండిన రెండవ సూత్రము చాల ప్రమాదకరమగునది. దొరతనమువారి కిష్టము లేకపోయిన సంస్కరణమైదాని విషయమైనను ప్రజల అంగీకారము చేయ గూడదు. ప్రజల లబ్ధిపడికలిగించిరేని, కలెననుగు చట్టము లొనరింపబడవచ్చునట్టి మన మొనర్చు యాంధోళనము భర్తయుక్తమైన ప్రయోజనములేదట! కాస్త్రీసమృద్ధిమగు నాంధోళనాధికారమే ఆంగ్లపారస్పర్యవిధియైయుండ, నట్టి యాంధోళనమును నిరోధించుట యవిశేకమనియు, అందులకొనర్చు యత్నములు విఫలము లగుననియు నేర జెప్పనేల? ఇట్టి నిరోధనచట్టములవలన ప్రజల సంతృప్తులగుదురు. ఈ యసంతృప్తి కలుగుటకునిర్బంధచట్టము లొనర్చు పాలకు లుక్రవాదులుగాని అంగీకారమున చేరియుండు ప్రజలుకారు. — న్యూ ఇండియ.

ఈనెల 13వ తేదీన నూజ వీటియందు మీ హై పురంజమిందారుగారి అధ్యక్షతక్రింద వారి మండితమునచే ప్రజలసభ సమావేశమై ప్రజాభివృద్ధికి యొక ఉచితభాండాగారమును, వ్యాయామసంఘమును స్థాపింప తీర్మానించిరి. వ్యాయామ ప్రవీణుడగు మొకరిని చెన్నపురినుండి రావించి బాలర దేహ వ్యాయామవిద్యను ప్రోత్సహించుటకు సంఘము నేర్పరిచితిమని రాజాగారు నెలవిచ్చిరి.

జూలై 6 వ తేదీన 100 మామలాదులు డేరాగాజీకాను జిల్లాలో ప్రవేశించిరి. పూర్వము తాము దొమ్మిదేసినమిలే వాల్మీగామమునకు పోవుచున్నట్లు కాన్పించిరి. గ్రామస్థులందరును వీరిని నలుమూలల అరికట్టుచే చుట్టుప్రక్కనున్న ఒక చిన్నపల్లె గ్రామములోనున్న ఆహారము గోమకొని పారిపోయిరి. 11 మైళ్ళదూరములో వోహోవా దర్గనున్న బెలూచీ సిబ్బంది వీరిని వెన్నంటి పారదోలిరి. ఉన్నీచీ నా జేతమందు తలపడిపోరి. 5గురిని చంపిరి. చీకటిచాలున మహ్మదులు పారిపోయిరి.

చెన్నపురి మద్యపాన వ్యాపనము.

(౧) విచారణీ గములని దొరతనమువారు నిర్ధారణచేసిరిను యములు.

1. సారాగు కాణములను తగ్గించి స్థల నిర్దేశ మొనర్చియు నప్పటికి చెన్నపురిమున ఎందరు మద్యపానాతులు ఎందరు విముఖులు.
2. ఇటీవల కలిగిన మార్పు. యంత్రకాలల పరివాండ్లలో త్రాగుబోతుల సంఖ్య.
3. త్రాగువారిలో కల్లుత్రాగువా రెందరు. అత్రాగు నుత్రాగువా రెందరు.
4. మొదట దుకాణము తేర్చుకొన బడినదెంతి.
5. ప్రస్తుతి మున్నదెంతి.
6. 4-5 లలోని విభజనము 1-2 రి తరగతుల విభాగవలన తేలు ఫలితముల కల్గు వర్తించినది. ఇతర కాణముల వలన నెట్టి మార్పు కలిగినది.
7. వ్యాపారనియంతనము వేలములు లాభపరులను తగ్గించుట దుకాణములను తగ్గించుట మున్నగునవి ఎట్లుపనిచేసినవి?
8. వ్యాపారము ధనికులగు కొందరి ఆధీనముననే కలదాలేక గుకాణదారులు స్వతంత్రముగ పోటీపడి విక్రయించుచున్నారా?
9. కల్లు సారాయి దుకాణములకు యజమాను లొక్కరేనా వేరువేరుగ నున్నారా? సారాయిలో లాభ మధికముగ నుండుటచే కల్లును వారు దిగద్రొక్కి ఆరకుగ్రు అధికముగ విక్రయించు చున్నారా?
10. అలవాటులు మారుటవలనను రుచులు మారుటవలనను పాషములు మారుటవలనను కల్లుమాని సారాను త్రాగుచున్నారా లేక కల్లుకంటే ఆరకుగ్రు చవుకగా నున్నదా? చెట్లపన్ను హెచ్చించక పోయినను దుకాణముల అడ్డె హెచ్చుటచే కల్లు ధర హెచ్చియుండునా?
11. రుచులు మారినచో కారణమేమి?
12. వెల్లడిగ నుండగూడదను భావమును వెట్టుకొని యే దుకాణముల స్థలముల నిపుడు నిర్దేశించిరా? ఏ భావము మంచిదని మద్యపాన నిరసకులును పోలీసులును ప్రజలును తలంచెదరు. బహిరంగము, గోప్యము?
13. తగు మనుష్యులు గూడ వచ్చి త్రాగుటకు దుకాణదారులు దుకాణములను పరిశుభ్రముగ నుంచుచున్నారా? ఉప్పు చేపలు మున్నగు నాకర్షకములను ఆమర్చుచున్నారా?
14. సారాయి త్రాగువారి సంఖ్య హెచ్చినదా సగుకు హెచ్చినదా? హెచ్చుచుండి త్రాగుచున్నారా లేకమామూలు ముడియే హెచ్చుగ త్రాగుచున్నారా?
15. మామూలు త్రాగుబోతు లెవమునకు దాటిక రుద్యాస్త్రీ వ్యసనము హెచ్చిన దనుటకు కారణము కలదా?
16. చుద్యము. మత్తుద్రవ్యములు ఎంత వ్యయమగుచున్నవి వ్యసనముగలవారికి ఆదాను మెంజ వ్యయమెంత వైద్యులలో నిపుణులగు వారి అభిప్రాయములు.
17. సారాయి ధర పెరుగుటవలన ప్రజల సామాన్య సౌఖ్యమునకు భంగము కలిగినదా?
18. బయిస్కోపులు నాటకములు మున్నగునవి ప్రబలుటచే త్రాగుబోతులము హెచ్చినదా?
19. విదేశ మద్యనిరోధము మూయుటకు వేళలునున్నగు మార్పుల ఫలితములు.
20. త్రాగువారులను వలదనువారులను కూచించు సూచనలకు ప్రస్తుత నిభజనము 4రి చురుకుగ నున్నది.
21. త్రాగు వారిలో మర్యాదగలవారి అభిప్రాయము

రొయ్యూరు స్వరాజ్యసమితియొక్క ఆసమ్మతి ఇటీవల గవర్నరుగారు ఉదకనందలకులో కాసనసభ్యుల ఎదుటవచ్చిన ఉపన్యాసమునకు తమ ఆసమ్మతిని తెలుపుటకు రొయ్యూరు స్వరాజ్యసమితివారు ఈనెల 12 వ తేదీన కంటేటి-సుబ్బారావుగారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమై, ఈగుఱ తీర్మానమును చిగురుపాటి వేంకటసుబ్బారావుగారు ఉపపాదించిరి.

"ఇటీవల వెంట్రెండు ప్రభువుగారు ఉదకనందలకుల కాసనసభ్యులకు ఇచ్చిన ఉపన్యాసము భారతీయుల స్వరాజ్యాదర్శములకును అత్యుగౌరవమునకును దేశభక్తికిని రాజభక్తికిని భంగకరముగా నున్నది కనుక ఈనడకతో తమ ఆసమ్మతిని ఇందుమూలకముగా తెలియజేయుచున్నాము" ఇది సభ్యులందరిచేతను ఏకగ్రీవముగా నామోదింపబడెను.

రాజకీయములు.

1885 సం॥మున కాంగ్రెసు మహాసభ జన్మించెను. ఆ నాటినుండి హిందూ దేశమున రాజకీయ జీవన మేర్పడినది. వివిధ జాతులవారందఱు కొక్కసభ మూలమున నేకమైరి. రానురా నీమహాసభ స్వచ్ఛాన రాజ్యములకు కొందఱాంగ్లేయుల సానుభూతి నాకర్షించి యుండెను. తత్కారణమున కాంగ్రెసు సభాకాఖ యొకటి యాంగ్లేయులచే స్థాపితమై హైందవుల కష్టముల నిర్ణయన ప్రభుత్వమువారికినిరంతరము విన్నవించుచున్నది. గూరతులలో మహాసభ జరుగు నాటివరకు హైందవులందఱేకాభిప్రాయమై యుండి, సూరతు సభయందు జడబడిరి. అతివాదు లని కొందరు, మితవాదులని కొందఱు దేశీయ మహాజనసభ రెండు వర్గములయ్యెను. ఆసమయమున ప్రజల యం దాంగ్లోన వ్యధికమయి, మహాసభ కాలధర్యము నొందునని కొందఱుదరిపడిరి.

* * * * *

జననమందిరదారి కాంగ్రెసు మహాసభ మితవర్గమున దరించుచుండెను. సభావాంఛితములయందు మిత్రత్వమును, ధర్మమును తప్ప వేరొండుగానము. ఇట్టి మితవర్గ దొరతనము వారి సానుభూతి ఎవ్వకపోవుటచే కొందరు నాయకులు విమగు చెందుటయు, మరికొందరు నిరాశబిందుటయు, అతివాదముబయలు చేరుటయు సంభవించినవి. దొరతనము వారేమాత్రపుసానుభూతియైన జూపియుండినయెడల, హిందూదేశమున నతివాదజనన ముండక పోవును.

* * * * *

అతివాదులు బద్ధకమోసము, మిత్రత్వము విడువనివారనే కులుండిరి. పీఠాన్ని మిత్రత్వపతాకము పలువుర నాకర్షింపకై లేక, నానాటి కతివాదుల సంఖ్య హెచ్చుచోచ్చెను.

* * * * *

అనంతరమున మింటిమార్గ సంస్కరణము, వంగరాష్ట్రమునేకత మొనరించుట మితవాదులకు చేయూతనొసగిన వికాసి కృత్తుల యస్పృహలనుండి రెండు తెగలవారి ద్వేష మధికమయ్యెను.

* * * * *

అతివాద మితవాదద్వేషపు గాయమున సభ బాధ నొందుచుండ మరొకదెబ్బ తగిలినది. హైందవమహమ్మదీయ భేద మొండు సిద్ధమయ్యెను. వెనుకటి వైరముకన్న నీనూతన వైర మతి ప్రమాదకరమైనదని. కొందరు మహమ్మదీయ నాయకులు కాంగ్రెసు మహాసభకు విడువక వైరముల చంపి, ఐకమత్యమును నెలకొల్పు యత్నించిరి. కొంత గందరగోళ మైన వెనుక లక్ష్నో నగరమున సంఘభావమున మహా సభ జయ ప్రదముగ నెరవేరినది.

* * * * *

ఈమహాసభయందు స్వపరిపాలనము గావలెనని స్పష్టముగ సమర్థుడగు ముజుందారుగారు వెల్లడించిరి. ఎక్స్‌ప్రెస్సు సభ యని కొందరు, విప్లవకారియగుసభ యని మరికొందరు పలువురు పలువిధములుగ మహాసభకు నామకరణము మొనర్చిరి. పేట్రెయటుప్రతిక యనినట్లులు, అతివాదమితవాదవైరము మాత్రము కృశించుచున్నది.

* * * * *

మహా సంగ్రామ కారణమున నధికారులకు హిందూ దేశమునెడ సదభిప్రాయము కలిగినదని వినుచున్నాము. అనేక మంది రాజకీయ వ్యవహారములు ఇండియాను పొగడుచుండిరి. వట్టిపాక్షాత్తులతో హైందవులకు తృప్తికలుగ నేరదు. మటులు లేటగాక క్రియాశురుడవు గమ్మని ఆంగ్లేయులనుండి మనము నేర్చుకొని యుంటిమి. కొందరు రియ్యనిమాటలజెప్పి మనల సంకల్పప్రచయించుడ మరికొందరు తమ పరుష వాక్యముల వలన మనల నదైర్యపరచుచున్నారు.

* * * * *

ఆంగ్లేయుల సంబంధమును వదల్చుకొనుటయే హైందవుల యభిప్రాయమని కొందఱాంగ్లేయులు తలచుచున్నారు. ఆంగ్లసంబంధ కారణమున మనకు కలిగిన జాతీయభావాదిభావములను నిట్టివారు గమనించియుండిన, వైరీతి తలపుల తమ మనముల దొరనియరు. ఏకభాష మొనగి జాతులనన్నిటిని బంధింపనియెడల దేశీయమహాజనసభ రెండు దుద్భవించును? కనుక ఇంగ్లండు సంపర్కమును త్రోసిపుచ్చుట మనిభావమని తలచుట పొరపాటు. ఆంగ్లేయుల సంపర్కమును వదలుకొనిన యెడల చికాకులనుండియు మనము వాంఛించి పాటుపడుచుండిన హైందవ జాతియతా నిర్మాణము భంగపడును.

తమ సుఖదుఃఖముయం దాంగ్లేయులు హైందవులను బాగస్వాములుగ నాదరించుటయే హైందవు లాసించియున్నారు. హిందూదేశము నీరీతి నాదరించినందువలన నాదేశ మొగ్గు సామ్రాజ్యాగ్రయై యుండును. మేము స్వపరిపాలనాస్థలము గామా? యను ప్రశ్న మెల్లడలను మారుమోయుచుండ “అనర్థులనుగల్గిని ప్రత్యుత్తరము వచ్చుచున్నది. ఏల మని ప్రశ్నింపుమాయందు కాఖోపకాఖలు బలసియుండుటచే, మిహికరితో నొకరు తగవులాడుకొందురని జవాబిచ్చుచున్నాను. స్వపరిపాలనమన “మతానుసారముగ పరిపాలించుకొనుట యని మాయభిప్రాయముగాదు. ఆంగ్ల దొరతనమే హిందూదేశమును పాలింపవచ్చును. కాని దేశీయులు తమ వైపునను వినియోగపరచుట కకాశము లీయవలయును. ఆర్థిక పరిపాలనము ప్రజల యధీనమున నుండవలయును.

* * * * *

ఇంగ్లండుదేశమున మాత్రము మతభేదములు లేవా? మతభేదముల కాణమున గతి ఏది సంపాదనకు ఫలకయుద్ధములు జరిగి దేశమంతయు నాత్రమున నుండలేదా? హిందూదేశమున ననేకమగు మతములుండినను ఇంగ్లండుదేశ మిదివరలో ననుభవించియుండిన కఠినవ్యవస్థకు హిందూదేశము పాల్పడియుండలేదు. ఏలయన, ఆంగ్లపరిపాలనమన్ని జాతులను, అన్ని మతములను ఐక్య మొనరించినది. ఆంగ్లసామ్రాజ్యమత్వమున్నంత కాలము హిందూదేశమున ప్రబలియుండు జాతియత విభాగము లెట్టివోనిని గలుగజేయ నేరవు. కనుక నీ విభాగముల గూర్చి భయపడవలసిన యగత్యములేదు.

* * * * *

విద్యాసంపన్నులు చాల స్వల్ప మను ఎత్తిపాడుపు మిగిలియున్నది. పీఠలు ప్రజాభిప్రాయముల వెల్లడించు ప్రతినిధులై యుండజాలరని మన ప్రతిపక్షులు వాదించురు. విశ్వవిద్యాలయములు, ఉచిత ప్రారంభపాఠశాలల నెలకొల్పి విద్యార్థుల జీతముల తగ్గింపవలసినదని మన మనేకసార్లు విన్నవించుకొంటిమి. “ఇన్ని కోరికలున్న, వీటినిన్నిటి చెల్లించుటకు వైకమెక్కడిదని” ప్రతిపక్షులే యనుచున్నారు. కనుక దిగుమతి పన్నుల హెచ్చించిన, మా పరిశ్రమ లభివృద్ధి నొందును. ఇందు మూలమున ధనము లభ్యము కాగలదు. ఈ ధనముతో స్కూళ్లు విశ్వవిద్యాలయములు మున్నగువాటిని నెలకొల్పవచ్చును.

* * * * *

విద్యాసంపన్నులు ప్రజాప్రతినిధులుకారట! విద్యాసంపన్నులు ప్రజాప్రతినిధులుగాని దేశమే గానరాకున్నది. ఇంగ్లండున కార్మికవర్గముతరపున నిలుచునదెవరు? ఆప్రతినిధులు విద్యాసంపన్నులు గారా? విద్యాధికులు ప్రజలయొక్క మేమును గమరింపక చరించుటలు మనవిరోధు లేసభనుండి యైన సాక్ష్యము లేకలరా? గ్రామపంచాయతులు, ఉచితవిద్య, గ్రామపారిశుధ్యము మున్నగువి గ్రామస్థుల నణచివేయదలచెట్టివ యత్నములా?

* * * * *

మనకు బాధ్యులగు పరిపాలకులు గావలయును. ఇట్టి పరిపాలనమును స్వరాజ్యమనిగాని, హోమురాలనిగాని-ఏపేరి దీనను సంతోష మే. ఉద్యోగులు ప్రజలకు తరచుచులైయుండవలయును. ఇట్టికోరిక హిందూదేశమున నుత్పన్నమగుట, ఇంగ్లండుదేశమునకు గీర్తిదెచ్చుచు నారాష్ట్రమున కంతయు ప్రాధికారమై యున్నది. స్వపరిపాలనాపేక్ష మనయెడ నుత్పన్నమగుట కారణమై, ఇంగ్లండుదేశ మిప్పుడు మనయభివృద్ధి కడ్డము నిలుచునా? ఆంగ్లేయు లభ్యంతరముకారు.

* * * * *

హైందవుల కింగ్లండుదేశమునెడ విశేషమగు భక్తి కలదు. ఆంగ్లేయు లానర్చిన సన్మానమును, వారిచే ప్రేరేపితమైన జాతీయభావమును ఇండియా దేశమునకు మలువదగనివి. ఇంగ్లండుదేశము తన్ను వీడినయెడల, తానభివృద్ధిజెందుట పూజ్యమని హిందూదేశము సంపూర్ణముగ గమనించియున్నది. “పరిపాలనమున మా కధికార మొనగి మమ్ము విశ్వసించిన” బాలనని హైందవులు వాంఛించియున్నారు. ఇందు మూలమున హిందూదేశము బలవంతమై, ఆంగ్లదేశము ప్రక్కను నిలిచి విశ్వాసముతో గొలుచును. ఇండియాను పేట్రెయటు.

* * * * *

చినా రాజ్యమున ఇటీవల తటస్థించిన భిన్నాభిప్రాయములకును, కల్లాలమునకు కడుంగడు వగచుచు యున్నైడ్డు స్టేట్సువారు చినావారి కొక లేఖను బంపిరి. త్వరలో కాంతి కలుగునని యున్నైడ్డు స్టేట్సువారు ఆశించుచున్నారనియు ఈలేఖ ఇంకను బ్రిటనువారికి చేరలేదనియు కామస్సుసభలో రాబర్టు సెసిలుప్రభువుగారు నుడివిరి.

5 వ ఆంధ్రవార్తాశ్రమ ధర్మసభ తీర్మానములు.

- (1) రాజభక్తి చూపుచు మిత్రయందరి విజయమును గోరు తీర్మానము.
- (2) భారతీయులయొక్క ఆయుధావ్యవస్థాత్మక వృద్ధికిగాను వర్ణాశ్రమ ధర్మములను ఉజ్జీవింపజేసి రక్షించుటకు ఆత్మంతాపరచుని ఈసభవారు నమ్ముచున్నారు.
- (3) వర్ణాశ్రమధర్మములు సాధ్యమైనంత త్వరలో ప్రచారములోనికి వచ్చుటకు సక్రమ పద్ధతు లవలంబింపవలయునని ఈసభవారు రభిప్రాయపడుచున్నారు.
- (4) భోజన ప్రతిభోజన-సంబంధ బాంధవ్యాదులలో గల నియమములు జాతి మైక్యతకు భంగకరములుగాక, హిందువులసాంఘిక-మతాధర్మముల రక్షణకై ఆత్మసరములని ఈసభవారు నమ్ముచున్నారు.
- (5) హిందూదేశీయుల సాంఘిక మతాచారముక్తములగు వివాహాదిసంస్థలనుగుఱించి ప్రభుత్వమువారు కాసవ సంబంధము కలుగజేసికొన గూడదని ఈసభవారు దృఢాభిప్రాయమును తెలియజేయుచున్నారు.
- (6) ధర్మాదాయముల సంరక్షణకొరకు ఏర్పడిన సంస్థలలో జనాభిప్రాయమును తెలియజేయు సనాతన ధర్మాభిలాషులు ఎక్కువగ లేరు గనుక అట్టివారిని చేర్చగలములకు ఈ సభవారు ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థించుచున్నారు.
- (7) వర్ణాశ్రమ ధర్మములను సంరక్షించుట మతాధిపతులకు బాధ్యతకలదు గనుక ఈ ఉద్యమమును గుఱించి మతాధిపతులందఱు శ్రద్ధతో బని చేయుదు రని ఈ సభవారు రభిలపించుచున్నారు.
- (8) ఇటీవల దురాచారముగ వచ్చుచున్న వరకులూచారమును ఉపవ్యాసములు, కరవప్రములు మున్నగు వానిచే, దొలగించుటకు ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

దేశస్థానాదాయములను దేవాలయాది కట్టడములు సంరక్షణము, దేశస్థానములలో హిందూ మతాభ్యాత్మికాభివృద్ధి మున్నగు మతాచారములకు తప్ప తిరిగి పనులకు ఖర్చు పెట్టగూడదని ఈ సభవారు నిశ్చయముగఁ జెప్పుచున్నారు.

బాపట్ల బోర్డు హైస్కూలు పూర్వవిద్యార్థుల ప్రథమ సమావేశము ఈ నెల 22వ తేదిని బోర్డు హైస్కూలు హాలులో జరుపబడును. సదస్సుసమయమున ప్రతి సంవత్సరము బాపట్ల హైస్కూలు విద్యార్థుల సాంవత్సరిక సమావేశము జయప్రదముగ నెరవేరుటకు ఆనందమైన చట్ట నిర్మాణము యోచింపబడును.

బాపట్ల గ్రామములో వెల్లంకెట్టి నరసింహంగారి ప్రయిమరీస్కూలులోగాని లేక బోర్డు లోయర్ సెకండరీస్కూలులోగాని చదివిన పాఠవిద్యార్థులు సయితము బాపట్ల బోర్డు హైస్కూలు పాఠవిద్యార్థులుగ పరిగణింప బడుదురు.

నివేశన స్థలం ఆమృతము.
బెజవాడ గవర్నరుపేటలో యేలూరు రోడ్డు మీద సుమారు 2000 చ. గ. అమ్మబడును.
(803) C/o ఆంధ్రప్రతిక మదరాసు.

స్వదేశోద్యమమును పోషింపుడు!

ఆంధ్రనిటింగు ఫ్యాక్టరీ

220, చైనాబజారు రోడ్, మద్రాసు.

అనేకరకముల మేజోస్ట్రి వలరంగులలో ఇ చట తయారు చేయబడును.

వెల అతి సరసము.

ఇండియా అంతకు ఏజెంట్లు కావలయును.

(805)

పింగళ సంవత్సరాదిసంచిక

తయారై సిద్ధముగ నున్నది

సల సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రామ సంగ్రహ చరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, నైతిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేషవిషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు రంగులదేశపటములును మహాజనుల పట్టములును ఇతరములైన చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముద్రింపబడినది.

కాకితముల కలెక్షన్ జేసి కావలసినన్ని ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధము చేయించుచుంటున్న కలెక్షనవారు వెంటనే వ్రాసికొను టుచితము: రెల రూ 2-0-0
ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు " " 0-8-0
" ఆంధ్రసంవత్సర " " " 0-12-0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర, లేక దినపత్రిక కి మాసముల చందాదారులకు " " 1-0-0
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధమృతము.

తామర తైలము.

డబ్బీ 1-కి 0-4-0.

పండ్లపొడి.

డబ్బీ 1-కి 0-2-0.

మోహినీ తైలము.

సీసా 1-కి 0-12-0.

అమృతాంజనము డిపో 6, తంబుకెట్టిపేటి మద్రాసు.

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరిమురబ్బ

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

ఈమురబ్బను సాలామిసిరి కాదని రుజువుపరచుచుండి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా ఇయ్యబడును. అట్లు నిరాకరించినచో కోర్టుమూలముగా పొందవచ్చును. దురభ్యాసమువల్ల బాల్కనీయలోనే ధాతునష్టము కలిగినవారికి హృదయకోశము బలహీనమై మరణకాలమువరకు దుఃఖము ననుభవించురు. ఈసాలామిసిరి మురబ్బ సేవించినయెడల అట్టి దుఃఖము తొలగి విశేష బల వీర్యసంపన్నులయి ప్రకాశించుచు చిర కాలము సుఖముగ జీవించురు.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బనల్ల ధాతుపుష్టికలుగును, స్వచ్ఛస్థితిము మానును, ధాతువు మూత్రముతో కలసిపోవుట మానును, నీరుచురుకు మానును, బహుమూత్రవ్యాధి మానును, విశేషబలము కలుగును. రక్తము మృద్ధియగును, అకలి యెక్కువ యగును, చక్కగ మలవిసర్జన మగును. సాలామిసిరిఅనునది ఒకజాతిపండు. ఇదికాబూల్, కాందహార్ జేశములలో వైరగుచున్నది. అక్కడి జనులు

ఈపండును విశేషముగా తినటవలన మనదేశపు 4 గురు మనుష్యుల బలము ఆదేశమున ఒకమనిషికి గలదు. వై మురబ్బను సేవించి మంచి బలము పొందుటకై గొప్ప మందులతో చేర్చి తయారుచేయబడియున్నది. 1 డబ్బాను 15 రోజులు ఉపయోగించిన దానివల్ల పూర్తిగ గుణముకలుగును. 2-3 డబ్బాలు ఉపయోగించినచో జన్మాంతరము వరకు గుణమిచ్చును. అనుభావప్రతిక పార్కులలో సంపాద్యుడు.

15 తులాలు డబ్బీవెల రూ. 2-0-0. తపాలఖర్చు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు
డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీవైద్యులు, నెం 5, అవన్యూరొడ్డు, బెంగుళూరు సిటీ.

మోసపోకుడు

తుప్పుపట్టినయిండ్ల చేయరంగులను తక్కువధరలకు కొని మాసపోకుడు. అట్లు తుప్పుపట్టకుండా చేయునది యొక్కటియే.

వెయిలెన్ డవ్ అండు కంపెనీవారి "బిటు మాస్టిక్ సాల్యూషన్."

Wailles Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని వంటెనలకు కప్పులకును నునయోగించుటకు ప్రహరచమందంతట చాల మంచిది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలును మ్యునిసిపలువారు పల్లికు వర్క్సువారు బాగుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ చూచినను వాడుచుందురు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

సోల్ ఏంజ్యు:—ది సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్సు, లిమిటెడ్.

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు.

తపాలవెట్టె నెం. 553 రు,

389

మదరాసు

(వై కామోజెజ్ గోరునప్పుడు ఈపత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము.

శ్రీమదాంధ్రబ్రహ్మాండ పురాణము

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పాదశాసనముల పురాణము లలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టివని? మలభేదము లేక కలిగి? ఆచారవ్యవహారము లెట్లుంటాయో? ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి. గొప్పచా నీగ్రంథములై చంపియభిప్రాయము నిచ్చి యున్నారు. శ్రీమదుగల సులభము. 900 పుటలు. అత్యుత్తమ ప్రతిమాత్ర మున్నది. వెల 5-0-0 కచ్చులు వేలు.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

సులభము, మృదువుధురము, కావ్యాభిరామము. 2000 పద్యములకులభు. మంచికాకితములపై అచ్చు, కాలికోలైందు భర ర. 1 8-0. పోస్టుఖర్చులు వేలు.
26] జనమంచి శేషాద్రికర్త,
వెలుగు పండితుడు.
మునిసిపల్ హైస్కూలు, కడప.

రోసంహారి బాద్ సాహి సోప్

ఈ నూతనకేశ సంహారి ఒకతూరి ఉపయోగించుటవలన జేవానందలి యెల్లొగమున యుండు రోమమును చెడుపుతేక కుద్ధముగాను యెటువంటి చచ్చులకేయును బాధలేకయును నిగర్తించును. చర్మముయొక్క స్వభావమైన రంగును కాంతి యు పోగొట్టుని సోప్ ఇది ఒకతే. (744)
రెల 3 బిల్లులకు వెట్టె 1-కి రు 1-0-0 వి. పి. ఖర్చు 0-4-0
సోల్ ఏజంట్లు:—మేతా పురుషోత్తం మూర్తి,
29 చైవాబాద్ రోడ్ పూలంగడికి సమీపము, మద్రాస్

శ్రీఆంధ్ర పంచన మహాభాగవతము

ఆనందగ్రంథమాల ద్వితీయకుసుముము
సంస్కృతమునందు వ్యాసప్రోక్తమైన శ్రీభాగవతమును శేటగా నీటుగులుకు శ్రేణి పటములకు చేర్చి ముద్రించుచు న్నాము. ఇందు శ్రీధరీయము, తిలకము, అనేడి ఆనేకవ్యాఖ్యల యందుఁ గల విశేషాంశములను శేర్పించి యున్నారము. ఈ గ్రంథమును చిన్నవైపున మేలైన కాకితములపై సచ్చితించి కాలికోలయిండు చేయించియున్నారము.
1-వ సంపుటము ప్రథమ, ద్వితీయస్కంధములు 1-0-0
2-వ " తృతీయ, చతుర్థస్కంధములు 1-4-0
3-వ " చతుర్థ, పంచమస్కంధములు 1-4-0
4-వ " షష్ఠ, సప్తమస్కంధములు 1-4-0
5-వ " అష్ట, నవమ స్కంధములు 1-0-0
6-వ " దశమస్కంధము ప్రథమభాగము 1-4-0
7-వ " ద్వితీయభాగం సంపూర్ణం 1-4-0
8-వ " ఏకాదశ ద్వాదశస్కంధములు తర్జులలో వెలువడును. ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండు కో,
(285) ఆనంద ప్రెస్, కడప.

వ్యవసాయము

మాస పత్రిక. "
ఆనేక నూతన వ్యవసాయ విషయము లిందు బోధింపబడును. భూములనెట్లు బాగుచేయవలెనో, ఎట్టిపంటల నెట్లు పండింపవలెనో, తోటల నెట్లు వృద్ధిచేయవలెనో, ఎట్టిపంటల కెట్టి ఎరవులు వేయవలెనో, చీడల నెట్లు నివారించవలెనో, సహకార సంఘమువలని లాభము లెట్టికో మొదలగు ననేక విషయములు దీనివలన తెలియ గలవు. ఇందు బోధింపబడు శ్రోతై పద్ధతులు వ్యవసాయాభివృద్ధికి మిగుల దోడ్పడును. వ్యవసాయదారులకు చాల నుపయోగకరముగ నుండును. ప్రతిమాసమును సుమారు 40 పుటల గ్రంథము పంపబడును. చందా సంవత్సరము 1-కి 2-0-0.
రావు సాహెబ్ జి. నారాయణస్వామి నాయుడు
గారు బి.ఏ., వ్యవసాయ పత్రికాధిపతి,
771 ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

శాకభక్షణము

భగవద్గీతానుల మగు మన మార్గములుల వంశజులము; " ఆహింసా పరమోధర్మ ". అను నీతి నెఱిగినవారము గావున మేము ఈ పుస్తకము యినాముగా పోస్టుచార్జియు మేమేర్పించి పంపుచున్నాము. వెంటనే వ్రాయుడు.
219 వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవిందజీ,
అతంతగ్రహ డొవధాలయం 156, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

మలబ్యమునకు మంచిముందు.

క రో లా.

వాసనలేకు, నిరుచిలేకు, కవచశూన్యము, పులితేపురాదు, శేనులు గావు, దినము కాలగిన కాల ప్రవృత్తి సునాయాసము గల ఆయ్యేలాగున ర్థ శోధన గావించును.

1 పాను, 1 పాను సీసాలు
సీసా 1-కి వెల
రూ. 2-8-0, 4-0-0.

ప్రే జ ర గా రి

లీవరు టానిక్.

పైత్యమునకు మంచిముందు. రోగులకు సంభవించు తల నొప్పికి, అజీర్తికి, చెడిన కార్యమువలన గలుగు బాధలకును, అలసతకును, ఆలీబాధకును, వికాసవిహీనతకును అరోచిత కును, తల తిరుగుటకును, విసుగునకును, అజీర్ణ భేదికినిమంచిది.

సీసా వెల రూ. 1-8-0.

కుల్ హ ట్టి.

ఎరువుగా నున్నను నెరసి నను వెంట్రుకలను తక్షణమే మినమినలాదు నలుపుగా గాని గోధుమరంగుగా గాని మార్చ గలదు. స దో ష లి త ము శాశ్వతము.

ఈ సాల్వూషన్ పై పెట్టె 1-కి రూ. 2-0-0.

W. E. SMITH & Co., Ltd

Pharmaceutical Chemists & Druggists, Mount Road, MADRAS.

డబ్లియు. ఇ. సిల్ అండు కో.,
(లిమిటెడ్)

మందులవ్యాపారులు, మహాంటు రోడ్డు
మదరాసు

మందులు గోరునప్పుడు యీవత్రిక వేరు నుదాహరించ గోరెదము.

388

హనుమాన్ బోరక్కు నబ్బు.

దీనియందు సుంజీవి తుల్యములగు వస్తువులు చేరియున్నవి. చెల్లిసంబంధముగ పుండ్లు, దురదగ్గజ్జి, పొడలు మొదలగు చర్మ వ్యాధులు ఆత్యశ్వర్యముగా వాగును. చర్మమునకు స్పృశ్యమును, ముపును, నాణెములు యిచ్చును. అన్ని బోటల ప్రశుమునకు దొరకును. ప్రతిబిళ్ళవై హా హనుమాన్ గుర్తు జాగ్రత్తగా గమనింపును. (751)

ఎస్. రంగనాథం శైలి అండు బ్రదర్సు, మదరాసు.

ఆంగ్లేయ వైద్యయోగ చంద్రిక.

తెనుగుభాషలో రచించబడినది.

గ్రంథకర్త: డాక్టరు వి. గోపాకృష్ణగారు యం. డి. ఇండు నాలుగువందల ప్రక్రియలు గలవు. (శ్రీ) పురుషాదులు యీ గ్రంథము చూచినచో వారంతట వారే వైద్యము చేసుకొనగలరు. వెల రూ 1-4-0

మంగళశుభముల శతకము.

పరస్పర సమావేశముల పులగు ర్త లక్ష్మీవరసమాంబగా రిచే వ్రాయబడిన స్వరములుగల మంగళశుభముల శతకము. యీ గ్రంథము ప్రతి శ్రీ శేతులో నందవగిడి. ప్రతి శుభకార్యమునకు దానిలో పాటలు అవశ్యము. వెల రూ 0.8-0

ఇవి ప్రతి పుస్తక పాఠశాలలో దొరకును.

పు. లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రి బి. యె. రుబిహోమ్. కాకినాడ.

ప్రాణము గల బొమ్మలు

లయగోళిపులు - పిలుములు - జేరాలు - గ్యానుడికలు - బొమ్మల కాడ్లు - గారడి పుస్తకములు విక్రయించెదము. కాడ్లులాగు కావలెనా? (592)

వి. ఈశ్వరప్ప అండు సన్సు, విశాఖపట్టణము.

ఆదివచ్చికాన లేక జున్ను

తులం 1 కి రూ. 3-8-0

నేపాళ జేతేపు కస్తూరి, మంచిది	తులము 1-కి	...	80-0-0
గోరోజనము, మంచిది	"	...	7-0-0
మంతువు పువ్వు	తులము 1-కి	...	2-0-0
పచ్చకర్పూరం	"	...	2-0-0
రసభస్మము	తులము 1-కి	రూ	0-10-0
బాలాచ్యుతము	సీసా 1-కి	...	0-12-0
మంతుకు నూనె	సీసా 1-కి	...	0-8-0

అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు.

అనిలైన్ చాయలు - టర్కీ రేడ్ (బెర్లిన్)
బెన్ జో - పర్ పరైవ్ (బెర్లిన్)
కాంగోరెడ్ (బేయర్)
టిన్ను 1-కి ట్రాన్సులు 8 గలది.
పర్ పరైవ్ 4 (B. N.) కి సెనాచాయ
టిన్ను 1-కి అవుములు 20 గలది.

కొనుట వైవిధ్యము:—
సాలే మహమ్మద్ హాజీ, యిబ్రహీం కంపెనీ,
791 నెం 243, 249 ఎస్ ప్ల నెడ్, నగ్రాను.

తామర తైలము.

డబ్బి 1-కి వెల 0-4-0 12-కి రూ 2-10-0

తామర తైలము.
వెల బ్యా 1-కి 0-4-0
మా తామర తైలము
బిక్కిడబ్బాకు నాలుగు
అజాలకుకొనినాలుగైదు
సాగులు రాచిన యెడల
తామర నర్మలమగును
నయము కాని యెడల
మీ నాల్గు అజాల తిరిగి
తీసికొని వచ్చును.

దీనిని రాచిన మంటయందడు. చర్మము నలు పెక్కదు.
అమృతాంజనము డిపో, 6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

బాదాపీడితులకు వరము: బొంబాయి నహితమైన డా॥ పి. డి. సావంతుని వనోద్ధిసారసవరిల్లా

అపరాధిని రక్షించుటకై బరిమివాడ్యములకు కిరీటునకుంటి మంగు. మనవులను, మచ్చలను గండమాలలను తొలగించి ప్రాణదోషములను అన్ని విధములనుగలగు సర్వకోగవిజయము పొందజేయును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్షకుర్రు కారిణి (28)

అపరాధిసాక్షులగు నుడు మిచ్చుట నిస్సంశయము, సమాధిమైనను మిచ్చుట నిస్సంశయము. అన్ని విధములైన దోషములను తొలగియును. కిరీటునకుంటి పొందరసదోషములను, చులువలనుగలగు కారములనుగలగు దోషములను తొలగి రక్షయనుగలగును. శరీరాలోగ్యమును గలగు చేయును. 16 లోలాలకు బంతులకు 4 ట్రాన్సులు టిక్కిలలో అమ్ముచును.

ప్రాప్తిము:— పి. డి. సావంత్. 144. పననవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144. No. 2. BOMBAY.

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల-విద్యా నైపుత్తి.

ఇది ప్రైవేట్ కళ్యాణం గావలించు రెడ్డి కార్యకర్తలు. మొ 0-4-0 పోస్ట్ ప్రశ్నకము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 6 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఏక భాషాలిపి ప్రశంస.

ఇది వెన్నెలకంటి అప్పారాయ విరచితము. వెల 0-4-0 పోస్ట్ అధికము.

“అమె కో” యంత్రములు కూడ పెట్రోలుతో నడుపబడును.

ఈ యంత్రము నడపుటకు నీటిల్లవాకు అయిదునిముసములలో నేర్పుకొనగలడు. చిన్న యంత్ర సహాయము గావలసినవారికొరకు ప్రత్యేకముగా తయారుచేయించబడినది. పంపులను, రంపపు యంత్రములను, నియ్యపుమరలను సోడా ఫేర్వరీలను, అచ్చుయంత్రములను మొదలగు నానావిధ యంత్రములను అక్కలేముగ నడకగలము.

వెల అంశులము, కనిచేయించుట కగు న్యయములును చాల తక్కువ. 1½ మొదలు 6 1/2 హె. పి. వరకు రకమువారిగా మా వర్క్ షాపులో నున్నవి. వెంటనే డెలివరీ చేయబడును. తెలుగు, ఇతరవిషయములు తెలిసికొనగోరువాకు దియచేసి మా కిల్లు వ్రాయుడు.

హెన్రీ అండు కంపెనీ లిమిటెడ్లు, ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటు,
బోర్డువాకు నెం. 63 మదరాసు.

387